

B

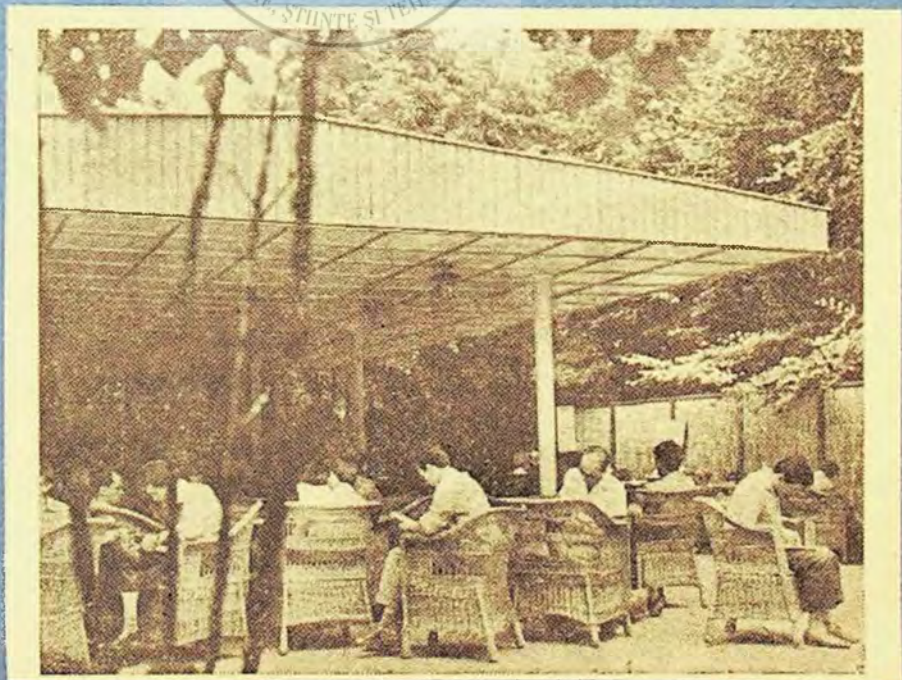
Calauza

IBLIOTECARULUI

7

1963 • IULIE

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★

S
U
M
A
R
U
L

★

Dezvoltarea bibliotecilor publice în lumina cifrelor	289
Josephine LEIBOVICI: Aspecte ale colaborării între marile centre de documentare din țară	295
L. ERNEST, O. NICULESCU: Producția editorială și cerințele cititorilor	299

PE TEME ACTUALE

Beatrice ARION: Sezon estival în biblioteci (prin câteva biblio- teci din parcurile orașului București)	301
M. MILCU: Seminar cu activiștii culturali	303
Elvira MORARU, Anne-Marie MIHIȚ: Completarea fondurilor bibliotecilor din regiunea Argeș	304
Luminița SASU: Propaganda cărții la uzinele „I. C. Frimu“-Sinaia Ne scriu cititorii	308 309

VA PREZENTĂM — VA RECOMADĂM

Lucia PASCAL: În cinstea zilei de 23 August (montaj literar)	311
Laureași ai Premiului de Stat pe anul 1962	317
Dumitru COPILIN: Vladimir Maiakovski. (Aniversarea a 70 de ani de la nașterea poetului)	319
O lucrare metodică-bibliografică pentru bibliotecarii de la sate	322
Recenzii	323

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

Liviu MOSCOVICI: Fișa cititorului, instrument de analiză a lecturii	328
Ilie STANCIU: Evidența lecturii și fișa cititorului	330

PROFESIA NOASTRA

Elisabeta GRIGORESCU: În fiecare an, mai multă experiență.	332
--	-----

BIBLIOTECONOMIE — BIBLIOGRAFIE — DOCUMENTARE

Dr. Dimitrie NANU și Dr. Ion PIRONCOV: Centrul de documen- tare medicală	333
Virgil CÂNDEA: Cărți și reviste de bibliologie	336

★

Calendar	cop. III
--------------------	----------

COPERTA: Aspect de la una din bibliotecile parcului de cultură și odihnă Herăstrău	
---	--

ANUL XVI
nr. 7

IULIE
1963

● REDACȚIA: STR. C. MILLE, 5-7. ● București — Telefon 13.94.04 ●

DEZVOLTAREA BIBLIOTECILOR PUBLICE

IN LUMINA CIFRELOR

Existența unui sistem încheiat de biblioteci de diferite tipuri pe întreg teritoriul țării, cuprinzând în sfera lecturii peste 6 milioane de locuitori, este una din cuceririle revoluției culturale conduse de partid, și totodată, expresia creșterii setei de cultură a maselor largi de oameni ai muncii, constructori ai socialismului.

Privit în ansamblu, sistemul de biblioteci din țara noastră cuprindea la sfârșitul anului 1962, un număr de 2 biblioteci republicane, 45 de biblioteci ale instituțiilor de învățământ superior, 4922 de biblioteci documentare, 6042 de biblioteci școlare și 12305 de biblioteci de masă.

Reflectând amploarea și caracteristicile acestui sector important al muncii culturale, statistica bibliotecilor oferă un material vast, a cărui analiză și interpretare are o importanță deosebită pentru orientarea dezvoltării diferitelor rețele și o mai judicioasă organizare a activității bibliotecilor în fiecare regiune, raion și comună. O atare analiză este menită să furnizeze documentația științifică pentru lărgirea sferei de cuprindere a bibliotecilor, pentru dezvoltarea lor planificată în concordanță cu necesitățile economiei naționale și sarcinile actuale ale muncii ideologice și culturale de masă.

În cadrul sistemului de biblioteci, diferitele rețele au un loc și profil bine precizat. Fiecare din aceste rețele a înregistrat în decursul anilor o creștere importantă a fondurilor de publicații și a indicilor de activitate. Fără a intra într-o analiză de amănunt a întregului sistem de biblioteci, ne vom referi în mod special la bibliotecile publice ale căror rețele au cunoscut în ultimii ani o dezvoltare deosebită și au unele caracteristici, care, considerăm că trebuie subliniate.

O primă remarcă, care se impune din cercetarea datelor statistice, este creșterea an de an a indicatorilor care caracterizează mărimea fondurilor de cărți, cuprinderea populației și lectura în bibliotecile publice.

Sfera de activitate s-a lărgit, atât printr-o mai bună înzestrare cu fonduri de publicații, cât și prin sporirea numărului cititorilor și a volumelor eliberate. În comparație cu 1955, fondul de publicații din bibliotecile publice a crescut în anul 1962 cu 40%, numărul de cititori aproape că s-a dublat, iar cel al cărților citite a crescut de 3 ori. Sintetic, aceste creșteri se exprimă printr-un indice de circulație care în anul 1962 a fost de 2 ori mai mare decât în anul 1955 și printr-un indice de lectură, care a înregistrat o creștere de 3 cărți/cititor.

În medie fiecare bibliotecă a obținut sporuri mult mai mari. Într-adevăr, comparativ cu anul 1955, în 1962 numărul mediu de volume care revenea la o bibliotecă publică a crescut de peste 2 ori, iar media cititorilor și a volumelor eliberate a crescut de 3 ori.

În dezvoltarea bibliotecilor publice se remarcă, așa dar, tendința de micșorare a numărului de unități și concomitent, de întărire a activității lor, accentul punându-se îndeosebi asupra calității, a lărgirii sferei de cuprindere atât în ansamblul rețelilor cât și de către fiecare bibliotecă în parte. Această tendință este subliniată în bună măsură și de datele cu privire la dezvoltarea diferitelor rețele și categorii de biblioteci publice.

Rețeaua bibliotecilor sindicatelor, condusă de Consiliul Central al Sindicatelor și consiliilor locale, s-a extins în întreprinderi, instituții, G.A.S. și S.M.T., cuprinzând în anul 1962 un număr de 1325507 cititori.

În anul 1962, bibliotecile sindicatelor au înscris cu 300000 mai mulți cititori și au împrumutat peste 4000000 de volume mai mult. Indicele de circulație a crescut de la 0,35 la 0,72, iar indicele de lectură de la 3,3 cărți/cititor, la 5,7 cărți/cititor, ceea ce relevă o mai bună utilizare a fondurilor de cărți și în consecință o lectură mai intensă din partea cititorilor.

În interpretarea acestor date trebuie avut în vedere că rețeaua bibliotecilor sindicatelor grupează unități diferite ca sferă de cuprindere și mărime a fondurilor de publicații. Ele funcționează în întreprinderi industriale mari, unde dispun de fonduri de publicații de zeci de mii de volume, cât și în întreprinderi și insti-

Tabel 1

BIBLIOTECI ALE SINDICATELOR

Anul	Biblioteci		Volume		Cititori		Volume eliberate	
	Total	% față de 1955	Total (mii)	În medie la o bibliotecă	Total (mii)	În medie la o bibliotecă	Total (mii)	În medie la o bibliotecă
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1955	5 067	100	9 804	1 934	1 038	205	3 462	683
1962	4 791	95	10 574	2 207	1 326	276	7 610	1 558

tuții mici, cu posibilități limitate și fonduri de publicații reduse. Primele se caracterizează printr-o activitate culturală bogală și variată, au un număr mare de cititori și volume eliberate și un indice de lectură ridicat. Celelalte, cu mici excepții, se limitează la eliberarea de cărți unui număr restrins de cititori, influențând prin activitatea lor redusă la micșorarea indicelui general de lectură și a celorlalți indicatori în rețeaua bibliotecilor sindicatelor.

Din cercetarea datelor statistice pe anul 1962, se constată o îmbunătățire a rețelei bibliotecilor sindicatelor și sub aspectul grupării după numărul de volume, cititori și cărți citite. Deși numărul unităților cu un fond mai mic de 1 500 de volume este relativ ridicat (în anul 1962 reprezenta 63% din numărul total al bibliotecilor) a crescut ponderea unităților înzestrate cu fonduri mai mari. De pildă, în 1962 existau 442 biblioteci cu 2 001—3 000 de volume (în 1961=409), 363 biblioteci cu 3 001—5 000 de volume (1961=342), 393 unități cu 5 001—10 000 de volume (1961=363), 8 unități cu peste 50 000 de volume (1961= numai 3).

Mult mai semnificative sînt datele cu privire la gruparea bibliotecilor după numărul cititorilor și al cărților citite. Aci constatăm, pe de o parte, creșterea absolută și relativă a numărului de biblioteci cu mai mulți cititori și mai multe cărți citite, pe de altă parte, o scădere relativă a numărului de biblioteci care au sub 100 de cititori și sub 200 de volume eliberate.

Aceste date atestă încă odată faptul că indicii de activitate a bibliotecilor sindicatelor s-au îmbunătățit, deși numărul unităților s-a redus cu 5% față de anul 1955, prin comasarea unor biblioteci mici. S-au afirmat, mai ales, acele biblioteci care au înscris între 751—2 000 de cititori și peste 2 000 cititori (în total 411 biblioteci în anul 1962), sau care au eliberat între 5 000—20 000 volume sau peste 20 001 volume (în total 392 unități în anul 1962).

Îmbunătățirea activității bibliotecilor din această rețea este rezultatul măsurilor luate de Consiliul Central al Sindicatelor pe baza directivelor Congresului al III-lea al P.M.R. cu privire la munca culturală de masă, pentru o mai bună înzestrare a fondului de publicații, pentru calificarea și stabilizarea cadrelor. Concursul între bibliotecile sindicatelor a impulsionat activitatea de atragere la lectură a unui mare număr de salariați și membri ai familiilor lor.

Totodată, analiza datelor statistice atrage atenția asupra existenței unui număr relativ ridicat de biblioteci care au înscris sub 100 de cititori (în 1962= 2 236 biblioteci) și au eliberat sub 200 de volume sau 201—500 de volume (în 1962= 2 772), ceea ce ar corespunde unui indice de lectură scăzut.

Acestea arată că în rețeaua bibliotecilor sindicatelor, mai există o fărâmițare excesivă a fondurilor de publicații în numeroase biblioteci mici, cu activitate slabă și posibilități limitate de dezvoltare. Măsurile luate de unele consilii locale ale sindicatelor de a regrupa bibliotecile din mai multe întreprinderi în cadrul cluburilor, deschide perspectiva folosirii mai judicioase a fondurilor de cărți și a desfășurării unei munci mai intense de popularizare și răspindire a cărții.

Datele statistice referitoare la bibliotecile comunale și satești din rețeaua sistemului așezămintelor culturale, relevă pe de o parte setea de cultură și creșterea cerinței de carte a oamenilor muncii de la sate odată cu procesul de transformare socialistă a agriculturii, și, pe de altă parte, rolul acestor instituții în procesul de culturalizare, de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a țăranilor colectivști.

Adincile prefaceri revoluționare care au avut loc în țara noastră după 23 August 1944 se reflectă și în dezvoltarea bibliotecilor de la sate. Dacă în 1938 existau numai 2 004 biblioteci la sate (în majoritatea lor anexe ale bibliotecilor școlare, iar numărul cititorilor nu depășea 0,6% din populația rurală, în anul 1952 existau 11 945 de biblioteci satești și 238 biblioteci comunale. Practica a dovedit că organizarea unor biblioteci mai mari, cu fonduri de publicații mai bogate și localuri adecvate, cu bibliotecari salariați, care se consacră exclusiv muncii de bibliotecă, duce la realizări însemnate și are o eficiență sporită în comparație cu bibliotecile satești. Prin organizarea bibliotecilor comunale, începând cu anul 1952 numărul bibliotecilor satești începe să scadă, unele din ele devenind biblioteci comunale sau filiale ale acestora. De la 238 unități în anul 1952, numărul bibliotecilor comunale a crescut la 2 435 în 1962, adică de peste 10 ori, iar numărul bibliotecilor satești a scăzut în aceeași perioadă de la 11 945 unități la 4 601 unități, adică de 2,5 ori.

Tabel 2

BIBLIOTECI COMUNALE

Anul	Biblioteci		Volume		Cititori		Volume eliberate	
	Total	% față de 1955	Total (mil.)	În medie la o bibliotecă	Total (mil.)	În medie la o bibliotecă	Total (mil.)	În medie la o bibliotecă
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1955	612	100	2 196	3 588	327	534	2 126	3 465
1962	2 435	398	13 051	5 359	2 554	1 049	19 695	8 088

Așa cum rezultă din tabelul nr. 2, în perioada 1955—1962 numărul bibliotecilor comunale a crescut de 4 ori, al volumelor de 6 ori, al cititorilor — de aproape 7 ori, al cărților citite — de peste 9 ori.

Tabel 3

BIBLIOTECI SĂTEȘTI

Anul	Biblioteci		Volume		Cititori		Volume eliberate	
	Total	% față de 1955	total (mil.)	În medie la o bibliotecă	Total (mil.)	În medie la o bibliotecă	Total (mil.)	În medie la o bibliotecă
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1955	11 428	100	9 192	904	1 321	115	4 266	373
1962	4 601	40	5 533	1 202	1 137	247	5 157	1 121

Reducerea numărului de biblioteci satești a influențat implicit micșorarea fondului total de publicații din aceste biblioteci, care a scăzut de la 9 192 de mii de volume în 1955 la 5 533 de mii de volume în 1962. Cu toate acestea, fondurile de publicații ale bibliotecilor satești care au rămas au continuat să crească, în 1962 revenind în medie 1 202 volume la o bibliotecă, față de numai 804 volume în 1955.

Odată cu reorganizarea unor biblioteci satești și transformarea lor în biblioteci comunale sau filiale ale acestora, fondul de publicații a intrat în patrimoniul bibliotecilor comunale. Aceasta a influențat într-o anumită măsură creșterea numărului de volume care revin în medie la o bibliotecă comună, (de la 3 538

de volume în 1955 la 5 359 de volume în 1962). Cu alte cuvinte, destinația fondurilor de publicații a rămas aceeași, dar folosirea lor a devenit mai eficientă. Aceasta rezultă limpede din compararea indicilor de lectură și a indicilor de circulație în bibliotecile comunale și bibliotecile sătești.

Tabel 4

LECTURA ȘI CIRCULAȚIA CĂRȚILOR ÎN BIBLIOTECILE COMUNALE ȘI SĂTEȘTI

Bibliotecă	Indicele de lectură		Indicele de circulație	
	1955	1962	1955	1962
Comunale	6,5	7,7	0,97	1,51
Sătești	3,2	4,5	0,46	0,93

Indicii de lectură și indicii de circulație au crescut atât la bibliotecile comunale cât și la cele sătești. În aprecierea acestor indici trebuie însă avut în vedere că ei exprimă sintetic raportul între indicatori variabili ca mărime și deosebiți în conținut. Fără îndoială că lectura în bibliotecile comunale este mai variată decât în cele sătești, deoarece primele pun la dispoziția cititorilor un fond de publicații mai bogat și variat. În anul 1962, 47% din totalul bibliotecilor comunale aveau în fondul de publicații peste 5 000 de volume, 51% — între 1 501—5 000 de volume și numai 2% din unități — sub 1 500 de volume. În același an, 75% din totalul bibliotecilor sătești aveau un fond de publicații sub 1 500 de volume, iar ponderea celor care aveau peste 5 000 de volume, era de numai 0,5%.

Superioritatea bibliotecilor comunale față de cele sătești este evidențiată și de alți indicatori. În anul 1962, numărul mediu de cititori la o bibliotecă comună era de peste 4 ori mai mare decât la o bibliotecă sătească, iar numărul mediu de volume eliberate de peste 7 ori mai mare. Această situație este caracterizată și de gruparea bibliotecilor după numărul de cititori și cărți citite. Se constată că numărul bibliotecilor comunale și al celor sătești cu peste 500 de cititori și peste 3 000 de volume eliberate a crescut față de anul 1961. Numărul unităților din grupele „sub 100 de cititori” și „100—500 de cititori” și al celor din grupele „sub 3 000 de volume eliberate” a scăzut simțitor. Aceasta este încă o confirmare a progresului înregistrat în activitatea acestor biblioteci. Totuși, și sub acest aspect, bibliotecile comunale se remarcă în mod categoric ca fiind superioare față de cele sătești. Greutatea specifică cea mai mare o au bibliotecile comunale care au înscris peste 500 de cititori (89% din totalul unităților) și au eliberat peste 3 000 de volume (86% din totalul unităților), în timp ce la bibliotecile sătești raportul este invers; greutatea specifică cea mai ridicată o au bibliotecile sătești care au înscris până la 200 de cititori (53% din totalul unităților) și au eliberat până la 1 000 de volume (66% din totalul unităților).

Bibliotecile comunale se afirmă în prezent ca fiind cele mai importante pirghii de răspândire a culturii prin carte la sate. Ele concentrează și pun la îndemina populației peste 13 milioane de volume și au ponderea cea mai mare de cititori și cărți citite la sate. Aceasta explică interesul manifestat de comitetele executive ale sfaturilor populare și comitetele de cultură și artă pentru dezvoltarea rețelei bibliotecilor comunale.

În fiecare regiune, numărul comunelor cu biblioteci comunale a crescut an de an, cunoscând un ritm și o dezvoltare diferită în funcție de posibilități, dar și de străduința lucrătorilor din organele locale de stat pentru organizarea acestor biblioteci. În regiunea Dobrogea funcționează biblioteci comunale în toate comunele, iar în regiunile Suceava și Iași existau la sfârșitul anului 1962 biblioteci comunale în 80% și respectiv 71% din totalul comunelor. În regiunile București și Oltenia, care numără fiecare peste 400 de comune, existau 227 biblioteci comunale (în 54% din comune) și respectiv 243 de biblioteci comunale (în 55% din comune). Dezvoltarea rețelei bibliotecilor comunale a rămas în urmă în regiunile Cluj, Ploiești,

Mureș-Autonomă Maghiară și Banat, unde procentul lor în raport cu numărul comunelor este mai scăzut.

Formarea bibliotecilor comunale a fost însoțită de o creștere a fondurilor de publicații și a indicatorilor activității. Privind înzestrarea cu cărți, în 1962 reveneau în medie la o bibliotecă comună, în regiunile Iași — 8 529 de volume, Bacău 7 085, Suceava — 5 908, Galați — 5 894 volume. Cea mai rămasă în urmă este regiunea Ploiești (4 032 de volume în medie la o bibliotecă comună), unde a avut loc chiar și o scădere față de anul 1961, deoarece creșterea numărului de unități n-a fost însoțită imediat de dotarea lor corespunzătoare.

Analiza unor indicatori ai activității ne arată că în toate regiunile, bibliotecile comunale au înscris în anul 1962 un număr mai mare de cititori și au eliberat mai multe volume decât în anul 1961. În aceeași perioadă bibliotecile sătești din unele regiuni (Argeș, Banat, București, Crișana, Hunedoara) au realizat o oarecare creștere a numărului de cititori și a numărului de volume eliberate, iar în celelalte regiuni acești indicatori s-au menținut la nivelul anului precedent, sau a scăzut, mai ales, numărul cititorilor (Galați, Iași, Maramureș, Oltenia, Suceava, Ploiești etc.).

Creșterea în ansamblu a indicatorilor amintiți la bibliotecile de la sate provine în principal, ca rezultat al dezvoltării rețelei de bibliotecile comunale.

Simpla comparare a sporurilor absolute și procentuale, înregistrate în bibliotecile comunale din diferite regiuni, duce la concluzia că acolo unde ritmul de formare a bibliotecilor comunale este mai mare, sfera lor de cuprindere se lărgeste. Așa cum s-a remarcat și cu prilejul analizei activității bibliotecilor în cel de-al II-lea concurs bienal, „Constatarea făcută în timpul concursului, că numărul cititorilor din mediul rural — raportat la populație — este mult mai mare în localitățile cu bibliotecile comunale atrage după sine necesitatea dezvoltării rețelei acestor categorii de biblioteci”¹⁾.

În aprecierea realizărilor obținute de bibliotecile comunale trebuie să ținem seama și de activitatea filialelor. Cu toate că nu dispunem de date statistice separate pentru filiale, putem afirma, pe baza datelor comparative citate mai sus, că înființarea bibliotecilor comunale nu anulează, ci, dimpotrivă, înglobează și amplifică activitatea bibliotecilor sătești care devin filiale. Ritmul rapid în care a avut loc formarea bibliotecilor comunale în ultimii ani, nu a fost însă urmat pretutindeni și de o consolidare temeinică a tuturor unităților, și mai ales, de consolidarea legăturii dintre bibliotecile din centrele de comune și filialele lor din satele aparținătoare. În perioada 1956—1962 au fost înființate 1 823 de biblioteci comunale (față de numai 612 existente în 1955), iar 6 827 de biblioteci sătești au fost transformate în biblioteci comunale sau filiale ale acestora. După cum s-a constatat²⁾, creșterile cele mai substanțiale în activitatea bibliotecilor comunale se înregistrează în satele centre de comune. Deși nivelul activității bibliotecilor filiale este în creștere comparativ cu cel al bibliotecilor sătești, totuși e insuficient față de posibilitățile existente și condițiile create în urma afilierii lor la biblioteca comună. Cauza rezidă din insuficiența preocupare a bibliotecarilor comunali pentru preschimbarea la timp și reînnoirea permanentă a cărților aflate la filiale, pentru desfășurarea unei mai intense munci de propagandă a cărții și de atragerea la lectură a populației din satele ce aparțin de comuna respectivă.

Condițiile social-economice, precum și cerințele identice de carte existente în toate satele din fiecare comună, favorizează și, totodată, impun lărgirea sferei de cuprindere a bibliotecilor comunale. Pentru a răspunde într-o măsură mai mare preocupărilor colectivităților și a sprijini îndeplinirea sarcinilor politico-economice trasate de partid, bibliotecile comunale trebuie să organizeze în toate satele o activitate vie, interesantă, de propagare a cunoștințelor politice, științifice, agrozootehnice, de educare a tărânimii în spiritul colectivismului, al atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc. În acest sens, Hotărîrea plenarei Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă din 25—27 aprilie 1963, stabilește ca o sarcină pentru bibliotecile comunale de a folosi „toate mijloacele de popularizare de care dispun, în vederea cuprinderii în sfera lor de activitate a întregii populații sătești”. Hotărîrea stabilește măsuri pentru îmbunătățirea continuă a controlului și îndrumării instituțiilor culturale, prin deplasarea sistematică a membrilor comitetelor de cultură

1) Călușa bibliotecarului, XVI (1963), 6 (iunie), p. 244, col. a II-a.

2) Vezi articolele: *Biblioteca comună și filialele ei*. În: Călușa bibliotecarului, XV (1962) 12 (dec.), p. 13—15; *Ridicăm nivelul activității bibliotecilor sătești*. În: Călușa bibliotecarului, XVI (1963), 2 (febr.), p. 61—63.

și artă, a aparatului de specialitate al acestora, în comune și sate, acolo unde se desfășoară vastă și multilaterală activitate de educare socialistă a colectivităților.

Așa cum s-a remarcat și cu prilejul Consfățuirii pe țară pentru analiza celui de-al II-lea concurs biennial, activitatea bibliotecilor sătești este necorespunzătoare într-o serie de raioane. Îndrumarea și ajutorarea sistematică a acestei categorii de biblioteci constituie o sarcină importantă a tuturor bibliotecilor raionale și comunale. Concomitent cu preocuparea de a dezvolta în continuare și a consolida rețeaua bibliotecilor comunale, comitetele regionale și raionale de cultură și artă trebuie să acorde atenția cuvenită întăririi bibliotecilor sătești.

Bibliotecile publice care funcționează în centrele regionale și raionale au devenit puternice focare de răspândire a culturii în masele largi de oameni ai muncii. O comparație între nivelul lecturii publice în bibliotecile regionale, raionale și orașenești, cu situația lecturii în anii dinaintea Eliberării, ar demonstra saltul uriaș care a avut loc și în acest domeniu, în țara noastră. Dacă am încerca o astfel de comparație, atunci ar reieși că în majoritatea orașelor și centrelor de raioane în care funcționează în prezent bibliotecile regionale sau raionale, în trecut nu putea fi vorba de o lectură a populației în biblioteci, pentru simplul motiv că nici nu existau biblioteci publice vrednice de această denumire.

Dezvoltarea bibliotecilor regionale și raionale, care îndeplinesc concomitent funcțiile unor biblioteci publice și ale unor centre de îndrumare metodică, a cunoscut, în anii construcției socialismului, o amploare deosebită. Ele demonstrează cu forța de convingere a faptelor că bibliotecile bine organizate, cu fonduri de publicații bogate și variate, au posibilitatea de a cuprinde o mare parte a populației apte de lectură și de a desfășura o activitate cultural-educativă variată și atractivă.

Tabel 5

BIBLIOTECI REGIONALE, RAIONALE, ORĂȘENEȘTI ȘI POPULARE

Indicatori	Biblioteci regionale		Biblioteci raionale		Biblioteci orașenești și populare	
	1955	1962	1955	1962	1955	1962
1	2	3	4	5	6	7
Biblioteci *) (total)	18	16*	171	147*	35	7
Volum (mii)	1194	2117	3042	3979	—	1072
Cititori (mii)	125	213	276	430	53	215
Volum eliberate (mii)	1616	4453	3178	6739	613	2128
Indice de lectură	12,8	20,9	11,5	17,7	11,7	9,9

*) Numărul unităților corespunde actuali împărțiri administrative a țării.

**) Numărul volumelor este dat pentru bibliotecile raionale, orașenești și populare.

Cifrele din tabelul de mai sus sînt edificatoare. Ele arată că bibliotecile regionale, raionale, orașenești și populare sînt frecventate de sute de mii de cititori și difuzează în circuitul lecturii milioane de volume. Întrucît ele activează în condiții diferite, considerăm că va fi necesară o analiză mai amplă, care să cuprindă variatele probleme ale acestor biblioteci.

Desfășurîndu-și activitatea în centrele urbane, bibliotecile regionale și raionale cuprind în sfera lor o mare parte a populației. Alături de ele activează și alte biblioteci de masă: bibliotecile sindicatelor (despre care am amintit) și bibliotecile cooperativelor meșteșugărești. Acestea din urmă totalizau în anul 1962 un număr de 157 unități cu 626 de mii de volume, au cuprins la lectură 81 de mii de cititori și au difuzat 775 de mii de volume.

Fiind centre de îndrumare metodică a bibliotecilor din cuprinsul regiunii sau raionului, bibliotecile regionale și comunale au sarcina să asigure printr-un ajutor calificat ridicarea nivelului activității din fiecare instituție îndrumată. Totodată — așa cum s-a subliniat și cu prilejul analizei pe țară a concursului biennial — bibliotecile raionale trebuie să-și îmbunătățească activitatea cu propriii lor citi-

tori și să devină vii centre culturale, capabile să împărtășească și celorlalte biblioteci din propria lor experiență.

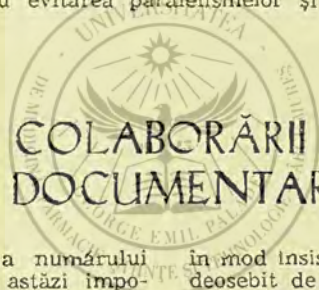
Analiza datelor statistice relevă progresul continuu al activității bibliotecilor din diferite rețele și condițiile din ce în ce mai bune create în țara noastră pentru satisfacerea rețelei de carte, de cultură a oamenilor muncii. Se manifestă o tendință vădită pentru încheierea rețelelor și organizarea unor biblioteci care concentrează fonduri de publicații mai bogate și au o sferă de cuprindere mai largă. Aceasta arată preocuparea comitetelor regionale și raionale de cultură și artă, a consiliilor locale ale sindicatelor și a consiliilor cooperativelor meșteșugărești pentru îndeplinirea sarcinii stabilite de Congresul al III-lea al partidului, ca fiecare așezământ de cultură să desfășoare o activitate bogată și atrăgătoare, menită să contribuie la făurirea și dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii.

Datele statistice generale dau numai o caracterizare cantitativă a rezultatelor obținute de biblioteci. Ele nu ne arată componența fondurilor de publicații, categoriile de cititori care frecventează bibliotecile, conținutul volumelor eliberate și nu pot să caracterizeze munca de masă desfășurată de bibliotecile din diferite rețele. Analiza acestor aspecte pe baza evidenței și a constatărilor făcute în biblioteci, trebuie să conducă la îmbunătățirea permanentă a conținutului activității.

Așa cum se constată din datele analizate, există o dezvoltare inegală a bibliotecilor în cadrul diferitelor rețele și regiuni.

Desigur că o analiză a modului cum s-au extins rețelele de biblioteci de masă în fiecare oraș, regiune și raion ar fi oportună și utilă. Ea ar conduce spre concluzii importante privind amplasarea diferitelor unități bibliotecare, folosirea fondurilor de publicații și a posibilităților de cuprindere a populației la lectură și ar permite luarea unor măsuri pentru evitarea paralelismelor și mărirea eficacității muncii desfășurate de biblioteci.

ASPECTE ALE COLABORĂRII ÎNTRE MARILE CENTRE DE DOCUMENTARE DIN ȚARĂ

Creșterea impresionantă a numărului tipăriturilor științifice face astăzi imposibilă adunarea documentației necesare cercetărilor de către cercetătorul însuși; se recunoaște în mod unanim atât necesitatea colaborării strânse dintre documentaliști și cercetători cât și aceea a specializării documentaliștilor pe ramuri de cunoștințe.

Înainte de 23 August 1944, în țara noastră, documentarea se făcea sporadic și individual. Nu existau centre de documentare departamentale pentru specialitatea respectivă, centre care să fie ușor accesibile cercetărilor și nici nu exista preocuparea organizării documentării pe plan național. Proiectul de a crea un organism de evidență a activității de cercetare și documentare din țară, dotat cu instrumente de orientare, nu s-a putut realiza.

Marii oameni de știință ai țării, savanți de renume mondială, își dădeau seama încă de mult de necesitatea organizării documentării la nivel științific și cereau

în mod insistent acest lucru. Un exemplu deosebit de elocvent îl constituie marele savant Emil Racoviță¹⁾, fondatorul speologiei și precursor al organizării, cercetării metodice și documentării științifice în țara noastră. El recomandă cooperarea în documentare ca un principiu general pentru o mai eficientă organizare a muncii de cercetare, angajându-se el însuși într-o asemenea acțiune, întocmind în colaborare repertoriul colectiv al revistelor științifice din bibliotecile din Cluj²⁾, centru în care își desfășura activitatea științifică.

Racoviță propunea metode colective noi în documentare, ocupându-se însă și de probleme de amănunt. El a introdus un

1) Lupu, Ioan. *Un precursor al documentării științifice românești*, în *Studii și cercetări de bibliologie*, II (1956), p. 53-70 și *Călușa bibliotecarului*, XV, 11 (1962), p. 24-25.

2) *Catalogul revistelor științifice și medicale din Cluj*. *Catalogue des revues scientifiques et medicales de Cluj*. Alcătuit sub direcția lui E. G. Racoviță, de către A. Valențiu. Cluj, 1926, XXIV + 455 p.

sistem nou de montare, conservare și clăsare verticală a preparatelor biologice³⁾, a documentelor sub formă de foi⁴⁾ și a fotografiilor⁵⁾.

Dar aceste eforturi, cu toate că erau animate de un puternic simț al realității, nu au influențat prea mult dezvoltarea și organizarea documentării științifice în țara noastră înainte de terminarea celui de-al doilea război mondial, întrucât guvernele burghezo-moșierești prin condițiile economice create atunci, de țară agricolă înapoiată nu permiteau o dezvoltare pe baze largi a documentării, lipsind și interesul pentru aceasta.

Organizarea documentării științifice și tehnice pe baze moderne a devenit o realitate numai în anii revoluției socialiste, când dezvoltarea economică și socială a țării, sub îndrumarea Partidului Muncitoresc Român, se face cu pași mari, transformându-se dintr-o țară agricolă înapoiată, într-o țară cu industrie socialistă puternică, cu o agricultură socialistă mecanizată, cu o mare dezvoltare tehnică. Ridicarea nivelului tehnicii noi în țară, la nivelul tehnicii mondiale, sarcină încredințată la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, a atras după sine necesitatea ridicării gradului de documentare a specialiștilor și tehnicienilor chemați să-și dea aportul la dezvoltarea tehnicii și, ca urmare, apariția centrelor de documentare pe specialități. După Institutul de documentare tehnică, înființat în 1949, institut care acoperă mai multe ramuri de specialitate, au început să apară tocmai datorită acestor necesități, o serie de centre de documentare departamentale, care asigură informarea și documentarea tehnică necesară cercetărilor în vederea ridicării nivelului tehnic al industriei și al creșterii productivității ei. Aceste centre de documentare sînt în strînsă legătură cu direcțiile tehnice din Ministere și cu consiliile tehnice științifice respective.

Noua organizare a documentării impune procurarea de informații științifice și tehnice complete, recente, în toate do-

meniile de activitate, ducînd la întărirea și mai buna profilare a rețelei de institute, centre, oficii sau servicii de documentare în numeroasele ramuri de specialitate precum și la lărgirea și întărirea schimbului de informații cu alte țări.

Paralel cu adîncirea specializării în știință, publicațiile care consemnează rezultatele științifice prin comunicări, note, articole și referate, precum și publicațiile bibliografice, au devenit din ce în ce mai specializate limitîndu-și sfera de prezentare a rezultatelor cercetărilor. Dacă înainte de 1900 existau în lume circa 2000 reviste științifice pentru toate specialitățile, astăzi există anual circa 100 000 reviste științifice, care publică un total de aproximativ 4 000 000 de articole⁶⁾. Dintre aceste articole există un foarte mare număr (cca. 1 000 000) care nu apar recenzate în nici o publicație bibliografică, fiindcă sau nu erau cunoscute de cei ce redactau publicația bibliografică în momentul apariției sau au fost într-o limbă inaccesibilă, sau în sfîrșit sînt dintr-un domeniu limitat, care se întrepătrunde cu diferite specialități, încît sînt lăsate de fiecare în parte pe seama celeilalte. Exemple din aceasta din urmă categorie se găsesc într-o mare măsură. Este de ajuns să amintim că biologia generală are relații foarte strînse cu medicina, la rîndul ei tributară biochimiei. Dar publicațiile bibliografice, care ar trebui să indexeze articole din aceste specialități, fiind strict profilate, nu le indexează decît selectiv, după criteriul arbitrar, astfel încît multe referințe scapă atenției cercetătorilor. Tocmai pentru aceste domenii limitate este deci necesară o foarte strînsă colaborare între centrele de documentare spre a evita atît paralelismul în muncă cît și scăparea din vedere a acestor specialități.

În prezent în țara noastră, există serviciile de informare științifică ale Bibliotecii Academiei R.P.R. și ale Bibliotecii Centrale de Stat și activitatea de documentare a bibliotecilor filialelor și bazelor de cercetări ale Academiei R.P.R. din Cluj, Iași, Timișoara și Tîrgu Mureș precum și a bibliotecilor centrale universitare din București, Cluj și Iași, centre care asigură o documentare generală în mai multe ramuri de specialitate, pentru cercetători, cadre didactice universitare, studenți. În afară de acestea mai funcționează în țară Institutul de documentare tehnică și 9 institute și centre de documentare tehnice științifice pe ra-

3) E. G. Racoviță, Montage, conservation et classement des préparations microscopiques, in Arch. zool. exp. gen. 59 (1920), nr. 3, p. 78-89.

4) Idem. Cartothèque à classement vertical. Essais pour trouver une méthode rationnelle et pratique de conservation et de manipulation de grandes feuilles sans les détériorer, in Bul. Soc. Sc. Cluj, 4 (1928), partea II-a, p. 3-19.

5) Idem. Photothèque à classement vertical. Essais pour trouver une méthode rationnelle et pratique de conservation, de manipulation et de classement des collections de clichés et de documents photographiques. Ibid., 5 (1930) partea II-a, p. 73-114.

6) Bradford, S. C. Documentation. London, Crosby Lockwood, 1953.

muri de activitate⁷⁾, care sînt : Institutul de studii romîno-sovietic, Centrul de documentare al industriei petrolului și chimiei, Centrul de documentare tehnică pentru economia forestieră, Centrul de documentare pentru construcții, arhitectură și sistematizare, Centrul de documentare medicală, Serviciul de documentare tehnică pentru transporturi și telecomunicații, Oficiul de documentare tehnică al Ministerului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini, recent creat și în curs de organizare și dezvoltare, Secția de documentare universitară pentru științele sociale (umanistice), în București precum și Centrul de documentare tehnică din Cluj înființat pe lângă Institutul politehnic din Cluj.

Fiecare centru de documentare își are rețeaua lui de biblioteci și oficii sau servicii de documentare în principalele centre regionale și raionale, cum este de ex. rețeaua de biblioteci a Centrului de documentare medicală sau centrele cu specific de documentare tehnică care au rețea în marile fabrici și uzine, subordonîndu-și și toate cabinetele tehnice ale acestora. Institutul de studii romîno-sovietic are organizate secții de studii romîno-sovietice pe lângă bibliotecile filialelor și bazelor de cercetări științifice ale Academiei R.P.R. la Cluj, Iași, Timișoara și Tirgu Mureș.

De la primul examen al situației expusă mai sus, se observă că documentarea în domeniul științelor agro-biologice nu este asigurată de nici o instituție specializată în acest scop, ea fiind sprijinită în mod cu totul limitat de serviciul de documentare al Institutului central de coordonare a cercetărilor agricole și de Institutul de documentare tehnică prin publicațiile pe care le scoate în seriile de *Caiete selective*, *Caiete de documentare tehnică* și seriile de *Progrese*. Aici sînt cuprinse materiale de mecanizarea agriculturii, electrificarea agriculturii, zootehnie, dar acestea nu pot acoperi toate marile ramuri ale științei agro-biologice. Institutele de cercetare din domeniul agriculturii, coordonate de Institutul central de cercetări agricole, cum sînt : Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice, Institutul de cercetări zootehnice, Institutul pentru mecanizarea agriculturii, Institutul de cercetări horti-viticole, Stațiunea centrală de apicultură și sericicultură, secția de pedologie, au o activitate de documentare

relativ redusă, limitîndu-se numai la asigurarea cîtorva colecții de cărți și periodice în cadrul îngust al unei biblioteci de institut.

De asemenea se vede că în timp ce există 10 centre de documentare pentru tehnică, din care *Institutul de documentare tehnică* cu o bogată activitate publicistică de documentare, în domeniul științelor sociale nu funcționează decît o singură unitate, *secția de documentare în științele sociale (umanistice)* care de fapt asigură documentarea cadrelor didactice universitare. Desigur că Biblioteca Academiei R.P.R. asigură în mare măsură documentarea cercetărilor în domeniul științelor sociale prin fondurile de publicații pe care le posedă, totuși această documentare se face numai într-o formă generală. Ea informează cercetătorii despre materialele străine care intră în Bibliotecă prin *Caietul selectiv de informare asupra creșterii colecțiilor Bibliotecii Academiei R.P.R.* (incluzînd și rețeaua de biblioteci ale filialelor, bazelor și institutelor Academiei), elaborînd și o publicație signalitică de articole cuprinse în *Indicatorul selectiv de articole din periodicele marxiste recente*. Biblioteca Academiei R.P.R., avînd caracter enciclopedic asigură în aceeași măsură și documentarea cercetărilor din domeniile științelor naturii și a științelor tehnice, publicînd seria de ghiduri de documentare pe specialități (științe medicale, agricultură, științele naturii și științele aplicate precum și ghidul de documentare în științele sociale).

Biblioteca Centrală de Stat are același rol de informare prin colecțiile sale, bibliografia națională curentă pe care o redactează prin cele 2 publicații : *Bibliografia Republicii Populare Romîne* (cărți, albume, hărți, note muzicale) și *Bibliografia Republicii Populare Romîne* (Articole din publicațiile periodice și seriile) informînd cititorii despre publicațiile care apar pe teritoriul R.P.R. Publicațiile de documentare ale centrelor și oficiilor enumerate mai sus, sînt în general buletine de informare asupra cărților străine noi, sau a periodicelor intrate în bibliotecile acestor centre și buletine pe specialități cuprinzînd articole de periodice. Dar în afară de publicațiile de documentare scoase de marile biblioteci, institute și centre de documentare, mai apar în R.P.R. încă o serie de publicații scoase de serviciile de documentare ale institutelor de cercetare și proiectare, de bibliotecile universitare și ale institutelor de învățămînt superior. Astfel biblioteca facultății de medicină

7) Orjehovskaia T. E. : Documentarea tehnico-științifică în Republica Populară Romînă, în : *Biblioteconomia și bibliografia peste botare*, Moscova, 1963, fasc. 9, p. 52-78.

veterinară, biblioteca Institutului de studii economice „V. I. Lenin”, publică buletine documentare de specialitate pe materialul care intră în bibliotecile respective. În afară de aceste publicații însă, fiecare bibliotecă colaborează la întocmirea *catalogului colectiv* al cărții străine și al periodicelor străine elaborate de Biblioteca Centrală de Stat pentru bibliotecile necuprinse în rețeaua de biblioteci a Academiei R.P.R. (publicând *Catalogul colectiv al cărții străine din R.P.R.*, care și-a început apariția din 1957 și *Repertoriul periodicelor din R.P.R. Schimb internațional și Repertoriul periodicelor abonate din R.P.R.*, publicații care și-au început apariția din 1958). Ele au colaborat de asemenea la *Repertoriul general al periodicelor străine științifice și tehnice din principalele biblioteci din R.P.R.*, din care au apărut pînă acum 2 volume: *Medicina și Chimia*, volumul care cuprinde agricultura fiind în pregătire pentru tipar.

Fiecare din aceste institute, centre sau oficii de documentare se ocupă prin însăși funcțiunea lor cu informarea unor anumite categorii de cititori. Astfel, în timp ce Biblioteca Academiei R.P.R. informează pe cercetătorii științifici, Biblioteca Centrală de Stat are un profil mai larg, alături de oameni de știință și cercetători, marele public avînd acces nelimitat; bibliotecile centrale universitare au în profilul lor informarea cadrelor didactice și a studenților, iar centrele de documentare tehnice departamentale se adresează inginerilor și tehnicienilor din specialitățile respective. Institutul de documentare tehnică asigură documentarea inginerilor și maeștrilor și scoate publicații care le sînt adresate (*Seria În ajutorul maeștrilor, Materiale de schimb de experiență*). Desigur că cercetătorii au și ei acces în institutele și centrele de documentare specializate.

Rezultatele pozitive în munca de documentare se pot obține numai prin colaborarea între instituții. Colaborarea a devenit o mare necesitate, intrucît față de mulțimea publicațiilor și a specialităților existente lacunele nu mai pot fi acoperite decît prin unirea tuturor forțelor în vederea publicării rapide și complete a instrumentelor de documentare.

Prin colaborare se înțelege:

1. *Impărțirea domeniilor de documentat*, în așa fel, încît să fie acoperite toate specialitățile tehnico-științifice, din care unele, cum sînt agricultura sau științele sociale, sînt foarte puțin asigurate, în felul acesta evitîndu-se paralelismul în muncă.

După cum am văzut mai sus, în organizarea muncii de documentare în Republica Populară Romînă există o împărțire a domeniilor, existînd centrele departamentale de documentare pentru ramurile specializate și institute profilate după categoriile de beneficiari pe care îi documentează, cum sînt de ex.: Biblioteca Academiei R.P.R. pentru cercetători, bibliotecile centrale universitare pentru cadrele didactice și studenți etc.

2. Colaborarea în ceea ce privește *crearea marilor instrumente colective de documentare*, cum sînt *catalogele colective*.

Această formă de colaborare a fost inițiată în jurul Bibliotecii Academiei R.P.R. și Bibliotecii Centrale de Stat prin lucrările mai sus amintite. Colaborarea pentru aceste lucrări trebuie activizată pentru mai rapidă întocmire și publicare a instrumentelor care cer parcurgerea unei mari cantități de literatură comună, prin căderea de acord pentru împărțirea muncii într-o formă practică. Ele sînt utile dacă apar rapid și ajung în mîna cercetătorului cu ușurință. În această privință existența numai a fișerelor la Biblioteca Academiei R.P.R., repertoriile nefiînd publicate, constituie desigur un progres, dar nu o soluție a documentării, ar avea o eficiență mult mai mare dacă ar apărea la timp.

3. Colaborarea prin *schimburi de informații și material documentar*, convorbiri telefonice și prin scris între centre, precum și prin *împrumut interbibliotecar de publicații*. Această formă de colaborare este comună tuturor instituțiilor care se ocupă cu documentarea și tuturor bibliotecilor și se practică în mod curent cu rezultate bune.

4. Colaborarea în cadrul *Asociației bibliotecarilor din R.P.R.*, încercînd ca această asociație să fie mai activă în coordonarea muncii de colaborare dintre documentaliști și bibliografi.

5. Colaborarea prin *ținerea unor sesiuni științifice de bibliologie și documentare* după exemplul celor inițiate de Biblioteca Academiei R.P.R. în 1955 și 1958.

6. *Schimb de experiență științifică* în munca de documentare cu delimitare mai netă a profilurilor de muncă a fiecărui centru de documentare.

7. Colaborarea prin *delimitarea planurilor de activitate* a fiecărei instituții de documentare și *prin raționalizarea comenzilor de periodice și a schimburilor pe țară*.

Printr-o mai intensă colaborare, conținutul muncii de documentare se poate adînci și mai mult, transformîndu-se

munca de informare, redusă actualmente la semnalaarea materialelor, într-o adevărată muncă de documentare care ar putea duce la elaborarea unor instrumente utile cuprinzând aprecieri critice asupra valorii lucrărilor indexate.

Planificarea producției, în economia socialistă, stabilind anumite corelații de

dezvoltare precum și planificarea cercetărilor la anumite proporții influențează și documentarea, care se realizează numai printr-o cunoaștere a tuturor formelor de sprijin și colaborare existente și posibile între instituțiile de documentare.

Josephine LEIBOVICI

PRODUCȚIA EDITORIALĂ ȘI CERINȚELE CITITORILOR

În domița de a oferi unui cititor mai larg cerc de cititori posibilitatea să-și exprime părerile asupra producției editoriale Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Centrocoop au organizat o anchetă de masă printre cititorii de la sate. La chestionarul difuzat în toate regiunile țării au răspuns peste 200 000 de cititori (colectiviști, cadre tehnice din agricultură, intelectuali).

Majoritatea răspunsurilor se referă la cartea politică și social-economică, la felul cum acestea satisfac cerințele cititorilor, prin tirajul și diversitatea problemelor, ajutând la cunoașterea documentelor de partid și de stat, la pregătirea ideologică și la informarea politică asupra evenimentelor interne și internaționale. Ca lucrări de mare utilitate sînt semnalate operele clasice ale marxism-leninismului, documentele celui de-al III-lea Congres al P.M.R., *Articole și cuvîntări* de Gheorghe Gheorghiu-Dej, *Bazele filozofiei marxiste*, *Economia politică* și altele.

În răspunsul său tov. Mihai Popescu, din raionul Vatra Dornei, regiunea Suceava, relevă interesul cu care a studiat culegerea, *Lenin despre religie*; tov. Arion Apostolescu, din raionul Drăgășani, regiunea Argeș, arată cum l-a ajutat *Căluza ateistului* în formarea concepției despre natură și societate, iar tov. Gheorghe Befu, din raionul Hirilău, regiunea Iași și Ion Weher din Covasna, raionul Tg. Secuiesc, regiunea Brașov subliniază utilitatea lucrării *Socialismul științific*, pentru pregătirea lor ideologică.

Interesantă este propunerea tov. Gh. Traian, din raionul Alba, privind editarea unor lucrări despre eroi ai P.C.R. și U.T.C.

În ce privește lucrările consacrate problemelor întăririi economico-organizatorice a G.A.C. numeroși colectiviști au făcut aprecieri valoroase cu privire la

broșurile legate de specificul muncii lor. Astfel, un grup de colectiviști din regiunea Banat au arătat utilitatea broșurilor: *Intrebări și răspunsuri despre întărirea economico-organizatorică a G.A.C.*, *Tineri crescători de animale*, *Fruntași în creșterea animalelor*, *Condiții asemănătoare, rezultate diferite*. Binevenite sînt și sugestiile colectiviștilor din Medieșul Aurit și Sanislău, regiunea Maramureș și a celor din Ungheni și Văleni, regiunea Argeș, pentru reeditarea unor materiale, a căror lipsă se resimte în activitatea gospodăriilor agricole colective: *Munca brigadierului*, *Găsirea și valorificarea rezervelor interne într-un G.A.C.*, *Disciplina muncii în G.A.C.*, *Organizarea muncii într-o brigadă*, *Munca consiliului de conducere al G.A.C.*, *Retribuția suplimentară în G.A.C.*

Strîns legată de preocupările lucrătorilor din agricultură este cartea agrozootehnică. Cititorii apreciază aportul unor lucrări ca *Intrebări și răspunsuri despre G.A.C.*, *Creșterea vacilor de lapte*, *Horticultura*, *Alimentația animalelor*, *Cultura plantelor de cîmp*, *Îndrumătorul legumicultorului*, *Manualul inginerului agronom* și altele, în rezolvarea problemelor de producție.

Dintre sugestiile pentru viitoarele apariții reținem îndeosebi pe cele ale colectiviștilor din regiunile Iași, Banat, Oltenia, Maramureș și Crișana care propun publicarea de broșuri despre *Folosirea îngrășămintelor pe diferite tipuri de sol*, *Igiena corporală a vițelilor*, *Combaterea bolilor la păsările mici*, *Înființarea bazei furajere și întreținerea ei*, *Cultura forțată a plantelor etc.*

Datorită creșterii cerințelor de documentare a specialiștilor în agricultură și a intelectualilor de la sate, editurile acordă o deosebită atenție cărții tehnico-științifice, care prezintă experiența bogată și cele mai avansate realizări și descoperiri ale epocii noastre.

După răspunsurile la ancheta noastră constatăm care dintre lucrările din acest domeniu sînt mai apreciate și au adus o contribuție la ridicarea nivelului tehnico-profesional al celor cărora le sînt adresate. De pildă, maestrul zootehnist Dorin Bratu din raionul Mediaș, regiunea Brașov, ne semnaleză ajutorul primit prin lectura lucrărilor: *Embriologia animală, Diagnosticul gestației la animale domestice, Tehnica însămînșărilor artificiale.*

De la tehnicienii din unitățile agricole socialiste ca și de la cei din întreprinderile locale am primit propuneri pentru editarea lucrărilor: *Manualul tehnicianului, Repararea tractoarelor, Întreținerea mașinilor agricole, Tehnologia lăcătușeriei, Construcții de împănare și zidărie în cadrul G.A.C.* iar de la economiștii din sectorul productiv și al administrației de stat pentru lucrările: *Bazele evidenței contabile, Îndrumătorul contabilului din G.A.C., Analiza economică a S.M.T., G.A.C. și G.A.S., Economia agrară, Îndrumătorul pentru muncă și salarii, Norme de muncă în creșterea animalelor, viermilor de mătase, albinelor.*

Pentru satisfacerea cerințelor de carte în mediul rural se impune folosirea unor mijloace operative de deservire a cititorilor. În acest scop, se folosește sistemul „Cartea prin poștă”. Secția din București și cele 16 secții similare regionale au o evidență precisă a tuturor cititorilor cu care țin legătura.

În limita posibilităților, cititorii sînt informați asupra noilor apariții editoriale, la această muncă contribuind și bibliotecile care popularizează lucrările noi ce le sosesc. Cu toate acestea nu rare ori se întîmplă ca cititorii să nu fie la curent cu ceea ce s-a editat și să facă comenzi de cărți apărute cu multă vreme

în urmă. Considerăm că în lichidarea acestei deficiențe un ajutor mai concret trebuie să vină din partea bibliotecarilor care cunosc preocupările, gusturile și necesitățile cititorilor. În primul rînd, ei pot să organizeze o informare permanentă a cititorilor asupra noilor apariții. Creșterea vînzării de carte prin secțiile de librării ale unităților Centrocoop nu constituie un obstacol în calea sporirii fondurilor de cărți ale bibliotecilor comunale și sătești, unde cititorul trebuie să găsească toate noutățile editoriale. Cu cît cititorul dedică mai mult timp cărții, cu atît utilitatea bibliotecilor devine mai evidentă. Receptivi la cerințele cititorilor, bibliotecarii trebuie să se îngrijească de completarea fondurilor de publicații a bibliotecilor. Pe lîngă metodele și mijloacele folosite pînă în prezent pentru stabilirea tirajului producției editoriale este necesar să se cunoască și fondul de cărți existent în bibliotecă. Prin studierea atentă a acestui fond, bibliotecarii pot să dea informații competente cititorilor și, totodată, să ajute, prin propuneri documentate, la definitivarea planului editorial pentru anul următor.

Un mijloc eficient de informare bibliografică este buletinul lunar „Cărți noi” prospectele și cataloagele diferitelor edituri. Din păcate, în momentul de față acestea se difuzează numai prin librării. Ar fi binevenită inițiativa de a fi trimise și bibliotecilor de la sate.

N-ar fi lipsit de interes ca în fiecare an, în trimestrul II și III, să se organizeze consfătuiri cu bibliotecarii în legătură cu problemele editoriale. În felul acesta, s-ar crea o legătură și mai deplină între edituri și masa de cititori.

L. ERNEST, O. NICULESCU

SEZON ESTIVAL

in biblioteci

PRIN CÎTEVA BIBLIOTECI

DIN PARCURILE ORAȘULUI BUCUREȘTI

In fiecare an, odată cu primele zile călduroase, locuitorii Capitalei au posibilitatea să citească o carte, o revistă sau un ziar, să răsfoiască un album de artă, la bibliotecile sezoniere ce se deshid în parcuri. Aerul curat, cadrul natural plăcut, condițiile bune de studiu, fondul de publicații bogat și variat, servirea corectă și atentă, toate acestea au determinat, cu trecerea anilor, ca bibliotecile din parcuri să devină adevărate puncte de atracție pentru oamenii muncii de diferite profesii, pentru studenți și elevi.

In raidul întreprins în câteva dintre bibliotecile sezoniere, am urmărit felul în care sînt organizate în vara aceasta și măsurile luate pentru a se asigura desfășurarea activității în condiții cît mai bune, primele rezultate obținute în atragerea cititorilor și propaganda fondului de publicații, părerile și sugestiile cititorilor cu privire la activitatea acestor biblioteci.

SIMPATII DURABILE

Pentru un neinițiat, o vizită la bibliotecile din parcul Herăstrău în dimineața unei duminici ploioase, pare un act temerar. Și... cu atît mai mare este surpriza de a găsi cîteva sute de cititori, de vîrste și profesii diferite, instalați comod în fotolii și consultînd diferite publicații. In ciuda vremii urite, n-au renunțat să vină la locul lor preferat.

Virgil Tomescu, student în medicină, ne dă explicații:

— „Sîntem” anul acesta, în bibliotecile din Herăstrău, două categorii de cititori. Prima, o constituie „permanenții” din care fac și eu parte. Venim de mulți ani aici, încă de pe vremea cînd eram elevi. In al doilea rînd, sînt proaspeții simpatizanți ai studiului în aer liber. Și constat că aceștia sînt din ce în ce mai mulți”.

— „Constatăm lucrul acesta, într-un fel, chiar cu îngrijorare, intervine Nadia Marcu, proiectant. Uneori, în orele de vîrf, devine o problemă obținerea unui loc...”

Elena Pană, bibliotecar principal, ne informează că anul acesta în parcul Herăstrău funcționează 6 biblioteci, profilate pentru o anumită categorie de literatură: biblioteca tehnico-stiințifică, biblioteca de literatură beletristică, biblioteca pentru pionieri și școlari etc. In același timp, bibliotecile sînt dotate și cu lucrări din alte domenii, pentru a se putea satisface cererile diverse ale cititorilor.

De la an la an, activitatea bibliotecilor din parcul Herăstrău a crescut. Situațiile statistice sînt elocvente în acest sens: de la 4 956 cititori și 6 123 publicații consultate în 1951, s-a ajuns în 1962 la 49 261 cititori și 79 325 publicații difuzate. In luna mai 1963 — in ciuda timpului ploios — cele 6 biblioteci au fost frecventate de 10 302 cititori care au consultat aproape 17 000 de cărți și reviste. Fondul de publicații al bibliotecilor din parc a ajuns, la sfîrșitul primului trimestru al acestui an, la aproape 32 000 volume.

Buna organizare, strădania unor bibliotecari ca Elena Rădulescu, Maria Drăgănescu, Angela Popescu și alții, asigură creșterea de la un an la altul, a activității, determină ca numărul „simpatizanților” acestor biblioteci, al cititorilor permanenți, să se mărească neîncetat.

MATEMATICĂ ȘI... TRANDAFIRI

Îmbrăcată pur și simplu într-un „gard viu” de trandafiri, biblioteca tehnico-științifică din parcul Herăstrău pare făcută special pentru a demonstra faptul că științele exacte și poezia pot coexista în cele mai bune condiții. Ideea este confirmată și de vîrsta cititorilor obișnuți ai acestei biblioteci, mai ales tinerii, elevii și studenții, pe mesele cărora se pot vedea în mod curent, de exemplu, un curs de matematici superioare, alături de un volum de Argezi.

Aici se pregătesc examene de maturitate, de admitere în facultăți și examene de stat. Nu este liniștea cu iz academic din marile săli de lectură. În jurul meselor simple, împletite, se iese uneori discuții, controversate, dar... toate acestea se consumă în șoaptă.

Printre cititori, cei mai numeroși pare-se că sînt politehnicienii. De altfel, și fondul de cărți destinat lor este destul de bine reprezentat. Biblioteca posedă numeroase lucrări de matematică, fizică, electrotehnică, construcții de mașini, chimie, care sînt mult solicitate.

Unele îmbunătățiri s-ar mai putea însă aduce :

— „Ar fi bine ca unele dintre lucrările cele mai cerute, să se găsească în mai multe exemplare”, ne sugerează Remus Ionașcu, student în anul III la electrotehnică.

Elena Oprea, în ultimul an la mecanică, completează :

— „Ar trebui să se mai achiziționeze unele lucrări foarte necesare, cum ar fi cursul de economie politică, sau culegerea de mecanică teoretică...”

— „Totuși, trebuie să remarc cu satisfacție că aici găsesc aproape toate noutățile în specialitatea mea”, intervine Adrian Novotny — student în medicină.

Biblioteca Maria Mantea lucrează de mai mult timp la această bibliotecă. A izbutit să-i cunoască pe cititori, să le știe preferințele. Pe noii veniți, îi inițiază în fondul de cărți, le prezintă cataloagele. O preocupă îmbunătățirea continuă a organizării bibliotecii, deservirea în cit mai bune condiții a cititorilor.

Și în parcul „8 Mai” s-a redeschis în vara aceasta o bibliotecă sezonieră. Din păcate, „averea” acestei biblioteci nu este nici pe departe satisfăcătoare : 6 mese, 20 scaune, 2 rafturi și... vreo 200 de cărți.

Biblioteca Florica Frățilă a ținut să ne precizeze :

— „Majonitatea cititorilor mei sînt copii. Maturii nu găsesc aici cărțile pe care le solicită. De altfel, nici copiii nu sînt prea mulțumiți... Tot mai des trebuie să-i refuz pe micii cititori, atunci cînd îmi solicită o lucrare sau alta. Nici abonamentele la periodice nu sînt prea numeroase. Ele se rezumă la 4 ziare și 2 reviste pentru copii”.

Situată în cartierul Tei, cartier muncitoresc neavînd în preajmă alte biblioteci, această bibliotecă sezonieră ar putea desfășura o activitate mult mai bogată, cu mult mai mare eficiență. Comitetul de cultură și artă al raionului 1. Mai ar trebui să se preocupe însă de buna ei organizare.

Pe baza instrucțiunilor Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă privind activitatea cultural-artistică în perioada lunilor de vară, Comitetul de cultură și artă al Capitalei a luat un ansamblu de măsuri pentru organizarea în cele mai bune condiții a odihnei oamenilor muncii în parcuri și grădini. În cadrul acestor măsuri, organizarea bibliotecilor ocupă un loc important.

Încă de la începutul sezonului, în unele dintre acestea, mai ales în parcul Herăstrău, s-au obținut o serie de rezultate frumoase. Și aici însă, ar mai trebui studiate unele posibilități de îmbunătățire. Accesul liber al cititorilor la rafturi la biblioteca „Mihail Eminescu”, îmbunătățirea sistemului de iluminat, mărirea spațiilor de depozitare a fondului etc. Ar trebui să se dea mai multă atenție și organizării acțiunilor de masă cu cartea pentru cititori. Colectivul de bibliotecari ar putea colabora în mai mare măsură cu Casa de cultură pentru pregătirea de prezentări de cărți, recenzii, seri literare, întâlniri cu scriitorii și altele.

Pentru bibliotecile situate în alte parcuri (8 Mai, 23 August) trebuie create condiții mai bune pentru desfășurarea activității, trebuie rezolvate cu mai multă operativitate o serie de probleme privind creșterea planificată a fondurilor de publicații și asigurarea permanenței bibliotecarilor.

SEMINAR CU ACTIVIȘTII CULTURALI

Recenta plenară a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă a arătat că, în condițiile satului socialist, legătura strinsă cu sarcinile concrete ale gospodăriilor colective face ca activitatea culturală să fie mai viabilă, mai instructivă, mai mobilizatoare. Pornind de la acest considerent, Comitetul executiv al Statului popular al regiunii Argeș a organizat împreună cu Comitetul regional pentru cultură și artă, un schimb de experiență cu directorii de case de cultură, de cămine culturale și bibliotecarii raionali, invitând, de asemenea, secretarii comitetelor executive ale sfaturilor populare raionale și ai comitetelor raionale de cultură și artă. Renunțând la obișnuitele referate ale activiștilor culturali din raioane, schimbul de experiență a cuprins diferite manifestări de masă ce pot să fie organizate de cămine culturale și biblioteci, urmate de discuții.

ACȚIUNI CONCRETE ȘI EFICACE

Unii directori de cămine culturale sau bibliotecari sînt în căutarea unor forme „noi” de manifestări de masă, crezînd că cele folosite în mod curent și-au slăbit eficiența. Cauza nereușitei stă însă în legătura slabă a textului cu problemele concrete din comuna respectivă, în insuficiența lor pregătire.

La această concluzie au ajuns și participanții la schimbul de experiență de la Pitești. Din cele 6 forme de manifestări de masă prezentate, au întrunit aprecieri unanime acțiunile încheiate ca idei, legate de preocupările colectiviștilor și bine dozate ca timp.

Informarea politică, documentată, prezentată liber cu ajutorul planiglobului a menținut atenția auditoriului. Gruparea pe probleme a evenimentelor internaționale a ajutat la înțelegerea semnificației acestora. O ținută științifică și în același timp accesibilă au avut răspunsurile membrilor unei brigăzi științifice la întrebările colectiviștilor din Broșteni (raionul Cotești). Folosind, unde a fost cazul, planșe sau diferite aparate, răspunsurile date au fost clare, interesante.

În continuare s-a prezentat seara literară pe tema *Figuri de colectiviști în literatura contemporană*. S-au folosit fragmente din numeroase lucrări beletristice în versuri și proză. De o bună primire, datorită textului bun, s-a bucurat procesul literar după romanul *Destin* de Aurel Mihale, întocmit de Biblioteca Centrală de Stat. O parte din cei prezenți în sală cunoșteau acest proces literar. L-au urmărit însă cu același interes alături de ceilalți care nu mai văzuseră o asemenea acțiune.

Montajul literar *De vorbă cu eroii cărții* a adus în fața participanților figurile a doi colectiviști: Ilie Dincu, președintele gospodăriei colective din Oltina și Pavel din Becicherecul Mic (*Victoria de la Oltina* de Pavel Anghel și *Șoseaua milionarilor* de Petru Vintilă). Textul montajului — întocmit de biblioteca regională — a fost clar, atractiv. Figurile celor doi eroi au fost bine conturate, datorită textului care a reușit să sesizeze esențialul din viața și preocupările colectiviștilor (avîntul muncii pe ogoare și dragostea pentru gospodăria colectivă). Un exemplu sugestiv, din montajul literar: „Povestea mea nu e lungă și nici nouă — a spus colectivistul Pavel din Becicherecul Mic. Ea este povestea multor țărani din țara noastră care acum sînt colectiviști... Să știți că nu sînt un personaj fictiv, creație a scriitorului, ci exist aievea, trăiesc și muncesc în gospodăria colectivă „Drum nou” din Becicherecul Mic, regiunea Banat. Despre tovarășii mei de muncă, despre colectiviștii din celelalte gospodării milionare de pe șoseaua noastră, despre faptele și viața lor, veți afla multe lucruri interesante din cartea lui Petru Vintilă, *Șoseaua milionarilor*. Reacția participanților a fost spontană, cei doi eroi culegînd aplauze la „scenă deschisă”.

Un moment interesant l-a constituit sceneta *La cîmp* susținută de un colectiv al Teatrului de stat din Pitești, prezentată în scopul de a arăta activiștilor culturali cum să organizeze în timpul pauzelor de prînz manifestări scurte,

atractive, la locul de muncă al colectiviștilor.

Tot în prima zi a consfătuirii, căminul cultural din Potcoava s-a prezentat cu brigada artistică de agitație, iar cel din Bucov a organizat un concurs, cu un grup de colectiviști din comună, pe tema *Cine știe zootehnie, răspunde.*

PERMANENT ÎN MIJLOCUL COLECTIVIȘTILOR

Cea de-a doua zi a schimbului de experiență s-a dovedit a fi la fel de interesantă, prin conținutul discuțiilor purtate. Vorbitorii au subliniat că munca culturală dă rezultatele așteptate, atunci când este strins legată de sarcinile economice ale gospodăriilor colective, de problemele ce preocupă masa largă a colectiviștilor. După cum a arătat și tov. Gh. Năstase, secretar al Comitetului regional P.M.R., sarcina de bază a activiștilor culturali este aceea de a fi mereu în mijlocul oamenilor, atenți la toate inițiativele colectiviștilor, popularizându-le în timpul cel mai scurt.

În ceea ce privește activitatea bibliotecilor, s-au înregistrat în ultimul an o serie de realizări. În regiunea Argeș, ca de altfel și-n celelalte regiuni ale țării, cartea a devenit un sfătuitor îndrăgit în multe case de colectiviști. 30% din populație citește la bibliotecă. De asemenea, regiunea Argeș este fruntașă pe

țară în ceea ce privește vânzarea de carte prin rețeaua cooperativelor sătești.

În comunele Vișina (raionul Găești), Piatra Sat (raionul Slatina), Gliganu (raionul Costești), peste 50% din populație citește la bibliotecă. De altfel, după cum arăta tov. Mihăilescu, vicepreședintele Comitetului executiv al Sfatului popular regional, aceste realizări înregistrate anul trecut vor fi consolidate în cursul acestui an. Încă din luna ianuarie bibliotecarii s-au preocupat de permanențizarea cititorilor, la începutul lunii mai într-o serie de raioane acest procent fiind de 90%.

De asemenea, organizarea între 1 iunie—1 iulie a festivalului filmului și cărții agricole la sate va contribui la răspîndirea cit mai largă a cărților în rîndurile colectiviștilor.

★

Lunile care urmează vor da posibilitate activiștilor culturali din regiunea Argeș să pună în aplicare învățămintele însușite la consfătuire.

La toamnă, când colectiviștii vor culege roadele muncii de pe ogoare, activiștii culturali de la sate își vor putea face bilanțul realizărilor. Ele vor fi cu atât mai rodnice cu cât în activitatea depusă au ținut seama de preocupările locuitorilor din comunele și satele regiunii Argeș.

M. MILCU

COMPLETAREA FONDURILOR BIBLIOTECILOR DIN REGIUNEA ARGEȘ

Încadrîndu-se în fluxul general de creștere a fondurilor de cărți pe întreaga țară, bibliotecile din regiunea Argeș au înregistrat an de an o sporire continuă și constantă a numărului de volume. Astfel, la începutul anului 1963, biblioteca regională Pitești dispunea de un fond de 97 278 volume față de 45 000 de volume în anul 1955. Bibliotecile raionale au înregistrat în această perioadă o creștere de la 178 000 de volume la 252 000. Sporirea însemnată a fondurilor de cărți se constată atât în bibliotecile comunale și sătești, cât și în cele ale sindicatelor.

O CONDITIE DE BAZA: BUNA APROVIZIONARE A COLECTURII REGIONALE

În ceea ce privește ritmicitatea aprovizionării cu lucrări nou apărute, colectura din Pitești primește aproape zilnic cărți de la București. Colete mai mari, mai mici, în funcție de volumul aparițiilor. Deci o primă condiție a unei bune completări a fondurilor bibliotecilor este asigurată. Baza de desfacere a cărții din București respectă, în general, comenzile făcute de colectură. Cunoscînd specificul bibliotecilor cu care are încheiate contracte, colectura comandă, în primul rînd,

acele lucrări care consideră că vor fi solicitate de bibliotecari. Numărul de exemplare pentru fiecare titlu este stabilit în funcție de numărul unităților aprovizionate și de mărimea lor. Pentru bibliotecile din rețeaua așezămintelor culturale, precomanda este făcută de biblioteca regională, după consultarea prealabilă a bibliotecilor raionale. În ce măsură bibliotecile raionale cunosc însă cerințele bibliotecilor comunale și sătești din raioane și țin seama de ele în comandarea titlurilor absolut necesare? Biblioteca regională studiază cu atenție precomenzile trimise de raioane, corectându-le unde e cazul? Se sătuiește colectura cu biblioteca regională Argeș asupra lucrărilor absolut necesare a fi comandate, asupra priorității ce trebuie dată unora din ele? — iată câteva întrebări legitime la care am căutat să aflăm un răspuns edificator.

Cercetînd precomenzile bibliotecii regionale Argeș, am constatat că — de pildă — din colecția *Pe harta lumii* au fost comandate o serie de titluri (*Republica Populară Mongolă, Iran, Angola* etc.) doar în cite un singur exemplar, adică numai pentru biblioteca regională. Din operele complete ale clasicii marxism-leninismului s-au comandat doar 15 exemplare (pentru biblioteca regională și cele zece biblioteci raionale). Alte exemple: *Despre dialectica construirii și desăvirșirii socialismului în țara noastră* de M. Cernea (un exemplar), *Istoria filozofiei* vol. V (un exemplar), *Oxigenul și arderea* de D. Todericiu, lucrare de nivel mediu (3 exemplare). *Despre „al meu” și „al nostru”* doar 170 de exemplare (deși se adresează direct cititorilor de la sate), *Pomicultura*, un exemplar (pentru o regiune în care locuitorii se mîndresc cu livezi de pomi fructiferi), *Producerea semințelor de lucernă și trifoi* (5 exemplare) etc., etc.

Desigur, nu pot fi comandate toate titlurile în sute de exemplare. N-ar ajunge pentru aceasta sumele alocate și nici tirajul lucrărilor respective, deoarece trebuie satisfăcute și cererile altor colecturi din țară. Trebuie urmărit și asigurat, însă, ca din bibliotecile din regiune să nu lipsească lucrările absolut necesare, corespunzătoare profilului lor. Popularizarea largă a literaturii social-politice este un obiectiv principal în activitatea oricărei biblioteci. Pentru aceasta este necesar ca în fiecare bibliotecă să existe un număr suficient de lucrări social-politice de largă circulație, pentru a fi studiate de un număr mare de cititori. Ori, acest lucru nu este posibil dacă

se comandă doar 5, 13 și chiar 100 de exemplare din asemenea lucrări, pentru o regiune în care se află 228 biblioteci comunale și 286 biblioteci sătești. Cîteva exemple, *Agricultura socialistă, metode de conducere și gospodărire* (5 exemplare), *Victoria socialismului în Republica Populară Romînă* (100 exemplare), *Cuba — pămîntul liber al Americii* (13 exemplare), *Politica externă a S.U.A. de S. Brucan* (13 exemplare), *Morala socialistă* (170 exemplare), *Alianța atlantică și contradicțiile ei* (13 exemplare) ș.a.m.d.

Precomenzile de cărți din domeniul agrotehnicii sînt mai aproape de nevoile bibliotecilor, în ceea ce privește lucrările destinate mării mase a colectivștilor. Au fost scăpate din vedere cerințele specialiștilor din agricultură. Față de numărul însemnat al acestora, precomandarea, în general, a numai cinci exemplare din lucrările de nivel superior este insuficientă. Cel puțin în bibliotecile raionale ar trebui să existe asemenea lucrări.

Literatura beletristică, — mai ales operele scriitorilor noștri contemporani — a fost comandată într-un număr suficient de exemplare. Există însă și aici un neajuns: baza de desfacere a cărții nu respectă, în unele cazuri, cantitatea precomandată de colectura regională Argeș.

În ceea ce privește literatura tehnică, în special cea solicitată de bibliotecile cabinetelor tehnice, anul acesta situația s-a îmbunătățit. Au fost comandate titlurile de care au nevoie unitățile respective și cantitățile cerute sînt respectate de centru.

RITMICITATEA ȘI CONȚINUTUL COMPLETĂRII FONDURILOR BIBLIOTECILOR

O realizare a colecturii regionale Argeș este expedierea cărților la intervale scurte de timp. Anul trecut, biblioteca regională a primit cărți de 17 ori, bibliotecile raionale de 11 ori, cele comunale și sătești de 8 ori, iar cele școlare de 4 ori. Pentru bibliotecile cabinetelor tehnice și cele ale sindicatelor, numărul de expediții al cărților noi a variat în funcție de suma contractată și de mărimea întreprinderii sau instituției respective. De exemplu: biblioteca sindicatului din stațiunea balneară Olănești (contract 10 000 lei) a ridicat cărți lunar. Celelalte unități au ridicat cărți de 4-5 ori

ori pe an, sau chiar o singură dată (în cazul unui contract de 500—700 lei).

Colectura a izbutit să asigure o aprovizionare ritmică și unitară cu noutăți a bibliotecilor din regiune (ne referim, în special, la cele din sistemul așezămintelor culturale). Spre părerea de rău a bibliotecarilor, mai ales a celor raionali, anul acesta situația nu s-a menținut deoarece sumele prevăzute în contract nu au fost virate la timp. Astfel, în primele patru luni ale anului, bibliotecile comunale au primit cărți de 3 ori (este foarte bine), cele sătești doar o dată, iar cele raionale numai de 2 ori (ceea ce e foarte puțin). În schimb, biblioteca regională a ridicat cărți săptămânal sau de 3 ori pe lună. Este un fapt îmbucurător care denotă grija sporită a bibliotecii regionale pentru o cit mai ritmică completare a fondurilor. Deficiențele ivite în acest semestru vor putea fi înlăturate printr-o mai judicioasă planificare și virare a sumelor de bani necesare completării fondurilor bibliotecilor.

La bibliotecile cabinetelor tehnice și ale sindicatelor situația este asemănătoare cu aceea din anul trecut, cu excepția celor care, încheind contractul abia în luna martie, au început să ridice cărți numai din această lună.

În ultima vreme, s-a renunțat la vechiul obicei de a se trimite bibliotecilor o serie de cărți necorespunzătoare profilului unităților respective. Dar aceasta realizare își are reversul ei: uneori nu se trimit anumite lucrări de informare și de nivel superior, și aceasta mai ales bibliotecilor raionale, pe motiv că n-ar avea o circulație prea largă și deci nu le-ar fi necesare. Din relatările lucrătorilor de la colectura regională, reiese că au fost cazuri când biblioteca regională a hotărât scoaterea unor lucrări din expedițiile pregătite (de exemplu: *Istoria filozofiei* volumele III și IV) pe motiv că sînt scumpe. La fel s-a procedat și cu *Istoria limbii române* de O. Doșugăleanu, care, potrivit indicațiilor bibliotecii regionale, a fost trimisă numai în 4 biblioteci raionale. (Din inițiativa colecturii s-a expedit această lucrare și la alte două biblioteci raionale). Dacă ar fi respectat indicațiile bibliotecii regionale, *Indreptarul ortografic* n-ar fi fost trimis la nici o bibliotecă raională. (Și în acest caz a operat tot propria inițiativă a colecturii.) *Anuarul statistic 1962* a intrat numai la biblioteca regională și cea raională din Rm. Vilcea.

Desigur, este just ca sumele alocate să fie folosite cu chibzuință. Nu trebuie însă scăpat din vedere faptul că biblio-

tecile raionale trebuie să aibă un fond cit mai variat, pentru a satisface cerințele specialiștilor nu numai din orașul respectiv ci din întreg raionul (ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari).

Să vedem cum se realizează expedițiile de cărți pentru diferite categorii de biblioteci. Pentru bibliotecile raionale, biblioteca regională urmărește în general asigurarea unei repartii egale între cele 10 unități din regiune. De bibliotecile comunale și sătești se ocupă colectura, după sistemul: *primește cărți, cine vine la rînd*. În mod practic iată cum se procedează:

O dată sosite de la București, cărțile poposesc pentru scurtă vreme în rafturile colecturii din Pitești (pentru mai multă exactitate am putea spune: în rafturi și pe podele), luînd apoi drumul bibliotecilor din diferite rețele. Deoarece colectura dispune numai de două camere, neîncăpătoare, nu funcționează „cășuțele”, fără de care nu se poate realiza rezervarea de titluri. Expedițiile de cărți se fac periodic și bineînțeles nu se pot trimite cărți în aceeași zi la toate bibliotecile raionale, comunale și sătești din regiune. Lipsind „cășuțele”, bibliotecile din raioane primesc colete cu un conținut alcătuit în funcție de noutățile de care dispune colectura în momentul expediției. Nu înseamnă că se trimit lucrări neadecvate. Se face însă o repartitie inegală a unor titluri, chiar în condițiile cînd există un număr suficient de exemplare. Citeva exemple: lucrarea *Intrebări și răspunsuri despre gospodăria agricolă colectivă*, intrată la colectură în 800 de exemplare, a fost trimisă bibliotecilor raionale, comunale și numai la o parte din bibliotecile sătești (cele din raioanele Costești, Pitești, Slatina), *Vorbește Cosmosul* de V. Nadolski — intrată în 500 de exemplare — a fost trimisă la toate bibliotecile raionale, la bibliotecile comunale din raionul Rm. Vilcea și la cele sătești din raioanele Rm. Vilcea și Curtea de Argeș, *Omul, Cosmosul și Dumnezeu*, intrată în 300 de exemplare, a fost trimisă bibliotecilor raionale și sătești din raioanele Curtea de Argeș, Drăgănești, Vedea și bibliotecilor școlare din Slatina. La bibliotecile comunale, nu s-a expedit nici un exemplar din această lucrare.

În cazul în care numărul exemplarelor dintr-un titlu (ne referim la cele necesare oricărui tip de bibliotecă) este mic, comparativ cu numărul bibliotecilor din regiune, caracterul inegal al repartirii pe raioane se adîncește. De pildă: lucrarea *A doua declarație de la Havana* (80 de

PE TEME ACTUALE

exemplare) a fost expediată doar la bibliotecile raionale, *America văzută de aproape* de A. Sidorovici și S. Brucan (120 de exemplare) s-a trimis la bibliotecile raionale și comunale din raioanele Pitești și Rm. Vilcea.

Indiferent de numărul de exemplare primit la colectură, dintr-un anumit titlu, trebuie realizată o repartitie unitară, pentru ca lucrarea respectivă să poată fi găsită în cuprinsul fiecărui raion. În felul acesta, dacă o bibliotecă nu are o anumită lucrare, să o poată împrumuta de la o unitate apropiată. În cazul în care numărul mic de exemplare ar împiedica trimiterea unor titluri măcar în toate bibliotecile raionale, biblioteca regională să stabilească unitatea care are mai mare nevoie de lucrările respective.

Cauza principală a deficiențelor semnalate este insuficienta colaborare a bibliotecii regionale cu colectura, a controlului pe care ca organ metodic, ar trebui să-l exercite. Preocupată de celelalte probleme ale muncii, biblioteca regională a scăpat din vedere faptul că numai un fond bun de cărți poate asigura bibliotecilor posibilitatea să-și desfășoare activitatea la nivelul cerințelor actuale ale culturii noastre socialiste.

Lipsurile existente își au rădăcinile în vechea practică de aprovizionare când deseori se trimiteau lucrări la întâmplare. Din această cauză există în bibliotecă lucrări ce nu corespund specificului localităților respective, dar sînt cerute în altă parte, sau lucrări în prea multe exemplare, care rămîn neatînse în rafturi. De aceea, se impune o analiză a fondului fiecărei bibliotecii, stabilind ce lucrări îi lipsesc.

Am arătat cum colectura regională asigură o bună ritmicitate în trimiterea de cărți la bibliotecii, că nu sînt expediate lucrări necorespunzătoare. O serie de titluri intră însă numai în unele raioane sau într-o anumită categorie de bibliotecii. Biblioteca regională nu poate privi pasiv această situație, mulțumită că își completează fondurile ei de cărți și cele ale bibliotecilor raionale. O atenție deosebită trebuie dată completării fondurilor din bibliotecile comunale cu filialele lor și celor satești. Este sarcina bibliotecii regionale de a coordona sub îndrumarea Comitetului regional de cultură și artă, completarea fondurilor de cărți pentru toate bibliotecile. Biblioteca regională să fie reprezentată printr-un colectiv care să se ocupe în mod special de această problemă. (Ar fi bine ca acest colectiv să fie o dată alcătuit în

timpul cel mai scurt). Cunoșcînd în amănunțime situația bibliotecilor din fiecare raion, acest colectiv ar putea contribui cu competență la justa repartizare a exemplarelor din fiecare titlu primit la colectură.

Bibliotecile raionale au avut la sfîrșitul anului trecut proiectele de planuri editoriale, le-au consultat, au stabilit numărul de exemplare din fiecare lucrare solicitată. Aceste proiecte de planuri editoriale, conținînd cerințele bibliotecarilor, au fost înapoiate la regiune. Acum nici un bibliotecar-șef sau director de bibliotecă raională nu mai știe exact ce a comandat.

Buletinele de informare bibliografică *Cărți noi* sau *Bibliografia R.P.R.* sînt consultate superficial sau deloc. Am întilnit bibliotecari raionali, de exemplu la Curtea de Argeș, Găești, care au declarat că nu s-au gîndit să ceară o serie de titluri, de a căror apariție au aflat în buletinul *Cărți noi* sau în presa centrală, socotind că, de acest lucru „are grijă colectura”. Biblioteca raională cunoaște mai bine decît colectura regională, ce anume cărți îi sînt necesare. Ea trebuie să se preocupe ca necesarul său de carte să fie cunoscut și la regiune, să lupte pentru satisfacerea lui. Bibliotecarii să fie instruiți și obișnuiți în folosirea acestor instrumente de informare, să ceară lucrările noi de care au nevoie, să nu lase această grijă în seama colecturii, care poate scăpa din vedere expedierea anumitor titluri. Trebuie găsită posibilitatea ca *Bibliografia R.P.R.* și buletinul *Cărți noi* să intre în toate bibliotecile raionale, comunale și satești imediat ce au apărut.

Aspectele relevate în legătură cu deficiențele existente în completarea fondurilor bibliotecilor nu decurg din lipsa de bunăvoință sau inexistența unei colaborări între colectura regională și biblioteca regională (am văzut că această colaborare, fără a fi perfectă, există totuși). Nu s-a lucrat însă cu suficientă chibzuință, planificare. Urmărindu-se problemele de conținut, pentru care exista preocupare în regiune, au scăpat din atenție acele „lucruri mărunte” la prima vedere, semnalate mai sus, dar care au influență asupra activității bibliotecilor. Sîntem convinși că, Comitetul executiv al Sfatului popular regional și Comitetul regional pentru cultură și artă vor lua măsurile necesare pentru remedierea lipsurilor existente în sistemul de completare a fondurilor bibliotecilor din regiunea Argeș.

Elvira MORARU, Anne-Marie MIHIȚ

PROPAGANDA CĂRȚII LA UZINELE „I. C. FRIMU”-SINAIA

BIBLIOTECA SINDICATULUI

Antrenată în concursul bibliotecilor sindicatelor, bibliotecă clubului uzinelor „I. C. Frimu” din Sinaia a izbutit să mărească numărul cititorilor și al cărților citite. În primele patru luni ale anului au fost înscriși 1029 de cititori (față de 1259 în întreg anul trecut), care au împrumutat aproape 4000 de volume.

În obținerea acestor rezultate, au contribuit cu precădere metodele folosite atât în atragerea noilor cititori cit și în propaganda cărții. De asemenea, participând la cursul de perfecționare profesională de la Crevedia, mi-am însușit o serie de cunoștințe de bază, care m-au ajutat să îmbunătățesc activitatea bibliotecii noastre.

Astfel, la club și în sectoarele productive, au fost expuse afișe mobilizatoare cuprinzând îndemnuri: *Fiecare muncitor — un cititor activ al cărților din bibliotecă noastră; 1+2. Un cititor vechi să aducă 2 cititori noi.* Afiș în incinta clubului cit și la stradă, s-au amenajat vitrine cu ultimele noutăți intrate în fond. Un efect deosebit a avut intensificarea activității celor trei cercuri de lectură. Aici s-au făcut lecturi din cărți solicitate de cititori sau din acele lucrări pe care le avem într-un singur exemplar. Lectori au fost cititori frunțași din uzină, ca de pildă electricianul Vasile Diaconu, lăcătușul Alexandru Miclăuș, proiectantul Constantin Tomeci și alții. S-au citit anumite capitole din cărți tehnice de specialitate (*Cartea lăcătușului, Cartea strungarului, Cartea frezorului* etc.), sau din broșuri de popularizare a științei și cu caracter educativ (*Ce este somnul?, Cosmonautica și prejudecățile despre Univers, De ce sclipesc stelele, Părinți! Cum vă creșteți copiii?* etc.).

În urma activizării cercurilor de lectură, a crescut simțitor numărul participanților (20—30 la fiecare din ele), iar fișele cititorilor s-au îmbogățit cu noi lucrări consultate.

O altă preocupare a fost propaganda cărții la locul de muncă prin cele 8 biblioteci mobile din uzină. Ele sînt conduse de bibliotecarii voluntari, recrutați dintre cei mai buni cititori, pe care i-am instruit în mînuirea fondului de cărți și popularizarea lui. Bibliotecile mobile comunică bibliotecii sindicatului cererile

sau sugestiile cititorilor și de care ținem seama atunci cînd le împrumutăm fondul. Deseori, procurăm din librărie unele titluri solicitate de cititori, pe care nu le avem în fondul nostru. Bibliotecile mobile sînt aprovizionate cu cărți social-politice, tehnice, de popularizare a științei și beletristice. Cărțile se schimbă cu regularitate, trimestrial.

Bibliotecarii voluntari popularizează cărțile prin scurte recenzii sau prezentări, în timpul pauzelor de muncă. În colaborare cu biblioteca tehnică, am amenajat în sectoare și servicii panouri unde afișăm lunar scurte prezentări de cărți tehnice noi (pe meserii și probleme). Muncitorii se adresează acum în număr mai mare bibliotecilor mobile, unde găsesc cărțile ce-i interesează. De exemplu, biblioteca mobilă de la sectorul A Rodaj, — de care răspunde tovarășul Romică Barbu — a înscris 75 de cititori în trimestrul I/1963 (față de 130 cititori înscriși în întreg anul 1962).

Folosim forme variate în propaganda cărții: recenzii și prezentări de cărți, seri literare și de poezie, montajul literar, jurnalul vorbit etc. Acordăm manifestărilor de masă o importanță deosebită, alegînd teme care interesează pe cititori și pe care le pregătim din vreme cu ajutorul colectivului voluntar al bibliotecii. În elaborarea recenziilor, ne ajutăm cu textele apărute în „Căluza bibliotecarului” și buletinul „Cărți noi”. În alegerea cărților ținem seama și de părerile formulate de cititori asupra unor lucrări care-i interesează. De un real folos, ne sînt unele materiale metodice publicate în „Căluza bibliotecarului”, ca de pildă montajul literar-muzical *Copiii — florile vieții noastre*.

Au fost prezentate anul acesta cărțile *Fiicele lui Marx, Regele Palaelibus, Învățătorii, Familia Thibault, Biblia hazlie* și altele. (Prezentările de cărți s-au citit și la stația de radioamplificare). Am organizat, cu mult succes, o seară de poezie pe tema *Tărîi mele*, popularizînd creația poezilor noștri contemporani. De asemenea recitalul literar *Cele mai frumoase poezii de Eminescu și Coșbuc*. În cadrul „Joi tineretului”, biblioteca sindicatului prezintă recenzii de cărți din beletristica realist-socialistă, ca de pildă *Șoseava nordului* de Eugen Barbu, *Ieșirea din Apocalips* de Al. I. Ghilia etc.

Pentru mici cititori, organizăm dimineți și seri de basm, cu lecturi din cărți pentru copii, urmate de vizionări în colectiv la televizor.

Cu sprijinul Comitetului U.T.M. pe uzină, ne îngrijim de popularizarea și buna desfășurare a concursului „Iubiți cartea”. Am procurat toate lucrările prevăzute în bibliografie, în număr suficient de exemplare și ajutăm pe cei 80 de noi înscriși la concurs să se pregătească temeinic în vederea discuțiilor finale. În uzina noastră, 270 de tovarăși sint deținători ai insignei „Prieten al cărții”. La conferințele educative, inițiate de Comitetul U.T.M., biblioteca pregătește material pentru documentarea vorbitorilor și organizează expoziții de cărți tematice. Un exemplu recent: conferința tov. Ion Buștiuc, secretar al Comitetului U.T.M., despre *Educația comunistă a omului de tip nou*.

Pentru îndrumarea lecturii, purtăm discuții individuale cu cititorii recomandându-le cărți corespunzătoare nivelului și preocupărilor lor, căutăm să aflăm cum adîncesc cele citite. La cele trei cercuri, organizăm discuții largi asupra cărților din care se face lectura. Fiecare participant la cerc are un caiet în care-și notează: autorul și titlul cărții din care s-a citit, conținutul ei și învățămintele trase în urma discuțiilor în colectiv.

Pentru achiziționarea noilor lucrări aparute, dispunem de 500 lei lunar. Această sumă este insuficientă în raport cu cererile crescînde ale cititorilor noștri, care vor să fie la curent cu producția

editorială. Nădăjduim — cu ajutorul comitetului sindicatului — ca această sumă să fie mai mare în lunile ce urmează.

Deși biblioteca sindicatului a înregistrat unele succese în propaganda cărții, mai sînt de lichidat numeroase lipsuri. De pildă: va trebui să organizăm de urgență cataloagele alfabetic și sistematic, fișierul publicațiilor I.D.T. În prezent, nu avem nici unul dintre aceste instrumente, ceea ce îngreunează munca. Nu am organizat nici o întîlnire între scriitori și cititorii noștri. Pregătim o întîlnire cu poeta Maria Banuș.

Biblioteca sindicatului funcționează în clădirea clubului, unde ocupă o singură cameră (și aceasta de trecere spre sala de spectacole și jocuri distractive), ceea ce ne stînjenește în organizarea manifestărilor de masă și asigurarea unor condiții bune de lectură la sediu. Situația este cunoscută atît de comitetul sindicatului, cît și de conducerea clubului și sperăm că vom fi ajutați într-un viitor cît mai apropiat.

Concursul între bibliotecile sindicale se încheie la 23 August. Vom folosi perioada de timp ce ne-a mai rămas pentru lichidarea lipsurilor arătate, completarea sistematică a fondului cu lucrări valoroase, judicious alese, găsirea și aplicarea de noi metode eficiente în propaganda cărții — cu un cuvînt, ridicarea activității bibliotecii la un nivel care să satisfacă nevoile culturale, mereu crescînde ale cititorilor noștri.

Luminia SASU

Biblioteca Clubului uzinelor „I. C. Frimu” Sinaia

Me scriu cititorii

• Sub conducerea Comitetului raional P.M.R., în raionul Buzău se desfășoară o intensă propagandă agricolă, menită să contribuie la ridicarea nivelului de cunoștințe agricole al țărănilor colectivști. Stafeta culturală *Pentru o recoltă sporită de porumb-boabe la ha în teren neirigat*, care a avut loc în preajma începerii lucrărilor agricole din acest an, se înscrie ca una din cele mai ample acțiuni inițiate pe această linie.

Colective de activiști ai Casei raionale de cultură și bibliotecii raionale s-au deplasat în comunele din raion unde au organizat manifestări de masă pe tema culturii porumbului în teren neirigat (consfătuiri cu cititorii, prezentări de

cărți agrotehnice, jurnale vorbite, seri de întrebări și răspunsuri, „Sfatul agromomului” etc.).

Experiența acumulată cu prilejul ștafetei ne-a arătat că în fiecare comună trebuie să existe un program concret al activității culturale, stabilit de comun acord cu Consiliul agricol raional. Acest plan trebuie să țină seama de necesitățile economice locale, să se încadreze în ansamblul propagandei agricole. La realizarea lui trebuie să colaboreze strîns căminul cultural, biblioteca, cadrele didactice și specialiștii din agricultură. Manifestările de masă organizate să urmărească valorificarea cunoștințelor însușite de colectivști la

cursurile învățămîntului agricol de masă, adîncirea lor prin însușirea experienței înaintate cuprinsă în broșurile noi agrozootehnice. În felul acesta, munca cu cartea agricolă își va dovedi eficacitatea și în practica de pe ogoare.

„Ștafeta porumbului“ a înlesnit generalizarea celor mai bune metode de popularizare a cărții agrotehnice, folosite de bibliotecă. O dată cu preluarea ștafetei de la o comună la alta, activiștii culturali și-au împărtășit experiența în organizarea manifestărilor de masă, cît și rezultatele obținute. În felul acesta la toate unitățile culturale din cuprinsul raionului a putut fi extinsă cea mai bună experiență în munca de răspîndire a cunoștințelor agricole. (*Georgeta Filip*, bibliotecă raională Buzău, regiunea Ploiești).

● În raionul Oltețu, a avut loc un schimb de experiență între bibliotecarii raionali și comunal (raioanele Gilort, Filiași, Bals, Oltețu) precum și bibliotecarii din comunele aparținînd orașului Craiova.

Referatele și discuțiile au dezbătut activitatea bibliotecilor din aceste raioane în sprijinul întăririi economico-organizatorice a G.A.C. Schimbul de experiență s-a încheiat cu două acțiuni model: lectură dramatizată din romanul *Drum deschis* de Șerban Nedelcu, prezentată de bibliotecă raională Oltețu și *Călătorie imaginară pe harta Olteniei*, realizată de colectivul bibliotecii comunale Făurești în colaborare cu cadrele didactice. (*GEORGE NIȚA* și *CONSTANTIN GRECU*, — bibliotecă regională Oltenia).

● Organizațiile U.T.M. din orașul Măcin organizează în cadrul „Joiii tineretului“ diferite acțiuni cu cartea, care pri-

lejuiesc adevărate întreceri în prezentarea unor programe cît mai frumoase și mai atractive. Casa de cultură raională și bibliotecă raională colaborează la aceste manifestări cu cartea, menite a contribui la educarea comunistă a tineretului.

O reușită „Joiie a tineretului“ a fost aceea pregătită de organizația U.T.M. cartier-oraș Măcin, la care au participat 160 de tineri. Programul a cuprins seara literară *Figuri de eroi uteciști în literatura noastră*, prezentat de bibliotecă raională. A urmat concursul literar-ghicitoare *Din cele mai cunoscute poezii ale clasicilor noștri*, la care au concurat 30 de tineri — muncitori și colectivști. Programul s-a încheiat cu jocul distractiv *Să dansăm cu eroii cărții*. (*CECILIA ICLEANU*, bibliotecă raională Măcin, regiunea Dobrogea).

● Bibliotecă comunală Dobrești, raionul Segarcea, desfășoară o susținută propagandă a cărții agricole, la locul de muncă al colectivștilor. Astfel au fost popularizate lucrări despre experiența înaintată în creșterea păsărilor, contribuind la aplicarea metodei de folosire a jghebului alimentar suspendat la puiernița gospodăriei. Mulgătorilor le-a recomandat broșura *Cum am obținut 4290 litri lapte pe cap de vacă furajată* de Simion Uscat, iar la sectoarele pomicol și viticol s-au organizat lecturi în colectiv din lucrările *Plantarea viței de vie pe terase* și *Dăunătorii pomilor* (*NICOLAE POPA*, bibliotecă regională Oltenia).

● Seminarul cu activiștii culturali din raionul Vaslui, organizat în luna mai, a cuprins printre alte acțiuni și aplicații practice la căminul cultural din satul Laza. În prezența a 600 de colectivști, bibliotecă raională, Casa de cultură raională și căminul cultural au organizat o zi de odihnă a colectivștilor în cadrul căreia au prezentat montajul literar-muzical pe tema *Poezii cîntă Partidul*, expunerea bibliografică *Ce să citim în perioada lucrărilor agricole de vară* și o seară de calcul consacrată problemei creșterii fondului de bază a G.A.C. A urmat un bogat program artistic susținut de formațiile artistice ale Casei de cultură și căminului cultural. (*EMIL OLARU* — bibliotecă regională Iași).

Bibliotecă regională din Galați a deschis în cartierul Iglino, o filială dotată cu un fond de 2400 de volume, la parterul unuia din noile blocuri.

ÎN CINSTEA ZILEI DE 23 AUGUST

MONTAJ LITERAR

În cadrul acțiunilor ce se organizează pentru împlinirea celei de-a 19-a aniversări a zilei de 23 August — bibliotecile regionale, raionale, comunale și orașenești pot folosi montajul literar pe care-l publicăm în acest număr al revistei noastre, fie în cadrul unor lecturi cu public în sediul bibliotecii respective, fie (în colaborare cu echipele de artiști amatori ale caselor de cultură, căminelor culturale, școlilor populare de artă etc.) în cadrul unor spectacole în sălile acestor formații.

Indicațiile montajului prevăd un comentator, doi povestitori, 4 cititori și 3 recitatori de versuri. Bineînțeles că aceste indicații nu sînt obligatorii, ele constituind numai un exemplu de modul în care fragmentele montajului pot fi împărțite între colaboratorii bibliotecii, pentru ca lectura (sau interpretarea) să poată fi cit mai variată, să poată capta într-o măsură cit mai mare atenția ascultătorilor.

Numărul interpreților poate fi însă micșorat și — fără îndoială — mărit. Cricare dintre „recitatori” poate citi fragmente ale „povestitorilor” ale „cititorilor” sau ale „comentatorului” și invers, în funcție de posibilitățile locale. „Corul vorbit” va fi format din grupul mai mic sau mai mare al tuturor interpreților. Folosirea scenei poate duce la o mișcare scenică, de asemenea stabilită după posibilități.

RECITATOR I :

*La mulți ani, la marea sărbătoare
tară dragă, țară muncitoare,
Stevă ție, leagăn de scinte,*

(COR VORBIT) :

Zi de August două zeci și trei!

RECITATOR I :

*Neuitată zi cînd și-a deschis
Aripile-n soare mîndrul vis
Și-a pornit poporul ca furtuna
Să zărobească pentru totdeauna
lanțuri și călăi din veacul trist*

(COR VORBIT) :

Și-am învins sub steagul comunist! !)

RECITATOR II :

*Din valul vremii zbuciumate
S-a înălțat prin anii grei
Slăvitul steag de libertate
Din August douăzeci și trei!*

*Lumînăz lui ce se resfrînge
Pe chipul patriei acum,
De mult, în veac de foc și singe
porni spre noi să-și taie drum.*

RECITATOR III :

*De-aceea se înalță steagul
avît de sus, în țara mea...
și-i fără de sfîrșit șiragul
celor căzuți spre-a-l înălța
Tu flacără biruitoare
Peste furtună, în anii grei,
ce viu te-ai avîntat spre soare
în August douăzeci și trei!*

(COR VORBIT) :

*Te-a ridicat spre zarea albastră
Spre zori din asfîntitul trist,
puterea și mîndria noastră —
Partidul nostru comunist²⁾*

COMENTATOR : 23 August ! Strălucită zi de sărbătoare a poporului nostru ! Nu în calendar a fost ea scrisă cu roșu, spune poetul, ci pe glia țării, cu singele celor ce au luptat pentru libertate, pentru viitorul patriei noastre socialiste.

1) Deșliu, Dan. *De ziua țării*. În : *Drum nou*, 1960, 21 (aug.).
2) Deșliu, Dan. *Sub flamura lui August*. În : *Steagul roșu*, 1960, 23 (aug.).

Glorioasa insurecție armată, izvorită din avântul revoluționar al poporului nostru, organizată și condusă de Partidul Comunist din România, a deschis o nouă eră în istoria țării noastre: era victoriilor proletare, era minunată a eliberării omului din bezna asupririlor de tot felul, era frăției între popoare, a bucuriei muncii libere, creatoare, pentru fericirea copiilor, pentru viitorul luminos al patriei pe drumul socialismului.

Intrat în istoria patriei ca o zi fericită de bucurie adâncă și clocotitoare, 23 August înmănușează în fiecare an florile minunate ale muncii și realizărilor poporului nostru liber, condus de Partid.

23 August 1944 — 23 August 1963 — Doar 19 ani de viață, dar ei înseamnă totul! Libertate, muncă, bunăstare, bucurie, socialism.

Sub conducerea înțeleaptă și fermă a partidului clasei muncitoare, steagul cuceririlor revoluționare din August 23, a fost înălțat în toți acești ani pe culmile mărețelor realizări ale socialismului.

Hydrocentrala luminii de la Bicaz, puterțile furnale ale Hunedoarei și Reșiței, termocentralele de la Doicești, Pașoeni, Sadu V, Ovidiu II, obiectivele industriale ale Borzestilor, Roznovului, Năvodariilor, Săvineștilor, Govorei și noile orașe și construcții, nenumărate, de locuințe și stațiuni de odihnă, poartă nevăzută pe creștet, steaua luminoasă a lui August 23.

Gîndul poporului nostru se îndreaptă plin de dragoste spre toți acei eroi care au condus lupta poporului spre victorie: *comuniștii!* Cu ei începe istoria eroică a zilelor din August 1944.

RECITATOR III :

*Cine sînt acești oameni
Cu fețe brăzdate
Care ne-ascund în casele lor
Amenințate ?*

*Cine-s cei ce fac arsenalele
Să lincezească
Și încarcă obuzele
Cu bumbac și iască ?*

*Să dîne-s aceste femei cu basmale
Femei care nu se tem de somații
Să care poartă în coșnița lor
Proclamații ?*

(COR VORBIT) :

*Ei sînt clasa din care-au țîșnit
Partidul și crezul
Prin care există, prin care
Își au înțelesul³⁾.*

COMENTATOR : Punîndu-și în fiecare clipă viața în primejdie, înfruntînd teroarea cruntă și plutoanele de execuție, comuniștii educați de partid în spiritul dragostei fierbinți față de patrie și popor, au luptat neabătut împotriva fascistizării țării, mașinii de război hitleriste, pentru răsturnarea dictaturii antonesciene, a lungarea trupelor hitleriste din țară și ieșirea din războiul antisovietic. Partidul a înțeles că aceasta era singura cale care putea face posibilă apoi, dezvoltarea țării noastre pe drumul progresului social și suveranității naționale.

Lupta eroică a Partidului Comunist din România în ilegalitate, de-a lungul anilor de cruntă teroare fascistă, organizarea clasei muncitoare în jurul său și atragerea forțelor patriotice în lupta antifascistă, se oglîndește cu o forță zguduitoare în literatura noastră de după 23 August.

Puternic este oglîndită lupta antifascistă a forțelor patriotice organizate de partid în Delta Dunării, în romanul *În portul de pescari* de Ion Rusc⁴⁾.

Trupele germane zdrobite pe frontul sovietic, se retrăgeau distrugînd cu furie așezările sărace ale pescarilor getuzeni din Delta. Sub conducerea comuniștilor Radu Ceafalan, Tudor Vetrineanu, Marin Buloi, Vasile Cîrnu și altora, aprigii pescari din bălțile Dunării se ridicară cu îndrăjire ca să împiedice retragerea distrugătoare a hitleriștilor pe teritoriul țării.

POVESTITOR I : Așteptarea în ostrov a pescarilor din Getuza fu scurtă. Pe șoseaua viilor se iviră primele umbre negre și uriașe, rostogolindu-se spre malurile Dunării. Tevile lungi ale tunurilor se lăsară spre suprafața fluviului, se aplecară spre casele mici și pustii ale getuzenilor și pe gurile largi și rotunde țîșniră primele și șipuri groase de flăcări. Casele din mahalale zburau în sus ca niște jucării mistuite de flăcări și se prăbușeau în fața ochilor măriți de groază ai bătrînilor, femeilor, copiilor, care vedeau totul de sus din vii.

POVESTITOR II : Nimeni nu știa a cui este casa care zbura în sus. Fiecare căuta să ghicească al cui acoperiș a luat foc, al cui perete a sărit în țîndări, a cui casă se face una cu pămîntul. Deodată o frămîntare mută pusă stăpînire pe toți pescarii. Tirul tunurilor nimeri malul Dunării unde-și țineau getuzenii lotcile. Inimile lor se luară la întrecere

³⁾ Aramă, Horea. *Clasa*. În vol. : *De la om la om*. Versuri. Buc., Editura tineretului, 1960. p. 18.

⁴⁾ Rusc, Ion. *În portul de pescari*. Vol. 1. Buc., Editura tineretului, 1963. Vol. 1, 559 p.

într-o bătaie ne bună. În mintea lui Marin Buloi se opri un singur gând, cel mai scump și cel mai drag; pe buzele lui se opri o singură vorbă, cea mai caldă și dulce, cea mai scumpă și iubită:

Marin Buloi (primul cititor): Lotcile! Lotcile! Ne frînge lotcile, nea Ceafalane! Îmi frînge lotca.

Ceafalan (al 2-lea cititor): Liniștiți-vă! Acolo sînt ceamnițele vechi din dreptul pescăriei, măi oameni buni. Lotcile sînt băgate la fund d-aseară! N-am vorbit eu cu Vetrineanu? Ce vă faceți spaimă degeaba?

Buloi: Adineaori a nimerit și-n apă peste ele!

Ceafalan: Și ce dacă a nimerit? O să facă o gaură cit pumnul, și-atîț! Ce mare pagubă poate să facă o ghiulea în apă? Nu! Lotcile sînt scăpate.

Buloi: Mai așteptăm, nea Radule? Nu vezi că nemții s-au îngrămădit la debarcader? Îi avem în mînă, grămădă.

Ceafalan: Nu-i avem încă în mînă, măi Marine! Roagă-te să se îmbarce, dacă vrei să vezi ce n-ai văzut de cînd ești! Ne șterseră bordeiele de pe pămînt, ne rețezară portul, d-am rămas noi! Uită-te bine la ei, că de ce le e frică nu scapă! Unu! numai unu din ei trebuie să lăsăm viu, care să povestească ce ne făcuseră ei nouă și ce le-am făcut noi pe urmă lor, ca să nu fie cu supărare.

POVESTITOR I: Îmbarcarea se făcea în mare grabă. Nemții se împărțiră în trei coloane și începură să se scurgă pe cele trei pontoane, umplînd bacurile pînă la refuz (în continuare de aci — pag. 530 — pînă la pag. 531 „Atunci se așternu liniștea deplină, fiecare soldat așteptînd cuminte ca un copil mulțumit că are în mîni jucăria dorită“).

POVESTITOR II: Marin Buloi, Vasile Cîrnu, Nache Lunganul și Mîu Cocoșatu de la branduri tremurau de încordare — Ceafalan se întoarce spre ei.

Ceafalan: Tot nu! Mai așteptați! Nu sînt destul de departe. Da? dacă nu-i nimeriți cînd v-oi spune eu, să știți că de ris ne-am făcut! Auzi tu Cîrnule?

Vasile Cîrnu (al 3-lea cititor): Taci mă Nea Radule! Cine mai poate să ochească dacă-l tot bați la cap? Tremur tot.

Ceafalan: Da' ce ochiți cu arma, mă, ca să vă tremure mîna? Vă tremură mîna ca să fixați distanța? Și din ochi se vede la ce depărtare este inamicul!

POVESTITOR II: Buloi se plimbă pe la fiecare aruncător verificîndu-l în mare grabă. Pescarii potriviseră bine înălțătoarele. Ceafalan se mai uită de cîteva ori pe Dunăre și cînd bacurile ajunseră

la o sută cincizeci-două sute de stînjeni în larg, răcni răgușit lăsînd mina-n jos.

Ceafalan: Dați-i drumul! Acuma!

POVESTITOR I: (pag. 532 de la „Proiectele leșiră pesemne o dată“... tot paragraful).

Cîrnu: S-a întors cu fundul sus! Mă ocheala dracului! Care dintre noi l-o fi nimerit, taman p-ăla care trebuia! Ba, nu, uite că și-ăla dinainte se lasă într-o parte! Aha, Aha! S-aruncă tanchetele, mașinile-n apă! S-a rupt balustrada!

Buloi: Oho! Oho! Uite-i cum încearcă să se cațere pe fundul bacului! Așa taică acușica dați din mîini și din picioare! Ce? Nu puteți? Păi ce să vă fac eu, că n-am nici-o putere! Cine vă băgară acolo? Hitler? Ee! atunci strigați la el. Cum? Strigați și nu v-aude? E departe? Păi atunci chiar că nu știu ce sfat să vă dau!

POVESTITOR I: Îngroziți de focul viu al mitralierelor de pe mal, nemții o luară în mare viteză la deal și, dintr-odată, șalupa care remorca cele două bacuri nescufundate își lăsă remorca și se repezi singură în susul apei, lăsînd bacurile încărcate cu mașini să plutească la întîmplare.

Cîrnu: Ee, gata! ajunge! unde fugiți? că nu mai e vreme acuma! Aici rămîneți! N-ați vrut să faceți baza aici? Sedeți liniștiți că e loc destul pe fundul Dunării. Măi Radule, mai dați-le măi niște ghiulele că ăia cu șalupa și-a pus în gînd să scape!

POVESTITOR I: (pag. 535 de la... „Ceafalan trase întîi mai multe rafale scurte...“ pînă la sfîrșitul capitolului).

POVESTITOR II: La debarcader s-auzi huruitul unui motor de camion și o comandă scurtă. Ceafalan zări lingă pontonul mare un șir de camioane din care săreau nenumărate umbre îndoite. La lumina lunii le străluceau căștile de oțel și țevile armelor în cumpănire. Era un atac adevărat.

Ceafalan: Noi tragem în ăia de pe Dunăre și ia uitați-vă! Nici n-am auzit că ne veniră și alții. Ne atacă. Întoarceți brandurile, mitralierele, puștile, tot ce avem, întoarceți-le spre ei. Răspîdiți-vă de-a lungul digului. Tu, Culae, ia-o înot prin Dunăre, treci prin fața portului pînă în vii și spune-i lui Vetrineanu că ne atacă zece mașini de nemți!

Culae: Bine!

Buloi: Stai așa! Ia uitați-vă! Ieși careva la fața apei.

Ceafalan: Care ești mă, că-ți vir trei boabe-n burtă!

Vetrineanu: Om bun! Om bun!

Culae și Buloi: Vetrineanu! Nea Tudor!

Ceafalan! E rănit! A căzut!

Culae: Nea Tudor, nea Tudor! Scoală mă, că nu e vreme acum de leșin, de moarte!

Buloi: Ne atacă iar.

Vetrineanu (fără puteri): Nu-i slăbiți, Culae! În zori, poate acum, într-un sfert de ceas, intră în luptă armata română, știu eu bine... știe și nea Radu... și oamenii... le-am spus eu... o să vie armata să ne ajute, să-i mai întrebăm pe nemți o dată ce caută pe pământu-nostru. Nu vă lăsați... Culae... spune-i lui nea Radu să-i ție sub foc de mitralieră. Trăgeți întâi toată muniția, pe urmă ieșiți la cușit, muriți cu ei de gît... Să nu scape nici unu din ei. Miine în zori, ocupați poșta... întâi poșta și poliția, pe urmă vama... vama, în ea e armament și muniție. Eliberarea a-nceput la București... I-a arestat pe Antonești!... pe capii guvernului... și-acum ocupă instituțiile însemnate. Armata română s-a dat de partea poporului...

★

POVESTITOR I: „Bucureștiul trăia una din clipele unice, decisive, cînd soarta nu numai a unui oraș, ci a unei țări se putea hotărî în cîteva zile. După ani de luptă, Partidul Comunist din România ieșise din ilegalitate avînd în jurul lui cele mai bune forțe ale națiunii împotriva trupelor germane cuprinse de derută. Undeva, pe șosele neștiute, rămășițele acestei armate istovite, dar încă înverșunate, la capătul unui drum de mii de km, după ce suportase loviturile nimicitoare ale trupelor roșii, mărșăluiau spre locuri necunoscute. Frontul de la Iași se prăbușise și ostașii romîni întorseseră armele împotriva nemților. Mii de oameni salvați de la moarte, abia scăpați din lagăre puneau mîna pe arme și se alăturau regimentelor sovietice care spărseseră frontul la Iași și înaintau vîgîinos în drum spre capitala Romîniei.

Guvernul marelui Antonescu arestat în întregime se afla în mîinile forțelor patriotice. Pretutindeni se organizau gărzi cetățenești care trebuiau să apere orașele și satele de sălbăticia cîmpitorilor. În zilele de 26 și 27 august în jurul Capitalei se dădeau lupte îndîrjite. Ele au hotărît soarta Romîniei⁵⁾.

COMENTATOR: Romanul *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, oglîndește viguros lupta ilegală a partidului în vederea organizării insurecției armate, bu-

curia eliberării Bucureștiului de sub ocupația fascistă și luptele de apărare ale Bucureștiului, duse de forțele patriotice și armata romîna. Redăm pasajul care oglîndește în roman, momentul anunțării încheierii armistițiului și ieșirea Romîniei din războiul criminal antisovietic.

POVESTITOR II: Bătrînele magazine ale Griviței își căscau ușile sparte și vitrinele incendiate de bombardamente. Strada aproape pustie avea un ecou de odaie goală. Răsărise luna, o lună fantomatică, palidă, verzuie, alunecînd repede peste acoperișuri. Cerul era străveziu, adînc și limpede.

Mecanicul se ridică și se apropie de fereastră. Niculescu, tînăra sa gazdă, îl întrebă cu sfială...

Niculescu (un cititor): Ce-i cu dumneata... Mareaș...? Pari neliniștit!

Mareaș (alt cititor): Nimic, nimic, dragul meu...

Niculescu: Te întrebî poți cît mai trebuie să stai în colivia asta?

Mareaș: Nu, nu-i asta.

Niculescu: Atunci...

Mareaș: Spune, în cît sîntem astăzi.

Niculescu: În 23. Vine toamna. Crezi că o să mai fie bombardament?

Mareaș: Nu, nu cred...

Niculescu: De fapt m-am obișnuit cu treaba asta. E ca la teatru.

Mareaș: Ultima oară mi se pare că ți-a fost frică totuși!

Niculescu: Cred că da! Spune, de ce m-ai întregat în cîte sîntem astăzi?

Mareaș: Cînd l-ai văzut ultima dată pe Dumitrană?

Niculescu: Cînd am fost împreună în gara triaj. De ce mă întregi?

Mareaș: Ina nu trebuia să mai vină după ce ți-a luat troitul?

Niculescu: Ba da... Drace, nu cumva... Oare crezi că tocmai acum...

Mareaș (enervat brus): Nu ored nimic...

Niculescu: Ar trebui să mă duc să văd ce-i cu ei...

Mareaș: Ai face lucrul cel mai rău din cîte se pot face...

POVESTITORUL I: Din stradă se auzi dintr-o dată o larmă neobișnuită. Orașul păru că se trezește treptat. Se întimplă un lucru uluitor pe care-l observă abia peste cîteva minute. Pe măsură ce zgomotele creșteau nu mai vorbiră. Se apropiară de fereastră. Ici, colo se aprindeau luminile. Ferestrele erau deschise ca și cînd oamenii ar fi simțit o nevoie imperioasă de aer.

Niculescu: Ce naiba i-a găsît? În toiul nopții!!

Mareaș: Știu eu?

⁵⁾ Barbu, Eugen, *Șoseaua Nordului*, Buc., E.S.P.L.A., 1959, 559 p.

Niculescu: Ia te uită ce iluminajie! Ce spun? Auzi ceva?

Mareș: Ia deschide aparatul ăla de radio! Se petrece ceva neobișnuit...

Niculescu: Bine zici! O clipă!

Mareș: Mai încet! Ai smuls antena.

Glas de spiker (al 3-lea cititor): Romînia a ieșit din războiul antisovietic. Începînd de la...

Niculescu: Cum? Mareș! Ai auzit? Ai auzit? E gata! E gata! Le-am rupt cocoșa! Mama lor de hitleriști. Mareș, Mareș, frate dragă, dă aparatul de radio să-l punem la fereastră! Dă încoace cutia asta cu mîrgăritare s-audă toată lumea! Dă lada asta cu gunoi din care au ieșit cele mai mirșave discursuri s-o fac să funcționeze.

Mareș: Pune-l mai încet ca să înțeleg ceva, te rog.

Niculescu: Ah! bunul meu prieten, dragul meu, trebuie să fac ceva, să urlu, să lovesc; să cînt! Trăim! Existăm! Auziți, negustorilor! S-a dus dracului șandramaua marelui. Bucurați-vă, po-poare! Am scăpat de nemți! Am scăpat de nemți!

Mareș: Gata, ajunge, stai liniștit acum, băiatule! Să aflăm și noi despre ce este vorba!...

Niculescu: Sintem liberi, sintem liberi! Mă duc, cobor, nu mai pot rămîne aici. Trebuie să vorbesc, trebuie să fac ceva... E vremea să ieșim afară în stradă, în stradă, haide în stradă, Mareș...

POVESTITORUL: În curți se aprinseră focuri roșii de frunze. Coloane de fum se ridicau drept spre cerul de vară. Bătea un vînt ușor. Există un moment cînd bucuria doare, cînd cine a suferit foarte mult nu-și dă seama că a trecut un prag ca al unei boli. Clipa dureroasă cînd bolnavul înțelege că s-a făcut dintr-odată sănătos. În starea asta se afla acum Gheorghe Mareș. Privi multă vreme luminile orașului. Se auzeau cîntece îndepărtate și chiușturi. Mii de oameni, niște supraviețuitori fericiți, ce nu-și uitaseră încă morții, petreceau primul lor ceas de bucurie...

RECITATOR I:

Ce uriaș magnet a scos mulțimile pe străzi

În noaptea de august sub stelare parăzi?

În această noapte de douăzeci și trei

Și-a lăsat ceva din focul de aur soarele,

De ce-au încremenit, ce-ascultă mulțimile?

Un glas sonor îi sparge nopții înălțimile;

În tîmpla orașului au vibrat difuzoarele,

RECITATOR III (puternic):

În difuzoare glasul răsună:

„Am ieșit din război, am ieșit din minciună,

Am ieșit din valul de ură și sînge!”

Mulțimea tîlăzuie, mulțimea se strînge

Ca o pasăre mișcată de vînt,

Cu unduîta mișcare de horă,

Noaptea de august c-o auroră!

RECITATOR I (cald):

Orășule, dragul nostru oraș!

Ce putere, ce mină uriașă, nevăzută

Te-a scos de sub jug?

Nimeni nu știe? Nimeni nu spune?

Ar trebui în pîlmii de aur să răsune

Numele forței eliberatoare

Ca o explozie de soare!

Dar tu știi bătrîne orăș,

Brațul puternic care-a lovit

Neamencîsul, dușmanul trușaf;

Știe granitul străzilor,

Știu tîmplele zidului,

Coroanele copacilor, inimile simple;

Toate-au știut, toate-au văzut

Brațul în lupte-ncordat în trecut,

Brațul de azi, umiaș al partidului.

(Recitatorul crește în intensitate)

Sub stele mari de august inîma lui

vibrează:

Și auzînd bătaia ei revoluționară,

Sub roșul, nevăzutul steag care se

desfășoară

Brațele muncii se înarmează).

COR VORBIT: Muncitorii iau armele!

RECITATOR III:

Registrul în care vî-nscriu

E poate Istoria

Numele? Pronumele? Fabrica?

Ia o armă!

Care din voi mîine

Va fi un erou?

Numele? Pronumele? Fabrica?

Ia o armă!

Care din voi va plăti

Dările morții?

Numele? Pronumele? Fabrica?

Ia o armă.

De-mbulzeală, masa împrumutată

Pe care scriu

(Numele?... Fabrica?)

Se mișcă încoace și-ncolo.

Masa-mi transmite nerăbdarea

6) Bourcaneu, Radu. *Sub stele mari de august*. În vol.: *Cîntare partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 83

celor din jur
(Numele?... Fabrica?...)
Rîndurile se incalacă.
Oamenii-mi strigă:

COR VORBIT:

„Dă arme,
Lasă Istoria!”

RECITATOR III:

Joacă registrul
Numele-s indescifrabile.

Și totuși, un mustăcios (Numele?...)

Are calmul

Să-mi cîntice falimentara
Caligrafie:

„Dacă Istoria ține
De noi socoteală
Atuncea fă bine
Și scrie-mă fără greșală!”⁷⁾

RECITATOR I:

Lupta de stradă!

RECITATOR III:

Strada se zvîrcolește, scrișnesc bolovanii
Sub cizmele ce se retrag.
Curmați chinul străzii! Să treacă
dușmanii,

Spre ultimul prag!⁸⁾

RECITATOR I:

Ți-am dăruit, copile, pămîntul devastat,
Așa cum îl scăparăm din gheara
căpcăună,

Să-nalți pe el nu raiul, ci un puternic stat
Umam, putînd să-nfrunte, la greu, orice
furtună.

Pe statuț ăsta poate zidi-vei paradisul,
Căci nu-l aveam doar gata cînd l-am
visat întîi!
Dar ca să vezi aievea cu ochii proprii
visul,
Doar să-l aștepți n-ajunge, nici numai
să-l mîngii

Pannește-n zori de ziuă cu mineci
suflecate
La treabă, ca oșteanul cu arma la atac,
Vei scoate din țărină metale și bucate,
Căci făr-aceștea raiul nu face un pitac⁹⁾.

COMENTATOR: Sub conducerea partidului clasei muncitoare, patria noastră a străbătut drumul luminos al realizărilor revoluționare. Pe plaiurile eliberate ale patriei a înflorit floarea mîndră a muncii libere.

7) Aramă, Horea. *Muncitorii iau armele*. În vol.: *De la om la om*. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 34.

8) Aramă, Horea. *Lupta de stradă*. În vol.: *De la om la om*. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 36.

9) Beniuc, Mihai. *Pămîntul*. Antologie de versuri. În vol.: *Primăvara de aur*. Buc., E.P.L., 1962, p. 12.

S-au înălțat marile construcții ale socialismului, a înflorit sub mîngîierea aspră a țăranului, pămîntul mînos al țării.

Punînd în viață hotărîrile înțelepte ale partidului, poporul nostru a înfăptuit victoriile sale cele mai scumpe. Cu adîncă și îndreptățită mîndrie poporul nostru cîntă prin poezii lui înfăptuirea socialismului în țara noastră, realizarea nădejdilor luminoase ce s-au născut sub soarele aprins al zilelor din August '41, drumul său victorios sub conducerea Partidului Muncitoresc Român.

RECITATOR I:

De multe am, partid, să-ți mulțumesc,
stăruitor și cu căldură mare,
că tu m-ai smuls din vechiul trai cînesc
și mi-ai spălat obrajii plînși, cu soare.

C-ai dat tu demnitate tuturor,
c-ai scăparat un nimb peste dezastre,
îți mulțumim, partid biruitor,
și-ți facem steag din inimile noastre!¹⁰⁾

RECITATOR II:

Strînge-mă-n brațe, patrie frumoasă!
Cel mai frumos din cîntece să-nstrun
și despre luptă vorba să-mi rostească
și cum cresc oamenii pe-aiți să spun,
în veselie cum se scot cărbunii,
cum rodul e al celor ce muncesc,
cum e a noastră scindura pădunii
și cum cogașii pentnu ei cosesc.

Strînge-mă-n brațe, patrie frumoasă!
Vuiască fabricii, munții să răsunе,
ea în cîntarea mea cea mai aleasă,
cîntarea ta, iubito, s-o pot spune!¹¹⁾

RECITATOR I:

În ram de măr rotat, de floare nins,
Imprejmuieste vremea-naltul ceas
Cînd a vestit al luptei noastre glas:
„În Rominia socialismu-a-nvins!”¹²⁾

RECITATOR III:

Socialism — așa se cheamă
Această zi, de neuitat!
Să sune trîmbițe de-anamă,
Vrăjmașii patriei — să geamă
Popovu-i domn adevărat!¹³⁾

Lucia PASCAL

10) Goranescu, Valeriu. *Izvorul bucuriei*. În vol.: *De-o vîrstă cu țara*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 5.

11) Măjstényi, Erik. *Strînge-mă-n brațe, patrie frumoasă*. În vol.: *Lumini din august*. Buc., E.S.I.P., 1959, p. 13.

12) Beniuc, Mihai. *Socialism*. În vol.: *Primăvara de aur*. Antologie de versuri. Buc., E.P.L., 1962, p. 13.

13) Deșliu, Dan. *Partidului-slavă!* În vol.: *Primăvara de aur*. Versuri. Buc., E.P.L., 1962, p. 50.

Născut în 1903, la București, Marcel Bresașu și-a făcut studiile în Capitală și la Paris. Încă din anii studenției se apropie de mișcarea democratică. După terminarea facultății de drept în 1924, și-a dat doctoratul în 1926, profesind un timp avocatura.

Debutul literar și l-a făcut în anul 1919, poeziile sale fiind publicate în volum abia în 1928 (*Cântarea cântărilor*). În primii ani ai războiului trecut, intră în rindurile P.C.R. După eliberarea țării de sub jugul fascist, poetul Marcel Bresașu se află în primele rinduri ale intelectualilor comuniști, militind de pe pozițiile realismului socialist pentru o literatură pătrunsă de spirit partinic. În acești ani, desfășoară o bogată activitate poetică în paginile revistelor literare.

Poetul-cetățean Marcel Bresașu și-a precizat astfel crezul său artistic, într-un articol cu caracter autobiografic (publicat în revista „Viața românească” nr. 2/1961): „Nu iubesc bine ceea ce iubesc, dacă nu urăști bine ceea ce urăști” — spunea Romain Rolland. Și poate că nicidecum lucrul acesta nu a fost mai întemeiat decât la această răscruce de lumi pentru scriitorii-cetățeni, angajați, investiți cu viața și opera lor (...) în bătaia dintre nou și vechi, dintre adevăr și minciună, dintre omenie și neomenie (...) precumpănitoare pentru noi este dragostea de viață, încrederea în ea, superioritatea iubirii asupra urii”. Credincios acestui crez, poetul Marcel Bresașu a creat o valoroasă operă, pătrunsă de spirit partinic, de răspundere față de slova scrisă.

BIBLIOGRAFIE

- Niște șabule mici și mari, pentru mari și mici.* Buc., Cultura națională, 1916. 128 (-143) p.
- Cindec de leagăn al Doncăi.* Buc., Editura tinerețului a C.C. al U.T.M., 1953. 52 p. (Poveștea poveștilor. Al XXVII-lea cînt); ediția 2-a Buc., Editura tinerețului, 1957. 52 p. + ilustr.
- Fabule.* Buc., Editura tinerețului, 1951. 32 p. cu ilustr.; Ediția 2-a Buc., Editura tinerețului, 1958. (16) p. cu ilustr. (Traista cu povești).
- În țîng la Iași 1917.* Buc., Editura tinerețului, 1955. 63 (-64) p. + 1 erată.
- Dialectica poeziei sale: cinzeci despre cinzeci.* Buc., Editura de stat pentru literatură și artă, 1957. 328 p. + 1 f. portr.
- Grivița roșie.* Poem. Ediția 2-a. Buc., Editura tinerețului, 1958. 32 p.
- Bondocel își alege o meserie.* Buc., Editura tinerețului, 1958. 76 p. cu ilustr.
- Poezii.* (Prefață de Radu Popescu). Buc., Editura tinerețului, 1959. 152 p. cu portr. (Cele mai frumoase poezii).
- Scimburl de miine.* Veceri pentru copii. Buc., Editura tinerețului, 1959. 103 p. cu ilustr.
- Valca Prabocci.* Album. Prefață de Marcel Bresașu. Buc., Editura Meridiană, 1961. 64 p. cu ilustr. (Orașe și prăvelști)

MARCEL BRESLAȘU

●
●
● pentru activitatea poetică desfășurată în perioada anilor 1954-1961
●

TITUS POPOVICI

● pentru romanul „SETEA”

SZABÓ GYULA

● pentru volumul de nuvele „APRILIE, CÎND CREȘTE IARBA”

●
● *Dialectica poeziei și niște șabule.* Prefață de Radu Popescu. Buc., Editura pentru literatură, 1962. X + 317 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți).

● *Alte „niște șabule” mici și mari pentru mari și mici.* Buc., Editura pentru literatură, 1962. 72 p. + ilustr.

● *Partidul.* Buc., Editura tinerețului, 1962. 11 p. cu ilustr.

● *O nouă poveste a vorbeii.* Buc., Editura tinerețului, 1963. 61 p. cu ilustr.

Titus Popovici s-a născut în anul 1930 la Oradea, în familia unor mici funcționari. A terminat liceul din orașul natal, în 1949. Urmează apoi cursurile universității „C. I. Parhon”, pe care o absolvă în anul 1953.

Primele sale încercări literare se pierd în anii copilăriei, când a scris sute de pagini. După propria-i mărturisire „e preferabil să-l imiți pe Vasile Alecsandri la 14 ani, decât la 35”.

A debutat în literatură în anul 1950, publicând împreună cu Francisc Munteanu un ciclu de schițe din actualitate, în revista „Viața românească”.

Prima sa lucrare de amploare este romanul *Străinul*, scris în bună parte înainte de terminarea studiilor universitare și care-i aduce consacrarea ca scriitor. Urmează apoi romanul *Setea*, valoroasă realizare epică pentru care a fost distins cu Premiul de Stat pe anul 1962. Emoționantă evocare a vremii noastre, romanul *Setea* înfățișează lupta dărză a țărănimii pentru o viață nouă, la care a fost trezită de cuvântul partidului. Țăranul sărac Mitru Moț, Ana Moț, învățătorul George Teodorescu se înscriu cu cinste în galeria marilor figuri ale literaturii noastre realist-socialiste.

Titus Popovici s-a afirmat și ca un valoros dramaturg (piesa *Passacaglia*) și scenarist de filme (*Setea*, *Valurile Dunării*).

La începutul anului 1961, întreprinde o călătorie în Cuba revoluționară, pe care o străbate de la un capăt la altul. La înapoieră în țară scrie volumul de reportaje *Cuba — teritoriul liber al Americii*, imagine cuprinzătoare a luptei eroice a acestui popor mic care a ridicat definitiv steagul demnității și libertății umane.

BIBLIOGRAFIE :

Povestiri (București), Editura tineretului, 1954, 61 p. cu ilustr. (Ogorul nou).

Străinul [roman], (București), [vol. I] Editura tineretului, 1955, 550 p.; Ed. a II-a (Buc.), Editura tineretului, 1956, 556 p.; Ed. a III-a; Buc. Editura tineretului, 1959, 596 p.

Setea (roman), București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1958, 603 p.; Ed. II-a: Buc., E.S.P.L.A., 1959, 576 p. (Biblioteca țăranului muncitor); [vol. I] 1—2 [Cuvânt înainte de Paul Georgescu], [București], Editura pentru Literatură, 1961. Vol. I: XII + 1 f. portr.; vol. II: 336 p. (Biblioteca pentru toți, 67—68); București, Editura pentru Literatură, 1961, 560 p.

Cuba — teritoriul liber al Americii. [București]. Editura tineretului, 1962, 336 p. + 7 f. pl.

Szabó Gyula — pentru volumul de nuvele *Aprilie, când crește iarba*.

Szabó Gyula s-a născut în anul 1930, în comuna Merești, raionul Odorhei, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, într-o

familie de țărani. Studiile, începute în comuna natală, le-a continuat la Cristurul Secuiesc și le-a desăvârșit în 1954 la Cluj, la Universitatea „Babeș-Bolyai”.

Și-a început activitatea publicistică în ultimul an al studenției, la gazeta săptămînală *Utunk*, care apare la Cluj.

Opera de bază a lui Szabó Gyula este romanul în trei volume *Neamul Gondosilor* — cronica unui sat pierdut între munți de pe malul Homorodului. Apariția celor trei volume, la diferențe de ani, a stîrnit discuții aprinse legate în primul rînd de problemele generale și particulare ale satului în epoca zugrăvită. Schițele și nuvelele sale — apărute în volum alături în limba maghiară, cit și în traducere românească — demonstrează aceeași cunoaștere profundă a satului zilelor noastre, sensibilitatea față de fenomenele noi în relațiile dintre oameni.

Nuvelele cuprinse în volumul *Aprilie, când crește iarba* sînt dintre cele mai valoroase în creația sa. Ele se caracterizează prin cunoașterea profundă a satului nou, prin zugrăvirea cu măiestrie a oamenilor înaintați ai vremurilor noastre din satul socialist. Realismul adînc pătrunzător al lui Szabó Gyula determină zugrăvirea complexă a personajelor în procesul complicat de fărîmire a conștiinței socialiste a țărănimii noastre colectiviste.

Ultimul său volum — *Simfonia pămîntului natal* — apărut în limba maghiară, dezvăluie o trăsătură nouă a scriitorului: simțul fin al reporterului în sesizarea din mers a marilor prefaceri sociale care au loc în satul colectivizat.

BIBLIOGRAFIE

În limba maghiară :

Anyi haj legyen, elbeszélések, Bukarest, Állami Irodalmi és Művészeti Könyvtár, 1956, 138 old. (Kinézes Könyvtár) (*Alina pagubă* — povestiri, colecția Comoara).

Gondos atyafiság I—III kötet, regény. Bukarest, Állami Irodalmi és Művészeti Könyvtár 1958—1961. I. köt. 357 old. II. köt. 345 old. III. köt. 400 old. (Neamul Gondosilor, roman I—III vol.).

Fibricó április, novellák, Bukarest, Ifjúsági Könyvtár, 1961, 200 old. (*Aprilie, când crește iarba*, nuvele).

A szülőföld szimfóniája; terejörás. Bukarest, Irodalmi Könyvtár, 1961, 136 old. (*Simfonia pămîntului natal*, reportaje).

În limba romînă :

Punct pe ordinea de zi. Povestiri. În romînește de Gelu Perian [București], Editura tineretului, 1956, 119 p.

Neamul Gondosilor. Roman. Vol. I. Unde-i pinea și cutitul. În romînește de Nicolae Balotă. București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1956, 408 p.

Aprilie, când crește iarba. Nuvele. În romînește de N. A. Străvoiu. [București], Editura pentru literatură, 1961, 200 p.

VLADIMIR MAIAKOVSKI

ANIVERSAREA A 70 DE ANI
DE LA NAȘTEREA POETULUI

Maiakovski este astăzi recunoscut unanim ca cel mai mare și cel mai reprezentativ poet revoluționar al secolului nostru.

Poetul sovietic nu ar fi fost considerat însă un poet de valoare și importanță mondială, dacă nu ar fi fost mai întâi de toate un mare poet național. În creația sa au fost continuate și dezvoltate în mod creator tradițiile cele mai înaintate ale marii literaturi clasice ruse. În același timp el a creat opere cu un caracter profund inovator în care s-a reflectat veridic, prin ce are ea mai esențial și măreț, epoca Marii Revoluții Socialiste. Maiakovski este considerat nu numai poetul Revoluției, dar și un revoluționar al poeziei. După apariția lui în literatură, aidoma unui „meteorit pe cerul înroșit de pojarul Revoluției” — cum spunea Mihail Sadoveanu — a început să fie înțeleasă altfel misiunea socială a poetului, iar poezia sa să devină tot mai mult o armă de luptă pentru revoluționarea conștiinței și societății umane.

Maiakovski a fost întemeietorul realismului socialist în poezie, așa cum, în proză, a fost Maxim Gorki. Amândoi au fondat literatura sovietică, a cărei metodă de creație, realismul socialist, cucerește astăzi tot mai mult partea cea mai înaintată a literaturilor de pe toate continentele. Amândoi sînt deschișători de drumuri noi în arta pe care pășesc astăzi reprezentanții cei mai de frunte ai literaturii progresiste mondiale.

Aportul lui Maiakovski la îmbogățirea literaturii se desprinde din bogata moștenire literară și artistică pe care a lăsat-o. Această moștenire nu poate fi înțeleasă pe deplin și explicată în afara cunoașterii tumultuoasei lui vieți. Creația poetică și viața lui Maiakovski se împletesc poate pentru prima dată în istoria literaturii atât de armonios și exemplar, într-un tot organic. Din scrierile poetului, cuprinse în cele 13 volume cite numără ultima ediție academică rusă a *Opinelor complete*, — la care se mai adaugă cele aproape 140 de volume de critică, multe studii, articole și amintiri despre el, — se desprinde chipul fermecător al mare-

lui poet-patriot și liric-umanist, luptător pentru înfăptuirea visului de aur al omenirii spre care au năzuit de veacuri atâtea popoare.

Vladimir Vladimirovici Maiakovski s-a născut la 19 iulie 1893 în Gruzia, în satul Bagdadi (azi Maiakovskă) de la poalele Caucazului, în familia unui brigadier silvic de origine rusă. De timpuriu ia contact cu mișcarea revoluționară. La început, în Kutaisi, ca licean participă la evenimentele legate de prima revoluție rusă din 1905. Apoi la Moscova unde se mutase împreună cu familia în 1906, după moartea tatălui său, frecventează cercurile marxiste. În curînd se vede nevoit să părăsească definitiv școala și se dedică în întregime activității revoluționare. La începutul anului 1908 este primit în P.M.S.D.R. (b). Devine revoluționar de profesie, fiind arestat și închis de trei ori. Cunoașterii unei bogate literaturi marxiste i se adaugă, în închisoare, o cunoaștere profundă a literaturii. Tot aici începe să scrie poezii. Primul caiet cu poezii îi este însă confiscat. După eliberare (1910) cu greu poate intra, din motive politice, la singura școală de pictură, pe care o părăsește curînd.

Debutează în 1912, într-o culegere a futuristilor. Futurismul a exercitat o influență negativă asupra tinărului poet. Spre deosebire de futuristi, în creația sa apare o tendință dominantă, protestul social, în special sub influența evenimentelor primului război mondial, a contactului cu Gorki și cu cercurile democratice ale literaturii. În acest timp duce o viață de mizerie neagră, de salohor. Protestul din poezia sa este îndreptat împotriva regimului țarist, a religiei, artei și moralei burgheze, devenind tema principală a creației sale prer evoluționare. Această trăsătură este foarte evi-

dentă în poeziile sale lirice, în prima piesă de teatru — tragedia *Vladimir Maiakovski* (1913) — în imnurile satirice (1915), în poemele *Flautul coloanei ventrale* (1915—16), *Războiul și lumea* (1916), *Omul* (1916—17) și, impletit cu speranța apropierii revoluției, în poemul programatic *Norul în pantaloni*, care îl consacră ca mare poet, aducându-i renume european. Această perioadă pre-revoluționară este denumită și *perioada marilor începuturi*.

Prietenia cu Gorki, ajutorul moral și material al acestuia, poezia sa protestatară, fondul sufletesc sănătos, ca și experiența sa revoluționară îl determină pe Maiakovski să îndeplinească cu entuziasm Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, pe care o primește fără rezerve, cum singur o spunea: „revoluția este a mea”. Își pune întreaga energie și talentul în slujba revoluției. Duce, de la început, o vastă activitate socială și poetică pentru crearea unui front al artei revoluționare. Un rol important îl are pentru creația sa activitatea, timp de 3 ani (1919—1921), în cadrul Agenției Telegrafice Ruse (Vitrinele satirice ROSTA), unde în calitate de pictor și grafician scrie peste 3 000 plancarde și 6 000 texte agitatorice, răspindite în întreaga Rusie. Tema principală a creației sale post-revoluționare este triumful Revoluției socialiste pe toate fronturile. Menționăm câteva din lucrările sale mai reprezentative: poeziile *Odă Revoluției* și *Marș cu stingul* (1918—1919), prima piesă sovietică pe tema revoluției *Misteria-buffă* (1918 și 1921), poemul alegoric despre triumful mondial al revoluției *150 000 000*, poeziile satirice pe temă internă (îndreptate împotriva rămășițelor burgheze în conștiința oamenilor, a birocrăției), de pildă *Sedintații* (1922), foarte apreciată de Lenin, și externă (poeziile anti-imperialiste), spre exemplu ciclul *Galeria Maiakovski* (1923), poemele de dragoste *Iubesc* (1922) și *Despre asta* (1923), poemul închinat muncitorilor din Kursk... (1924), poemele axate pe tema viitorului comunist, *A IV-a* și *A V-a Internațională* (1922—1923) etc. Toate aceste lucrări, deși au un înalt conținut de idei și o formă originală, nu s-au ridicat încă, din punct de vedere artistic, la înălțimea operelor lui de maturitate. Tocmai de aceea, creația poetului între anii 1917—1924 este caracterizată ca *perioada marilor căutări*.

Abia cu publicarea în 1924 a poemului *Vladimir Ilici Lenin* începe în creația poetului *perioada marilor împliniri*, perioada de maturitate deplină, în care tot ce va scrie constituie un model de crea-

ție realist socialistă. Poemul eroic despre Lenin, acest măreț monument poetic fundamentează practic realismul socialist în poezia sovietică și mondială.

Între 1922 și 1929, în calitate de „trubadur” al poeziei socialiste, Maiakovski călătorește foarte mult peste holare: de 8 ori în Europa (Germania, Franța, Spania, Cehoslovacia, Polonia) și o dată în America (Cuba, Mexic, Statele Unite). Rezultatul acestor călătorii au fost numeroase cicluri satirice de poezii și reportaje (*Paris, Cum am descoperit America* etc.). Străbate în lung și lat patria sa, oprindu-se în zeci și zeci de localități din toate republicile unionale. După 1925, din 5 zile, 3 și le petrece în călătoriile. În acest timp își scria lucrările, ținea cuvântări, își recita poeziile. O încununare a activității sale poetice din acești ani o constituie poemul programatic *Hamașo!* (*Poemul lui Octombrie*) (1927), o epopee eroică despre triumful revoluției socialiste în U.R.S.S. O încununare a luptei poetului împotriva filistinismului și a birocrăției și în același timp afirmarea patetică a normelor de conviețuire comunistă, o constituie apariția pieselor sale satirice *Ploșnița* (1928) și *Baia* (1929), care-l consacră și ca mare dramaturg. Ultimul său poem, *În gura mare*, este o chintesență a întregii sale creații. Acest poem, Maiakovski nu reușește să-l termine, din cauza morții (14 aprilie 1930).

Moștenirea literară lăsată de Maiakovski este uriașă incluzând modele de creație aproape în toate genurile: poezie (poeme, foiletoane satirice, cîntece, marșuri, pamflete, imnuri, cuplete, portrete, povestiri în versuri etc.), dramaturgie (tragedie, comedie, dramă), proză (reportaje, foiletoane, pamflete), artă plastică (grafică, portrete, caricaturi, reclame, plancarde), critică (literară, muzicală, plastică etc.), cinematografie (3 filme), regie de film și teatru, scenarii, actorie, ziaristică, oratorie. Maiakovski a fost un întemeietor, abordînd cu competență o bogată și variată tematică: a scris poezii pentru copii, numeroase poezii și piese scurte pentru tărâtime, poezii despre armată, tineret, mișcarea muncitorească internațională etc. etc., devenind astfel, pe bună dreptate, „cel mai bun, cel mai talentat poet al epocii sovietice”.

Maiakovski este în prezent unul dintre marii poeți ai lumii, cel mai răspîndit și popular atît în U.R.S.S. cît și peste hotare. Operele lui au fost editate, numai în U.R.S.S., pînă la 1 ianuarie 1963 într-un tiraj general de 44 245 000

exemplare¹⁾. Operele lui sînt traduse în 58 de limbi ale popoarelor U.R.S.S. și în 39 limbi străine.

În addenda (anexa) bibliografică despre traduceri din Maiakovski, apărute în volum în țara noastră — și pe care o publicăm mai jos — s-ar putea adăuga versiunile poeziilor lui publicate în ziare și reviste. Numărul lor este foarte mare. Poezii ale poetului în limba romină au apărut încă înainte de 23 August 1944, și chiar în timpul vieții sale. O primă traducere în Romînia, din Maiakovski, după cîte cunoaștem este poezia *Foamete pe Volga*, apărută în revista bucureșteană „Contimporanul” din anul 1923. Despre ecoul acestei poezii se interesează și Maiakovski într-o discuție cu niște publiciști romîni la Paris (1925). Un număr destul de mare de poezii apare înaintea celui de-al doilea război mondial în presa noastră de stînga. După eliberare însă, traduceri ale lui Maiakovski sînt frecvente în toate ziarele și revistele noastre. Cel mai mare număr de tîlmăciri rominești înregistrează poemul *Vladimir Ilici Lenin* (15, dintre care 10 în fragmente și 5 ediții separate), toate apărute între 1948—1961, după care urmează poemele *În gura mare* (8 versiuni), *Harașo!* (*Poemul lui Octombrie*) (4 versiuni) etc. Cele 25 de titluri de volume apărute între 1945—1961, la care s-ar mai putea adăuga peste o sută de traduceri apărute în presă, precum și numeroase articole și studii, constituie o mărturie vie a popularității de care se bucură la noi în țară poetul sovietic. Aniversarea a 70 de ani de la nașterea poetului constituie un nou prilej de manifestare multilaterală a simpatiei poporului nostru pentru acest mare om și poet care a fost Maiakovski.

Dumitru COPLIN

BIBLIOGRAFIA OPERELOR LUI MAIAKOVSKI (SELECTIVA)

A. — TRADUCERI (pe titluri de volume, cu specificarea ultimei ediții separate și, în paranteză, menționarea altor ediții, în ordine cronologică).

Poemul lui Octombrie, Traducere din limba rusă de Vladimir Colin. Coperta de Mircea Alifanti. Descan de Perahim. București, Cartea Rusă, 1919, 124 p.

1) Aceste cifre au fost comunicate autorului acestor rînduri de către conducerea muzeului „V. Maiakovski” din Moscova, într-o scrisoare datată la 20 martie 1963.

ed. II-a, (ed. I-a 1945, ed. III-a, în vol. *Poeme alese* 1954. Altă versiune, *Harașo!* (*Poemul lui Octombrie*), trad. Cicerone Theodorescu, în vol. *Opera poetică*, 1961).

În gura mare. Traducere de Cicerone Theodorescu. Coperta de Perahim. București, Cartea Rusă, 1956, 19 (—23) p. Antologie populară Maiakovski, nr. 1. (Prima versiune, 1917, reed. 1949, în adăos textul original și tîlmăcirea franceză de Elisa Triolet și Louis Aragon, cu un portret și șapte planșe de Perahim; alte versiuni: în vol. *Lenin e cu noi*, 1951, 1954 (fragm.), în vol. *Poeme alese*, 1954, în vol. *Opera poetică*, 1961).

Vladimir Ilici Lenin. Traducere de Cicerone Theodorescu. Coperta de Perahim, București, Cartea Rusă, 1956, 138 (—140) p. Antologie populară Maiakovski, nr. 2 (Alte versiuni: trad. Zaharia Stancu, ed. A.R.L.U.S., 1948 (fragm.); Trad. Ion Costin, 1948; alte ediții: *Lenin*, 1918; *Lenin*, 1949; *Lenin*, fragm. în vol. *Lenin e cu noi*, 1951, 1954; Ed. revăzută, 1954 și în vol. *Opera poetică*, 1961).

Lenin e cu noi. Culegere. Traducere de Cicerone Theodorescu. Ilustrații de Marcela Cordescu, București, 1954, 49 p. (altă editie, 1951).

Maiakovski despre America. Traducere de Al. A. Philippe, Mih. Dragomir, Argintescu Amza. București, Cartea Rusă, 1950, 184 p.

Titluri de volume cu poezii pentru copii în trad. Ninci Cassian: *Ce să fii?*, E.T., 1950, 12 p., ed. nouă, 1955, 26 p., cu ilustr.; *Ce e bine și ce e rău*, Ed. I, 1951, 7 p., ed. nouă, 1955, 16 p., cu ilustr.; *Cîntul bădărașan*, E. T., 1952, 5 f. ilustr.; *Pe fiece filă un clefani, o cămilă...* E. T., 1962, 6 f. cu ilustr.; *Copiii*, E. T., 1953, 8. [—23], ed. nouă 1957, 62 p., cu ilustr.; *Iată o cântăciță despre mare, despre țară*, E. T., 1953, 7 p. (Pentru vârsta preșcolară).

Cum se fac versurile? Trad. de Mih. Dragomir. București, Cartea Rusă, 1953, 42 p.

Poeme alese. Cu prefață de note. București, Cartea Rusă, 1954, 301 [—301] p.

Închis [Poem]. Traducere de Cicerone Theodorescu. Coperta de Perahim. București, Cartea Rusă, 1956, 29 [—32] p. Antologie Populară Maiakovski, nr. 3.

150 000 000 [Poem]. Traducere de Cicerone Theodorescu. Coperta de Perahim. București, Cartea Rusă, 1956, 83 [—87] p. Antologie Populară Maiakovski, nr. 4.

Satiire. Traducere de Cicerone Theodorescu. Coperta de Perahim, București, Cartea Rusă, 1957, 65 [—68] p. Antologie Populară Maiakovski, nr. 5.

Teatru. Cu ilustr. și o postfață de Horia Delanu. București, Cartea Rusă, 1957, 367 [—370] p.

Tineretului. Traducere de Cicerone Theodorescu. Portr. Eug. Mihăescu. București, E. T. 1957, 150 [—157] p., Colecția „Cele mai frumoase poezii”. (Cu un cuprîns aproape identic, mai apare în E. T., a C.C. U.T.M., București, 1951, 137 [—140] p. în trad. lui N. Argintescu Amza).

Opera Poetică Poemo. În rominește de Cicerone Theodorescu. Cu note, cuvîntul traducătorului și o postfață de Mihail Novicov. București, Editura pentru literatură universală, 1961, 512 p.

B. — TRADUCERI apărute în volumele altor autori:

Cum am descoperit America. [fragmente din reportajele despre America] În „*Antologia prozatorilor ruși contemporani*”, alcătuită și traducere de Camil Baltazar, București, 1929, 227 [—229] p.

[Norul în pantaloni. Fragmente, intitulat: *Notă Maria, Apusul lui Burluck*]. *Versuri*. Trad. de Mihail Dan și incluse în volumul său de poezii originale „*Sens unic*”, București, 1935, p. 52—66.

[Traduceri din Maiakovski; poeziile: Jubiliara. Proletari, înalbușiți războiul în fașă I Diplomatic. Mobilizare. Ofensiva. Lupta. Victoria. Nu vom lăsa, tovarăși. Se miră-americanii]. În vol. „*Poezii liberă-ții*”. Tălmăciri de Eugen Jecbeleanu, București, E.S.P.L.A., 1957, p. 29—60.

C. — Critica, despre...:

Pentru o interpretare marxistă a operei lui V. Maiakovski [Din Pravda, 1953, nr. 61, 2 martie]. Contemporanul, 1953, nr. 12 p. 4.

Buzga, Geo. *Vocea lui Maiakovski. Poetul Marii Revoluții*. În vol. „*Pagini contemporane*”. București, 1957, p. 286—319 și 698—700.

Cernescu, Dinu. *Maiakovski în arendă*. Contemporanul, nr. 30 (23.4), 27 iulie 1962.

Copilîn, Dumitru. *Maiakovski în România*. [Răspunsurile românilor la o anchetă internațională despre Maiakovski: Tudor Argechi, Mihai Beniuc, Geo Bogza, Demostene Botez, Lucia Sturza Balandra, Jules Cazaban, Dan Deșliu, Alfred Mendelsohn, Justin Năstase, Dinu Negreanu, Panaitescu-Perpessicou, Miron Radu Paraschivescu, Jules Perahim, Emanoil Petrut, Alfred Margul Sperber, Cicerone Teodorescu]. Contemporanul, 1961, nr. 17 (759), 28 aprilie, p. 3;

Maiakovski în evocările poezilor occidentali [Louis Aragon, Jak Lindsay, Lisidor Schneider, Alexis Parnis, Nazim Hikmet, Pablo Neruda, Raul Gonzales Tunon, Rafael Alberti, Salvatore Quasimodo, Jannis Ritsos]. revista *Viața literară sovietică*, [București], 1962, nr. 7, p. 75—80.

Florian, Călin. *Întâlnire cu teatrul lui Maiakovski*. Tribuna, 1957, nr. 38 (26 oct.), p. 1 și 3.

Maslin, N. *Maiakovski* [Studiu monografic]. București, Cartea Rusă, 1951, 176 p.

Nikulîn, L. *Întâlnire cu Maiakovski*, București, Cartea Rusă, 1957, 56 p.

Novicov, Mihai. *Vladimir Vladimirovici Maiakovski* [Studiu. Postfață]. În volumul „*Maiakovski*”. Opera poetică. București, E.L.U., 1961, p. 445—508.

Perpessicou, P. *Poezia și arta poetică a lui Maiakovski*, Luceafărul, 1958, nr. 8 (1 noiembrie), p. 7.

Petșov, V. O. *Despre conținutul de idei și măiestria creației poetice a lui Maiakovski*, București, Cartea Rusă, 1955, 69 [—71] p.

Popescu, Horia. *De la spectacol la concepție* [despre piesa Baia] Teatrul, 1958, nr. 2 (februarie), p. 23—29.

O LUCRARE METODICO-BIBLIOGRAFICĂ PENTRU BIBLIOTECARIILE DE LA SAȚE

De curind, Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. a publicat și difuzat lucrarea *Biblioteca în sprijinul dezvoltării sectoarelor de activitate din G.A.C.*, destinată, așa cum reiese și din titlu, bibliotecarilor de la sațe. Tipărită sub formă de pliante care cuprind planuri de lectură adnotate, prezentări de cărți, o listă bibliografică a recenziilor unor cărți literare cu subiecte din viața satului lucrarea în ansamblul ei este de mare utilitate pentru bibliotecari.

În tematica planurilor de lectură sînt abordate probleme ca: Organizarea muncii în G.A.C., Creșterea tineretului bovin. Prevenirea și combaterea bolilor la păsări. Recoltarea și păstrarea fructelor etc. Piantele-planuri de lectură pot fi utilizate de bibliotecari pentru organizarea unor lecturi în grup și în cercuri de citit, ca izvoare de informare pentru îndrumarea lecturii cititorilor și întocmirea unor planuri individuale de lectură, ca indicații pentru realizarea unor panouri, vitrine și expoziții de cărți. Folosirea lor este mult înlesnită de adnotările cuprinzătoare, care prezintă în parte fiecare broșură sau articol din cuprinsul bibliografiei. Din păcate, în stabilirea subiectelor și alegerea unor titluri recomandate nu s-a ținut seama de ultimele recomandări ale Consiliului Super-

rior al Agriculturii. În nici unul din planurile de lectură nu figurează un titlu de broșură sau articol din presă publicate în anul 1963. Aceste lacune vor trebui remediate de bibliotecari, pentru ca planurile de lectură să fie cît mai legate de actualitate.

Prin includerea în lucrare a unei liste bibliografice a recenziilor, bibliotecarii au la îndemînă un instrument de informare asupra conținutului unor opere literare cu subiecte din viața satului, care îi vor ajuta atît în discuțiile cu cititorii cît și în întocmirea unor prezentări mai ample.

Cele trei prezentări de cărți (*Victoria de la Oltina* de Paul Anghel, *Cimpia soarelui* de Florența Albu și *Din pridvor de Aurel Leon*) reușesc să redea cuprinzător conținutul lucrărilor respective. Remarcăm în mod deosebit prezentarea volumului de schițe *Din pridvor* a lui Aurel Leon, întregită cu citarea mai amplă a unor pasaje din carte, ceea ce o face mai interesantă și atractivă.

Apreciind utilitatea elaborării unor lucrări metodico-bibliografice de genul celor cuprinse în lucrarea ce o prezentăm trebuie totuși să subliniem că este necesar să se acorde toată atenția apariției lor la timp, spre a nu dîmîna caracterul operativ și eficacitatea lor.

• AUREL MIHALE: Fuga

Încă de la primele volume de nuvele — *Vin apele* (1950), *În pragul primăverii*, *Scrisoarea* (1952) — Aurel Mihale se arată preocupat de transformările petrecute în viața țărănimii din țara noastră după eliberarea de sub jugul fascist. Primul său roman — *Ogoare noi* (1953) — îmbrățișează aceeași atmosferă de preocupări, oglindind dezvoltarea sectorului socialist la sate în condițiile luptei de clasă, din epoca respectivă. Pe măsura maturizării talentului său literar, scriitorul își perfecționează uneltele și își adâncește sfera observației sale. În suita de povestiri *Noapți înfrigurate*, care a însemnat o reușită incontestabilă în scrisul său, Aurel Mihale caută să surprindă mișcări sufletești mai complexe, urmărind procesul sufletesc al eroilor săi care ajung, de cele mai multe ori, de la revolta instintivă, haotică, la înțelegerea necesității luptei organizate împotriva fascismului și împotriva oricărei exploatare. Eroii acestora rămân însă tot țărani săraci către care s-a aplecat cu înțelegere încă de la primele lucrări, și pe care îi înfățișează acum îmbrăcați în haina militară. Pe această linie a preocupărilor se înscrie și romanul *Fuga*¹⁾, apărut de curând.

După cum sugerează destul de direct titlul, *Fuga*, surprinde un moment hotărâtor al războiului dus de fasciști împotriva Uniunii Sovietice, și anume prăbușirea frontului german de pe Volga și Don, în februarie 1942. Acțiunea romanului se desfășoară de-a lungul câtorva săptămâni, și e limitată la un singur erou principal: sergentul Dragomir Jiga.

De fapt, nici un putem vorbi de o acțiune în înțelesul obișnuit al cuvântului. Autorul urmărește doar fuga unui grup de soldați români, înspăimântați de amploarea operațiilor Armatei sovietice de-a lungul stepelor rusești, de la Don până în țară. Și totuși, această descriere amănunțită a drumului străbătut de fugari printre rămășițele armatelor fasciste în derută, și apoi pe sub paza severă a jandarmilor români este zguduitoare, plină de dramatism. Momentul

marii ofensive sovietice de pe Volga și Don, împotriva disperată a hitleriștilor, panica și debandada ce au cuprins întregul front hitlerist la vestea încercuirii efectuate de către Armata sovietică, ca și rălăcirea fără țință a unităților invadatorilor părăsite de comandanți speriați, constituie un tablou cutremurător, pe care scriitorul l-a zugrăvit cu mână de artist. Pe acest fundal autorul urmărește transpunerea eroului său, țărănul sărac Dragomir Jiga, educat de burghezie și moșierime în spiritul fricii de comuniști, îmbrăcat în haine militare și trimis să cotopească pământuri străine pentru huzurul patronilor și boierilor din țară. Drumul lung pe care îl străbate Dragomir Jiga — singurul din grupul său care izbuteste să ajungă în țară — nu trebuie măsurat numai în kilometri.

Între sergentul care e gata să înfrunte cele mai mari primejdii, numai pentru a îndeplini ordinul primit din partea superiorilor săi, și revoltatul gata să întoarcă arma împotriva moșieresei din sat care i-a adus familia în sapă de lemn, e un drum lung și important. Și evenimentele din iarna anilor 1942—1943 au ajutat pe mulți ostași-țărani să-l străbata. Jiga se convinge de lașitatea comandantilor săi, atunci când e părăsit la voia întâmplării cu întregul efectiv de oameni. Se convinge apoi de minciuna „invincibilității” armatei fasciste când vede efectul paniceii care i-a cuprins pe hitleriști la aflarea vestii că sint încercuți de Armata sovietică. Se convinge deplin de inexistența oricărui sentiment uman la soldații lui Hitler, care distrug fără milă totul în calea lor, părăsesc și omoară pe „aliații” lor români numai pentru a-și salva propria piele. Și mai ales se convinge țărănul român de neștiința în care a fost ținut pînă atunci despre adevărul asupra oamenilor din răsărit. Întîlnirea cu tanchiștii sovietici, care în loc să-i distrugă pe fugari sau să-i ia prizonieri, îi lasă liberi și-i trimite olt mai repede „acasă”, zguduie pînă în temelii credințele greșite ale lui Dragomir Jiga. Dar hotărâtor în evoluția personajului este întîlnirea cu un comunist, cu un luptător ilegalist, pe numele conspirativ Spirea. Acest comunist îi arată calea adevărată pe care trebuie să meargă, îl scoate din „înfundătura” în care intrase în revolta sa oarbă și din care, cu toată dibăcia sa, nevoit să se strecoare prin hățișul greu al relațiilor de exploatare în care trăise, nu mai știa să iasă.

¹⁾ MIHALE, AUREL. *Fuga*, Roman. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 496 p.

Din grupul celor șase soldați fugiți din primele linii de la Don, în noaptea marii ofensive, nu ajunge în țară decât Dragomir Jiga. Ceilalți cad răpuși, de foame, de ger, de „aliații“ hitleriști, de jandarmii români. Dar Dragomir Jiga reprezintă noua forță, noua conștiință a țaranului muncitor român născută în vîrtejul războiului. Aliată cu clasa muncitoare organizată și condusă de comuniști, ea va sta la temelă viitoarelor înfăptuiri care au adus țara noastră pe drumul socialismului. Perspectiva pe care autorul a dat-o romanului său este luminoasă, optimistă pentru că ea corespunde vieții, este însăși perspectiva istorică a popoului nostru. Prin mesajul său de un înalt umanism, care izvorăște din faptele prezentate, ca și prin adîncimea și veridicitatea analizei întreprinse, romanul *Fuga* se înscrie ca o reușită atît a autorului cît și a literaturii noastre noi.

Viniciu GAFIȚA

• A. F. ȘIȘKIN: Bazele eticii marxiste

Problemele educației nu sînt discutate astăzi numai de specialiști, de pedagogi și cadre didactice, ci și de toți oamenii în însuși procesul muncii. În opera de educație comunistă, o deosebită importanță are studierea și aprofundarea teoriei marxiste a moralei, etica marxistă. Două cărți interesante — *Bazele eticii marxiste* și *Etica marxistă* — apărute în ultima vreme ne ajută să cunoaștem multilateral principiile și noțiunile fundamentale ale învățurii marxist-leniniste despre morală.

Conceptată ca un manual, lucrarea *Bazele eticii marxiste*¹⁾ de A. F. Șîșkin cuprinde o expunere sistematică a teoriei moralei comuniste. Autorul face aprecieri asupra formării istorice a diferitelor trăsături morale, a unor doctrine etice din trecut, combătînd doctrinele etice burgheze contemporane și morală religioasă.

Pornind de la definiția noțiunilor de morală și etică, lucrarea demonstrează că în problemele eticii se oglindește lupta dintre cele două orientări filozofice, lupta dintre materialism și idealism. El demască fățarnicia teoriilor etice burgheze, precum și netemeinicia afirmațiilor bisericii despre originea și caracterul moralei așa-zise „divine“.

Partea principală a lucrării este consacrată unor probleme de bază ale edu-

cării deprinderilor morale ale omului în societatea comunistă. Comunismul este idealul moral al omenirii și criteriul al moralei, „pentru că el creează condiții sociale în care dezvoltarea liberă a fiecărui om este o condiție pentru dezvoltarea liberă a tuturor“. Criticînd individualismul burghez, autorul îi opune trăsăturile moralei comuniste: devotamentul față de comunism, îmbinarea intereselor personale cu cele obștești, întrajutorarea tovarășească, disciplina, conștiința răspunderii pentru cauza comună. De asemenea, se subliniază că una din principalele trăsături morale ale omului nou este dragostea față de patria socialistă și internaționalismul proletar. Lucrarea acordă o deosebită însemnătate atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, relațiilor socialiste între oameni, grijii față de om, bazelor morale ale căsătoriei și familiei. Prezintă interes și acel capitol al lucrării, în care autorul arată cum o serie de trăsături morale, ca datoria, onoarea, conștiința răspunderii morale, fericirea, dobîndesc un conținut nou în socialism. Legat de aceasta, se analizează pe larg caracterul obiectiv al moralei, legătura moralei și a doctrinelor etice cu politica, religia, știința și celelalte forme ale conștiinței sociale.

• Etica marxistă

Un ajutor prețios în studierea aprofundată a problemelor moralei prezintă și crestomația *Etica marxistă*²⁾. Lucrarea reunește fragmente reprezentative din lucrările și articolele lui Marx, Engels și Lenin, precum și ale lui Paul Lafargue, Franz Mehring, A. Bebel, Gheorghii Dimitrov, Clara Zetkin, Ernst Thälmann, N. K. Krupskaja și alții.

Materialul este grupat în șapte capitole mari. La început se analizează din punct de vedere marxist doctrinele etice din trecut sau care dezbat raportul dintre concepția materialistă a istoriei și morală. Capitolul principal al lucrării, consacrat principiilor și categoriilor moralei comuniste, grupează materialul în jurul unor teme ca spiritul colectiv, umanismul socialist, atitudinea comunistă față de muncă etc. În ansamblul lucrării se acordă o atenție deosebită acelor texte cari vorbesc despre căile și mijloacele de educație morală a maselor, despre sarcinile educației comuniste.

Lányi Govril

¹⁾ ȘIȘKIN, A. F. *Bazele eticii marxiste*. Buc., Editura politică, 1963, 491 p.

²⁾ *Etica marxistă*. Crestomație. Buc., Editura științifică, 1963, 469 p.

● K. I. BELEAEV: Consecințele influenței religioase exercitate asupra copiilor

Broșura *Consecințele influenței religioase exercitate asupra copiilor*³⁾ constituie un sprijin prețios atât pentru munca de educare a copilului în familie, cât și în ceea ce privește colaborarea școlii cu familia.

Lichidarea prejudecăților religioase și de altă natură reprezintă o latură importantă a educării omului nou. Abordând, în mod judicios problema educației ateiste a copiilor de vârstă preșcolară și școlară, atât în cercul familial cât și în școală, K. I. Beleaev dă o serie de indicații practice. Folosind exemple cit se poate de vii, autorul explică ce este religia și cum a luat naștere, ne vorbește despre mit și religie, despre morală și religie. El pune față în față, în antiteză, prezentul luminos al orinduirii socialiste cu tabloul sinistru al societății capitaliste.

Folosind din belșug citate ilustrative din clasicii marxism-leninismului, ai literaturii ruse și universale, autorul îmbină cu măiestrie filozofia și literatura cu evocarea întâmplărilor trăite. El demonstrează convingător ce urmări nefaste pot avea asupra copiilor superstițiile și prejudecățile, ce influență negativă exercită credințele mistico-religioase asupra dezvoltării lor fizice și intelectuale, în formarea voinței și caracterului.

Autorul sfătuiește pe părinți să nu impună copiilor convingeri religioase, să nu contracareze acțiunea școlii socialiste, să nu împiedice pe copii să-și însușească bazele științei, ajutându-i să-și dezvolte capacitățile creatoare.

Lucrarea este utilă în orice familie sau școală și poate face obiectul unei lecturi valoroase pentru educarea tinerei generații.

Victoria POPOVICI

● M. G. RAVICI: Pământ încălzit

Antarctida, continentul extrem sudic, s-a desprins tot mai mult din negura povestirilor extraordinare, de imaginea unui „pământ necunoscut” și îndepărtat, devenind una din cele mai interesante regiuni de cercetare științifică. Încă din secolul trecut oameni curajoși au debar-

cat pe țărnișurile sale, făcând primele cercetări. Astăzi tehnica modernă, aplicată în cadrul programului Anului geografic internațional, a înlesnit descoperiri uimitoare pe micul continent.

Cartea *Pământ încălzit*⁴⁾ plimbă cititorul pe țărnișurile estice ale Antarctidei, oferindu-i imagini impresionante prin măreția, frumusețea și specificul lor. Viscole puternice, temperaturi extrem de scăzute și pustiuri de gheață contrastează cu munți de piatră, nuanțați de varietatea rocilor, lacuri albastre și zile însorite, plăcute. În mijlocul acestei naturi atât de variabile se desfășoară traiul oamenilor polari.

M. G. Ravici, autorul cărții, a participat ca geolog la cea de-a doua și a patra expediție antarctică. În lucrare sînt folosite însemnările zilnice din carnetul său de lucru, pentru a reda cititorului imaginea fidelă a muncii geologice în Antarctida. Impresii din călătoria Kaliningrad—Mirni și modul de viață în mijlocul gheturilor. Transportați cu avionul și elicopterul, geologii pășesc în oaza Banguer — situată într-un pustiu de gheață — valea Glavnii Razlom, pe malurile lacului Figurnoe, în Tara Reginei Maud, în Munții Rusești și în nenumărate insule. Săpăturile au scos la iveală roci valoroase pentru studierea formării și componenței scoarței terestre.

Entuziasmați de munca lor, geologii pierd adeseori noțiunea timpului și a pericolelor înconjurătoare. Pe măsura adunării materialelor, ei alcătuiesc hărți, completind astfel „petele albe” ale continentului. Cățărați pe stînci, în bătaia vîntului înghețat, adăpostindu-se în orăpături, umblind și săpînd ore întregi, geologii dau dovadă de curaj și tenacitate. Colaboratori fideli le sînt aviatorii și marinarii.

M. G. Ravici descrie simplu și atractiv istoricul cercetărilor geologice ale Antarctidei, reliefind structura geologică, minereurile. În capitolul final — reîntoarcerea în patrie — sînt date amănunte asupra variațiilor geografice între cele două cercuri polare (sudic și nordic). Fotografii frumoase și hărți documentare ne întregesc imaginea despre Antarctida.

Irina VALASOGLU

³⁾ BELEAEV, K. I. *Consecințele influenței religioase exercitate asupra copiilor*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1962. 83 p.

⁴⁾ RAVICI, M. G. *Pământ încălzit*. În munții Antarctidei. Buc., Editura științifică, 1963. 207 p. cu fotografii și hărți.

• VAL TEBEICA: Străbătind lumea

Lucrarea *Străbătind lumea*⁵⁾ deapănă fapte și întâmplări petrecute în timpul expedițiilor întreprinse de unii călători și exploratori români de seamă, la sfârșitul secolului trecut. Ediția a II-a a fost îmbogățită, în urma materialului adunat pe baza unei serioase documentări (scrisori particulare ale exploratorilor, însemnări de drum, informații culese din presa vremii, diferite conferințe ținute de exploratori în cadrul Societății geografice române). Perioada îmbrățișată cuprinde cinci decenii (1864—1916), cititorul fiind purtat prin peisaje geografice și sociale, necunoscute în acel timp. Relatarea călătoriilor a fost, de asemenea, îmbogățită simțitor cu noi date geografice sau explicații istorice.

Printre călătorii români de la sfârșitul secolelor al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea se numără doctorul Ilarie Mitrea, ing. Iuliu Popper, Bazil G. Asan, D. Ghika-Comănești și Sever Pleniceanu.

Doctorul Ilarie Mitrea era feciorul unor țărani din Râșinari. În ciuda prigoanei regimului habsburgic, care-l silește să părăsească țara, interzicându-i practicarea profesiunii „pentru că a pactat cu dușmanii împăratului“, el s-a dedicat cu pasiune cercetării științifice timp de 20 de ani. În Indiile Olandeze, Ilarie Mitrea constată mizerie, boli, inapoiere culturală. Colonialiștii îl boicotează pentru dragostea și grija arătată față de populația băstinașă. La Batavia, el s-a împrietinit cu exploratorul rus Mikluho-Maklai. Căsătorit cu o indigenă, aceasta îl ajută la operații, la prepararea plantelor pentru ierbare, la achiziția obiectelor de artă populară. Pasionat cercetător al naturii și etnograf neobosit, doctorul Mitrea a adunat o bogată colecție de plante și animale.

La inginerul Iuliu Popper, interesul pentru știință se împletește cu competența tehnicianului și curiozitatea călătorului. După terminarea studiilor, călătorește prin Orientul apropiat, străbate Siberia și cele două Americi, execută lucrări tehnice la New Orleans. În Cuba i se încredințează alcătuirea planului de sistematizare a orașului și portului Havana, iar în Argentina explorează Țara de Foc și conduce lucrările de exploatare a zăcămintelor aurifere. Împrejurările îl pun pe Popper în situația puțin obișnuită de a bate monedă și a emite mărci poștale pentru uzul local. Completează harta Țării de Foc cu denumiri românești (capul Sinaia, muntele Lahovary, riurile Rosetti și Ureche).

Prin expedițiile întreprinse în extremitatea sudică a Argentinei, Iuliu Popper a contribuit la îmbogățirea cunoștințelor geografice despre aceste ținuturi.

Inginerul Bazil G. Assan este primul român care a ajuns în arhipelagul Spitzberg. În cele 60 de zile cât a durat călătoria sa în regiunile polare nordice, el a avut posibilitatea să facă un mare număr de observații, aducând în țară prețioase informații științifice. Bazil Assan a călătorit și în Japonia și America.

Cît a stat în Congo, Sever Pleniceanu a cunoscut îndeaproape populația băstinașă. Scrisorile sale arată multă admirație pentru populația băstinașă, descriu năvala colonialiștilor hrăpăreți. Parcurgînd unele scrieri ale sale, care dezvăluie masacrele săvîrșite de belgieni sub ipocrita formulă a unui „Congo independent“, ai impresia că citești — într-o primă versiune — crimele comise în Katanga.

Un alt explorator, D. Ghika-Comănești, a organizat o expediție în Africa, culegînd date referitoare la floră și faună precum și material etnografic. Importanța datelor și măsurătorilor exploratorului român a fost recunoscută pe plan științific internațional.

Relatările călătoriilor și exploratorilor români au o deosebită valoare documentară. Ele alcătuiesc o sinceră și elocventă mărturie a unor stări de lucruri, văzute și trăite. Desigur, călătorii români din perioada anilor 1880—1910 nu puteau pătrunde cauzele adînci, istorico-sociale, ale stărilor de lucruri constatate. Ei nu și-au dat seama de esența colonialismului, dar au înfățișat sincer și cinstit o serie impresionantă de fapte care dovedesc și ilustrează legătura, astăzi atît de clară, între aspirarea colonialistă și ascuțirea contradicțiilor capitalismului intrat în stadiul lui ultim, imperialismul.

• GALINA SEREBREAKOVA:

Răpirea focului

Noua carte⁶⁾ a scriitoarei sovietice Galina Serebriakova continuă romanul *Ținerețea lui Marx* — apărut acum patru ani și la noi. În timp ce *Ținerețea lui Marx* oferea o imagine realistă a anilor de formație a întemeietorului comunis-

⁵⁾ TEBEICA, VALERIU. *Străbătind lumea*. Ediția a 2-a. Buc. Editura științifică, 1962, 370 p.

⁶⁾ SEREBREAKOVA, GALINA. *Răpirea focului*. Roman. Vol. I. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, 496 p.

mului științific, *Răpirea focului*, — ducând mai departe firul acțiunii —, constituie o adevărată frescă a revoluției de la 1848 în Europa apuseană și centrală.

Autoarea — care a dezbătut această temă dificilă și îndrăzneată la îndemnul lui Maxim Gorki —, a folosit un vast material documentar și a făcut mai multe călătorii de studii în țările în care și-a plasat acțiunea romanului: Franța, Belgia, Germania, Anglia, Elveția, Italia.

Volumul I din *Răpirea focului* se petrece în anii în care Marx și Engels încheagă marea lor prietenie, care avea să aducă omenirii geniala lor operă comună. Sunt anii în care se maturizează condițiile care vor culmina cu revoluția de la 1848, prima ciocnire de clasă directă dintre proletariat și burghezie. Sunt anii în care cei doi titani ai gândirii și acțiunii revoluționare fundamentează știința despre societate, pregătesc întemeierea primei organizații consecvent revoluționare, de clasă, a proletariatului: Liga Comunistilor, precursora primei Internaționale muncitorești.

Sunt anii în care colaborarea lui Marx și Engels rodește o serie de opere nemuritoare, ca *Sfânta familie*, *Ideologia germană*, *Manifestul Partidului Comunist*, punind astfel bazele comunismului științific.

În jurul lui Marx și Engels apar figurile membrilor familiilor lor, apoi cele ale tovarășilor lor de luptă, — muncitori revoluționari, scriitori etc. În paginile romanului întâlnim multe personalități cunoscute din istorie, ca și câteva personaje fictive care întregesc imaginea realistă a epocii.

● WASHINGTON IRVING:

Rip Van Winkle

Washington Irving⁷⁾ (1783—1859) a fost unul dintre reprezentanții romantismului american timpuriu și totodată unul dintre primii scriitori care, prin opera lor, au contribuit la integrarea literaturii americane în ansamblul literaturii universale. Încă din timpul vieții Irving a devenit un „clasic” pentru americani, schițele și nuvelele sale pătrunzând în școală și în biblioteci alături de cele ale marilor scriitori englezi. Dintre primele sale scrieri rețin atenția volumele *Salma-*

⁷⁾ IRVING, WASHINGTON. *Rip Van Winkle*. Traducere de Ion Vinea. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, 276 p. (Colecția „Clasicii literaturii universale”).

gundi (1807) — o colecție de eseuri satirice realizate în colaborare cu fratele său William Irving și scriitorului K. Pauldiny — și *Istoria orașului New-York*, publicată în 1809 sub pseudonimul Diedrich Knickerbocker.

Lunga ședere în Europa, unde a trăit vreme de 21 de ani, i-a dat posibilitate lui Washington Irving să cunoască direct și îndeaproape viața și cultura bătrînului continent, care ocupă un loc important în creația sa beletristică și istorică: *Albumul de schițe* (1819—1820), *Viața și călătoriile lui Columb* (1828), *Cucerirea Granadei* (1829), *Alhambra* (1832) etc.

Permanența lui Washington Irving în literatura americană și universală este legată de fermecătorul său *Album de schițe*, alcătuit din nuvele și povestiri care poartă pecetea unui talent autentic și original.

Culegerea publicată în tălmăcire românească sub titlul *Rip Van Winkle* reunește cele mai izbutite dintre povestirile care formează *Albumul de schițe*. Nota dominantă este cea romantică și ea rezidă atît în preferința scriitorului pentru subiect, locuri și situații romantice, cît și în atmosfera de mister, pe care izbuteste s-o creeze în povestiri ca *Rip Van Winkle*, *Marele fantomă* sau *Legenda văii somnului*. Puterea de evocare a scriitorului, observația fină a morăvurilor și obiceiurilor, umorul subtil și verva strălucitoare a narațiunii, grațiozitatea stilului său, conferă povestirilor lui Irving un farmec și un interes deosebit.

● ANDRÉ WURMSER: Asasinul a murit I-ul.

Prin inteligența și spiritul satiric în care este conceput, romanul *Asasinul a murit I-ul*⁸⁾ al cunoscutului scriitor și publicist francez André Wurmser prilejuiește cititorilor o lectură deosebit de atractivă.

Pornind printre altele de la ideea că un roman polițist este o ecuație cu o necunoscută și trei personaje: asasinul, detectivul și victima. — autorul complică cu mult umor toate situațiile, utilizînd o gamă nesfîrșită de artificii pentru identificarea asasinului. Crimele se succed cu rapiditate, candidații la titlul de

⁸⁾ WURMSER, ANDRÉ. *Asasinul a murit I-ul*. Roman. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, p.

asasin sînt numeroși, devenind suspect pînă și mediocrul judecător de instrucție. Fiecare personaj crede că poate să dezlege, în felul lui, misterul crimelor. Acuzații încearcă să devină acuzatori dar, bineînțeles, detectivul este cel care va trebui să dezlege șarada. Asasinul a pregătit, după toate rețetele un întreg cortegiu de crime inclusiv toate alibiurile de rigoare. A neglijat o singură eventualitate: aceea ca el să inaugureze seria victimelor. Și iată că asasinul este primul sacrificat, fără însă ca mecanismul crimelor dinainte pregătite să fie derulat. Celelalte victime îl vor urma, conform planului pe care l-a construit.

Deși avertizat, cititorul participă cu interes, cu amuzament la descoperirea criminalului. Faimosul detectiv, saturat de profesia sa, și-a propus de astă dată să urmărească din afară pregătirea și desfășurarea crimelor. Asasinul, care l-a subestimat, va plăti cu viața această greșală. Cum este de așteptat detectivul se dovedește singura persoană în stare, prin logica sa „perfectă”, să dezlege, după toate prescripțiile, firele încurcate ale acțiunii.

Servită în vestmîntul, decorul și recuzita obișnuită romanului polițist, cartea lui André Wurmser este o excelentă sa-tiră la adresa literaturii criminalistice.

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

FIȘA CITITORULUI, INSTRUMENT DE ANALIZĂ A LECTURII

De cîtva timp se desfășoară în paginile revistei „Călăuza bibliotecarului” o discuție referitoare la înlăturarea din practica muncii de bibliotecă a fișelor de cititori și înlocuirea lor cu alte forme mai operative de muncă. S-a pus întrebarea dacă bibliotecarul scăpat odată de aceste forme „burocratice” nu-și va întrebuința mai bine timpul, prin discuțiile cu cititorii, care vor duce la o îmbunătățire calitativă a îndrumării lecturii.

Cerința de rapiditate în munca cu cititorii vine de la generalizarea cu tot mai mult curaj a accesului liber al cititorilor la raftul cu cărți, socotindu-se că cititorul nu trebuie să-și piardă un timp îndelungat cu formalitățile cunoscute pînă acum.

La o analiză sumară se pare că aceste puncte de vedere vor triumfa — iar fișele de cititori vor ieși din practica de bibliotecă. Însă lucrurile nu stau chiar așa. Deși intervențiile tov. Stoian (de la Biblioteca regională Bacău) au adus un punct de vedere nou în discuție — credem că nu s-a accentuat pînă acum asupra necesității fișei de cititor ca principal element de analiză a lecturii cititorului, fără de care bibliotecarul va cădea ușor în diletanțism. Munca de îndrumare a lecturii nu va avea un sprijin ferm căci

din practică s-a văzut că acele „carnete ale cititorului” nu dau rezultatele scontate.

Datele pe care bibliotecarul le cere de la cititori la înscriere (date necesare întocmirii fișei de cititor) sînt de o deosebită importanță în stabilirea atît a unui prim contact strict profesional, bibliotecăresc, cît și a unei apropieri, care va permite în viitor ca bibliotecarul să-și dezvolte talentul său pedagogic în îndrumarea lecturii cititorului. Bibliotecarii care lucrează de mulți ani la secțiile de împrumut își pot da seama foarte ușor de marea importanță pe care o are această primă discuție cu cititorul, discuție care pornește tocmai de la fișa de cititor. Chiar dacă în practica noastră nu se uzitează frecvent completarea rubricii Observațiile bibliotecarului — lucrătorii mai vechi din cadrul secțiilor de împrumut pot reconstitui ușor profilul unui cititor, punîndu-se accent tocmai pe această primă discuție la întocmirea fișei, iar apoi pe discuțiile avute la înapoierea și înregistrarea cărților. Scăderea sau înregistrarea unei cărți, chiar dacă uneori se face mecanic, dă posibilitatea bibliotecarului să analizeze, uneori chiar fugar, lectura anterioară a cititorului și să ia măsuri pentru acoperirea golurilor.

Practica a arătat că pentru cititorii vechi — permanenți — se pune foarte acut problema existenței fișelor din anii trecuți. Nu arareori bibliotecarii au mari greutăți în ceea ce privește lectura anterioară a cititorului, recomandările sale neavînd o bază sigură, logică, dacă nu există fișa de cititor. Bineînțeles că nu sugerăm să se păstreze integral fișele tuturor cititorilor, însă pentru anumite categorii de cititori aceste fișe trebuie păstrate, obligație ce ar trebui pusă în fața bibliotecarului printr-un nou *Minim de tehnică de bibliotecă*.

Va trebui să intre în practica fiecărei biblioteci analiza fișei cititorului — lucru care ar duce nemijlocit la o ridicare a valorii, a eficacității muncii de bibliotecă. Pe lângă analiza frecvență, zilnică, a fișelor unor cititori, existența în cadrul bibliotecii a fișelor de cititor are o mare importanță atunci cînd trecem la analiza intereselor diferitelor grupuri de cititori. Scopul acestor analize nu se limitează numai la sfera unei singure biblioteci, ea căpătînd un aspect social, interesînd în aceeași măsură pe bibliotecar, pe pedagog, și pe toți acei care se ocupă de educarea maselor în spiritul ideologiei marxist-leniniste.

Analiza fișelor de cititori poate duce la concluzii surprinzătoare privind gradul de lectură a diferitelor grupe de cititori, privind multilateralitatea lecturii, a eficacității acesteia. Ca urmare a concluziilor trase, bibliotecarul poate stabili cele mai bune măsuri de propagandă a cărții care se cer luate.

Punerea de acord a acestor două metode de analiză a lecturii cititorului (pe baza fișelor de cititori) poate da o imagine veridică a profilului cititorului de astăzi, cititorul unei biblioteci socialiste.

În această privință ar trebui să ținem seama mai mult de indicațiile Nadejdei Krupskaia care deseori a insistat, atrăgînd atenția asupra necesității analizei periodice a lecturii cititorilor. Într-una din scrierile ei, N. Krupskaia a accentuat „că este important ca bibliotecarul să înțeleagă just, marxist, cerințele cititorului” și că „...este important de studiat aceste cerințe în condiții concrete...”

Față de aceste cerințe ale muncii științifice de bibliotecă se pune întrebarea dacă motivarea risipei de timp mai apare valabilă. Credem că nu. Dintr-o analiză întreprinsă la secția de împrumut a Bibliotecii regionale Iași, timp de o lună (dec. 1962) s-a constatat că un cititor este deservit într-un timp mediu de 4 minute, în condițiile unei frecvențe ridicate. Concluzia noastră este că în actualele

condiții îndrumarea lecturii se poate face foarte bine, știut fiind faptul că într-o zi de 12 ore de deservire a cititorilor există numai 4—5 ore de vîrf, în care frecvența se dublează. Însă chiar și în aceste ore de vîrf printr-o bună distribuire a personalului de la secția de împrumut cititorul nu este văduvit de ajutorul bibliotecarului în îndrumarea lecturii.

Succesul muncii la secția de împrumut nu depinde de timpul liber pe care-l are la dispoziție bibliotecarul pentru a discuta cu cititorul, ci de organizarea judicioasă a serviciului, de pregătirea politică și profesională a bibliotecarului, de calitățile de pedagog ale acestuia, de gradul de cunoaștere a fondului de cărți din bibliotecă, de modul în care sînt folosite materialele bibliografice.

Considerăm că risipa de timp de care se vorbește este o exagerare, în parte, a unor situații de fapt existente în bibliotecile noastre, iar timpul „pierdut” cu completarea fișelor cărții, carnetului și completarea unei fișe de cititor nu echivalează cu timpul necesar întocmirii fișelor cărții, carnetului și plicului cititorului.

Introducerea în practica de bibliotecă a plicului cititorului va permite ca în munca noastră să pătrundă mai ușor diletantismul. Chiar aplicarea unor procedee folosite în unele biblioteci din străinătate unde de pe plicul cititorului se poate stabili numeric ce cărți a citit cititorul din cele 10 grupe ale clasificării zecimale, nu rezolvă cu nimic mai mult problema analizei lecturii.

În fața noastră stă astăzi sarcina de a perfecționa îndrumarea lecturii diferențiate a cititorului pe baza actualului sistem de înregistrare a împrumuturilor. Existența fișierului pe profesii pentru o serie de categorii de cititori, organizarea unei game întregi de activități bibliografice și de masă pe baza acestui fișier pe profesii, organizarea în toate bibliotecile a analizelor largi, competente, a lecturii cititorului va permite realizarea unei munci eficiente, de calitate. Noi am propune ca în jurul acestor probleme bibliotecarii să-și spună cuvîntul; Biblioteca Centrală de Stat cu sprijinul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă ar trebui să organizeze un schimb de experiență între bibliotecile care aplică cele două sisteme în discuție. Numai în urma acestui schimb de experiență bibliotecarii vor putea trage concluziile necesare privind îmbunătățirea sistemului de evidență în cadrul secțiilor de împrumut.

Liviu MOSCOVICI
Biblioteca regională Iași

EVIDENȚA LECTURII ȘI FIȘA CITITORULUI

Faptul că pînă acum, analiza fișei cititorului n-a stat în mod sistematic la baza muncii de îndrumare a lecturii, nu poate forma un argument pentru renunțarea la evidența lecturii ci, o dovadă că în munca noastră trebuie să facem un pas înainte în ceea ce privește îndrumarea metodică a cititorilor.

Interesantele studii ce s-au întreprins la unele biblioteci regionale și raionale în legătură cu evoluția unor categorii de cititori, au pornit, toate, de la analiza fișei. Unele din aceste studii au fost publicate, altele sînt în curs de elaborare.

Fișa cititorului este un izvor bogat de informare. Din analiza ei se poate constata atît nivelul cititorului, cît și roadele muncii noastre de îndrumare. Disparînd evidența lecturii, dispare și această posibilitate.

Se vorbește de îndrumarea cititorului, dar foarte rareori se arată și care este conținutul acestei noțiuni. Îndrumarea lecturii cere o muncă metodică care să țină seama de cititor, ca ființă vie, concretă. Nu se poate face „îndrumare” în general.

Cum foarte bine observă un participant la discuție, lipsa evidenței lecturii cititorului, face ca bibliotecarul să aibă în fața lui mereu un om „nou”. Ce a citit acesta, ce-i place să citească, cum trebuie îndrumat ca să-și completeze golurile, să-și formeze cultura sau gustul artistic? Se pot afla toate acestea dintr-o discuție de cîteva minute în fața raftului cu cărți? Această presupunere este lipsită de seriozitate. Recomandarea cărții la raft e una din formele de îndrumare, dar ea nu poate fi îndeplinită dacă nu avem cunoștințe anterioare, valabile și sistematice despre cititor.

Tot acest argument poate fi adus și pentru planurile de lectură. Unii participanți la discuții se întreabă ce nevoie mai avem de fișa cititorului, dacă există planuri de lectură. Ni se pare cel puțin curioasă această afirmație. Cum poate bibliotecarul să-l ajute pe cititor la întocmirea unui plan de lectură, fără să aibă cea mai mică informație asupra ceea ce

a citit, ceea ce poate și ar trebui să citească cititorul privit ca individualitate concretă, ca ființă vie. E ca și cum s-ar face o radiografie unui pacient și s-ar cere medicului să o considere valabilă pentru toți pacienții de aceeași vîrstă, sau de aceeași categorie profesională.

Se amintește mereu de simplificarea evidenței, ca bibliotecarii să aibă mai multă vreme pentru organizarea manifestărilor cu cititorii, pentru munca de masă. Credem că și în această direcție, nu putem proceda fără o prealabilă cunoaștere a cititorilor. Dacă facem abstracție de manifestările de masă care au ca scop prezentarea unor lucrări nou apărute sau întîlniri ale scriitorilor cu cititorii (deși și acestea ar fi bine să fie organizate cu colective unitare de cititori) celelalte manifestări care au ca scop îndrumarea cititorilor asupra înțelegerii unor opere, asupra felului cum trebuie citită și apreciată o lucrare, nu se pot face cu un public neomogen. Ele au o țintă precisă, răspund la una din problemele ridicate de analiza lecturii cititorului și la ele nu trebuie să chemăm decît pe acei cititori care reclamă o anumită îndrumare, corectare sau perfecționare a felului lor de a citi o carte.

Se înțelege că fără o evidență a lecturii nu vom putea ști niciodată care sînt cititorii pe care trebuie să-i pregătim și să-i invităm la anumite manifestări și nici ce anume manifestări să organizăm pentru a obține o ridicare continuă a nivelului lor de pregătire.

Sînt numai cîteva exemple, dar toate duc la aceeași concluzie: *necesitatea absolută de a menține evidența lecturii*. La ele mai adăugăm și un ultim argument: nici un fel de studiu asupra efectului educativ al muncii bibliotecare nu se poate întreprinde fără a putea analiza lectura cititorilor. Or, obiectivele educative precise ce sînt trasate muncii noastre, cer — foarte des — asemenea studii.

Printre argumentele aduse de unii participanți la discuție se desprinde și acesta: nu e necesară evidența lecturii

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

cititorilor adulți la bibliotecile mari, regionale și raionale. Ea este necesară doar la secțiile pentru copii și în bibliotecile sătești sau comunale. Explicația ce se dă e următoarea: la bibliotecile mari citesc oameni formați care nu mai au nevoie de îndrumare, se menține evidența lecturii pe fișă.

Este un punct de vedere cronat și o concluzie pripită. Îndrumarea nu este un proces metodic care privește numai pe începători, ea e un proces continuu, pînă ce cititorul a atins un asemenea nivel de pregătire încît se poate orienta singur la alegerea și în lectura unei cărți. În orașele mari, centre de regiune sau raion, publicul cititor este format din oameni ai muncii din diferite domenii de activitate. Oare tînărul muncitor din uzină, de pe șantierul de construcții, din aparatul de stat sau din rețeaua comercială nu merită atenția noastră? Dovadă că cei care susțin acest lucru nu-s convinși nici ei, o constituie afirmarea și de către ei, a necesității unei „îndrumări“ (chiar dacă pentru efectuarea ei se crede că nu e nevoie de o muncă diferențiată, bazată pe cunoașterea cititorului).

Putem afirma că toți cititorii unei biblioteci de masă au nevoie de îndrumarea noastră. Începătorii au nevoie de o îndrumare sistematică la alegerea cărții, pe ei trebuie să-i ajutăm să înțeleagă o operă, să-i poată aprecia valoarea. Cititorii mai încercați trebuie conduși, prin metode diferite la completarea cunoștințelor, la cercetarea unor noi domenii tematice, spre noi lecturi care să contribuie la formarea unei culturi temeinice.

Observăm însă că toată discuția a pornit de la o problemă peste care nu se poate trece: dificultatea înregistrării de către bibliotecari a cărților împrumutate în momentul eliberării lor. Dar pentru a înlătura o dificultate obiectivă, nu trebuie să anulăm mărturia roadelor muncii noastre educative: evidența lecturii cititorilor.

S-a propus ca fișa să fie înlocuită cu carnetul aflat asupra cititorului. Soluția este nesatisfăcătoare deoarece, la orice studiu pe care biblioteca ar vrea să-l întreprindă, ar trebui să ceară cititorului carnetul. Or, analiza lecturii este o operație prealabilă chemării cititorului spre a fi îndrumat. Analiza lecturii unui cititor ne arată dacă acesta are nevoie imediată de îndrumare (ordinea urgenței) și ce fel de îndrumare are nevoie (natura metodei de îndrumare).

Prin îndrumare nu înțelegem tutelarea la infinit a cititorului, știrbirea inde-

pendenței lui în alegerea cărții dorite. Conținutul noțiunii de îndrumare este mult mai larg. Ea cuprinde atît conducerea primilor pași pe care îi face cititorul începător în bibliotecă, cît și munca metodică variată și complexă pe măsură ce experiența cititorului crește.

Îndrumarea — care poate începe cu întocmirea unor planuri de lectură — continuă cu familiarizarea cititorului în folosirea cataloagelor, a indicilor bibliografici și a altor instrumente bibliotecare și ajunge pînă la informarea și documentarea bibliografică a cititorului format — care știe să-și aleagă singur cartea dacă îi servim date asupra operelor apărute recent care se află în biblioteca noastră sau în alte biblioteci.

În vederea stabilirii metodelor de îndrumare, bibliotecarul trebuie să grupeze cititorii, pe baza analizei fișelor și a discuțiilor purtate cu ei, în cîteva categorii. În prima categorie intră începătorii, în cea de-a doua cititorii care au oarecare experiență dar care trebuie îndrumați spre o orientare independentă în alegerea cărții, în a treia categorie intră cititorii formați cărora trebuie să le cunoaștem pregătirea, preocupările și specialitatea pentru a-i putea informa asupra cărților ce i-ar putea interesa.

Se înțelege că o asemenea muncă cere artă pedagogică și experiență; ea nu poate fi depusă decît de bibliotecarii cei mai bine pregătiți. Este regretabil că la multe biblioteci regionale și raionale se încadrează la secțiile de împrumut bibliotecari cu puțină pregătire și experiență. Aceștia, oricît timp ar avea la dispoziție, n-ar putea face muncă de îndrumare.

Credem că, în concluziile ce se vor trage din această fructuoasă dezbateră, se va hotărî păstrarea evidenței lecturii cititorului, indiferent dacă se va menține vechea fișă sau se va introduce un mijloc nou, mai bun și mai simplu.

Astfel s-ar putea ca fișa cititorului să fie încredințată acestuia spre a nota el autorul și titlul cărții împrumutate, rămînînd ca bibliotecarul să treacă numai numărul de inventar și data împrumutului. Sau s-ar putea păstra la bibliotecă carnetul cititorului pe care el va trece de fiecare dată cărțile pe care le împrumută.

Dar, indiferent de metoda care se va găsi, să nu renunțăm la evidența lecturii cititorului. Analiza ei periodică ne va permite să ridicăm la un nivel mai înalt îndrumarea lecturii cititorilor noștri.

prof. Ilie STANCIU

IN FIECARE AN, MAI MULTĂ EXPERIENȚĂ

Nici nu-mi dau seama cum au trecut nouă ani. Pe de o parte nu-mi vine a crede că biblioteca de azi înseamnă în 1954 câteva sute de cărți, pe care le citea cine apuca, iar pe de altă parte că s-a scurs atîta timp de cînd sînt bibliotecară.

Ca și acum predam la școala de 7 ani din comună. Nu-mi aduc aminte din ce motive, cele câteva sute de volume ce existau sub numele pretențios de „bibliotecă” trebuiau să fie mutate în alt local. Am dat și eu o mîină de ajutor la transportarea lor, iar apoi la așezarea pe niște rafturi improvizate. Aproape fiecare volum mi-a trecut prin mîini. „Ce-ar fi să mă ocup de bibliotecă? — mi-am spus. Nu mi-ar răpi prea mult timp, și apoi e o muncă interesantă”. De la gînd pînă la faptă nu era decît un pas... așa am devenit bibliotecară voluntară. În afară de dragoste pentru cărți, pentru această nouă profesiune, nu mă puteam lăuda că știu ceva despre rolul bibliotecii, despre munca de bibliotecar. Am început să fac ce făcuseră ceilalți înaintea mea... să dau cărți. Cititori, e drept, aveam cam puțini. În 1956 citeau la bibliotecă 87 de oameni, în 1957 numărul lor a crescut ajungînd la 136, iar în 1953 erau cam 150. Cifre modeste ce trădau începuturile anevoioase ale noii mele munci.

Anul 1959 îl pot numi an, de cîntitură pentru activitatea bibliotecii. Organizîndu-se pe plan regional concursul între biblioteci, întreaga muncă a căpătat un caracter sistematic, cu sarcini precise.

Știam ce am de făcut. Trebuia să atrag la lectură întreaga comună. Veneau oa-

menii la bibliotecă dar erau destui care nu-i călcau pragul. Am înființat 10 biblioteci de casă și 12 cercuri de citit. La sfîrșitul anului, 1018 locuitori ai comunei erau cititori. Nu citiseră prea mult, doar 5120 de cărți. Pe atunci, eram mîndră de aceste rezultate. Nici acum nu mi-e rușine de ele; le socotesc totuși cam modeste comparativ cu cele din ultima vreme. Fiecare an a însemnat un progres față de cel care trecuse. Căpătăm mai multă experiență.

Cele două concursuri bienale m-au ajutat să-mi dau seama că activitatea bibliotecii noastre atinsese nivelul celor mai bune biblioteci satești din țară.

Important nu era însă locul ocupat. Satisfacția fiecărui bibliotecar este să transmită celor din jurul său dragostea pentru lectură, să cuprindă în rîndul prietenilor cărții un număr cît mai mare de oameni. Și pot spune că am avut parte de asemenea mulțumire. Cu 7—8 ani în urmă, citeau puțini și puțin. Oamenii nu găsiseră cărții un loc în viața lor. Acum... acum e greu să le satisfac exigențele. Elena Săvulescu sau Maria Cernat își au scriitorii lor preferați. Citesc și lucrări de pomicultură sau de popularizare a științei, dar poeziile lui Eminescu sau Tvardovski formează lectura lor preferată.

Ion Tudoran și Sevasta Miștoric, cu toate că au trecut de mult de anii tinereții, se numără printre fruntașii bibliotecii. Citesc mult și-și aleg cărțile cu multă grijă. Au de-acum experiență.

Nu mai vorbesc de cititorii tineri, foștii mei elevi. Ocupîndu-mă, din vreme, de lectura lor, au ajuns astăzi să discute cu competență conținutul lecturii. I-aș nedreptăți pe Ilie Gaftoi și Gh. Tudoroiu dacă nu le-aș menționa numele.

O manifestare cu cartea la Izvoarele are acum într-adevăr un caracter de masă. N-am să uit seara de întrebări și răspunsuri pe tema *Superstițiile sînt dăunătoare omului și progresului*. Ce discuții s-au mai încins. Oamenii cresc de la un an la altul... I-au ajutat și cărțile

Lectură la cercul de citit
dîn comuna Izvoarele

din bibliotecă. Cîte acțiuni cu cartea n-au ținut pînă seara tîrziu, mai ales consfăturile. De multe ori mă uit la cei care participă cu ațita interes la acțiunile organizate de bibliotecă și nu-mi vine să cred că s-au putut schimba ațit de mult. Cu cinci, șase ani în urmă luau dîm cînd în cînd cite o carte, pe care mai mult o răsfoiau, și nici în ruptul capului nu și-ar fi spus părerea despre ea. Îi întrebam dacă le-a plăcut, ce-ar vrea să mai citească. Răspunsurile erau în doi peri, puteam înțelege ce voiam. Dar nici eu nu m-am lăsat. Am început să le povestesc ba o întimplare, ba alta și cum vedeam că-i interesează le spuneam unde am citit-o. Încetul cu încetul li s-a trezit interesul pentru lectură. Veneau singuri să-mi ceară cartea în care

scrie despre cutare sau cutare problemă; fiecare cu ce-l interesa. Și-au format apoi preferințe pentru anumiți scriitori, un anumiț gen al literaturii. Acum e o adevărată plăcere să stai de vorbă cu ei despre diferite cărți citite. De mare ajutor mi-a fost întotdeauna ștutul organizației de partid din comună în această muncă migăloasă de apropiere a oamenilor de carte.

Ceea ce am reușit să realizăm pînă acum, împreună cu întregul nostru colectiv obștesc, este tocmai baza necesară desfășurării, în continuare, a unei munci de calitate, la nivelul cerințelor actuale ale satului nostru.

Elisabeta GRIGORESCU
învățătoare, comuna Izvoarele
regiunea Ploiești

BIBLIOTECONOMIE • BIBLIOGRAFIE • DOCUMENTARE

CENTRUL DE DOCUMENTARE MEDICALĂ

Documentarea științifică medicală, al cărei scop este să țină la curent pe medicii din toate specialitățile asupra ultimelor descoperiri în medicină, a metodelor terapeutice recente, în vederea aplicării lor în practica medicală, reprezintă unul dintre factorii care contribuie la ridicarea pe o treaptă superioară a asistenței medicale și a stării de sănătate a populației.

Înainte de 23 August 1944, nu se putea vorbi la noi despre o preocupare pentru documentarea medicală științifică. Medicul trebuia să și-o rezolve singur, după propriile posibilități. Este demn de amintit că eminenți oameni de știință ca Victor Babeș, Gheorghe Marinescu, Ion Cantacuzino, Daniel Danielopolu cheltuiau din fondurile personale sumele necesare efectuării cercetărilor științifice și achiziționării publicațiilor de specialitate de care aveau nevoie pentru informarea științifică. Ei au ridicat, în repetate rînduri, problema organizării și sprijinirii documentării medicale, dar ștutul burghez-moșieresc a rămas surd la cererile lor. Pînă la Eliberare, singurele biblioteci medicale organizate erau cele ale facultăților de medicină din București, Cluj, Iași și bibliotecă Institutului de igienă și vaccinuri „Dr. Cantacuzino”. În rest,

nu existau decit mici biblioteci medicale cu cărți puține și nefolositoare și cîteva colecții incomplete de reviste.

Lucrările de documentare medicală elaborate în România în acea perioadă sînt de asemenea puține și reprezintă rezultatul unor inițiative particulare. Amintim astfel bibliografia lucrărilor medicale apărute în țara noastră între anii 1709 și 1900, publicată de dr. Gh. Crăiceanu în 1907, și bibliografia publicațiilor periodice medicale rominești apărute între 1844 și 1916.

În anii regimului de democrație populară, concomitent cu sprijinul acordat dezvoltării cercetărilor științifice și introducerii tehnicii noi în toate sectoarele de activitate, s-a bucurat de o atenție deosebită și activitatea de documentare medicală.

În 1948, Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale a constituit un serviciu de documentare făcînd parte din schema acestui departament. În 1951, în locul acestui serviciu a fost înființat Centrul de documentare medicală, instituție republicană, subordonată aceluiași minister.

Centrul de documentare și-a început activitatea cu un număr restrîns de salariați și cu un fond mic de publicații

preluat de la fosta bibliotecă a Ministerului Sănătății. Sarcina sa era să asigure îndrumarea metodologică și aprovizionarea cu publicații a celor 17 biblioteci medicale ale institutelor de medicină și farmacie, cât și a institutelor și centrelor de cercetări științifice medicale.

Astăzi, C.D.M. dispune de un număr corespunzător de salariați, având la dispoziție o bibliotecă înzestrată cu aproape 40 000 de volume apărute în ultimii 10—15 ani și cu 2 713 colecții de reviste. Rețeaua de biblioteci medicale a Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, îndrumată metodologic și înzestrată de C.D.M. cu publicații străine, cuprinde, în prezent, 163 de unități. În afară de bibliotecile ale institutelor superioare de învățământ și cercetare științifică, funcționează biblioteci în toate reședințele de raioane, în principalele reședințe de raioane, în centrele mari industriale, în sanatoriile T.B.C., în stațiuni balneare etc.

În medicină, unde, potrivit datelor oficiale ale O.M.S. și UNESCO, apar anual în lume 5 800 de periodice, în zeci de limbi, este imposibil ca un cercetător să poată cuprinde singur această bogăție de material documentar, chiar dacă s-ar limita să urmărească ceea ce apare numai în domeniul specialității sale. Acest exemplu, fie și singurul, ilustrează necesitatea documentării, căreia îi revine sarcina de a reuni, clasa și distribui selectiv datele din literatura de specialitate. Pe baza experienței câștigate, Centrul de documentare medicală și-a axat activitatea pe următoarele obiective:

— achiziționarea și punerea la dispoziția cititorilor bibliotecii noastre și ai bibliotecilor din rețea a unui bogat material documentar format din tratate, monografii, manuale, atlase, periodice românești și străine;

— sistematizarea întregului fond de publicații pe baza clasificării zecimale;

— documentarea activă prin despuirerea de articole, editarea de buletine medicale de informare, efectuarea unui volum însemnat de traduceri din lucrările de specialitate;

— difuzarea materialelor documentare la rețeaua de biblioteci și în rîndul cititorilor interesați;

— executarea de filme științifice medicale, fotocopii, microfisme, multiplicări la rotaprint, termofax etc.

Schema de organizare a instituției noastre cuprinde: un serviciu de documentare și bibliografie, încadrat cu medici și bibliografi; un serviciu de traduceri, care folosește traducători poligloți salariați, precum și un număr important de colaboratori externi, un serviciu de

bibliotecă, în care sînt cuprinse secția depozit, secția săli de lectură, secția de împrumut; un serviciu de fotocinematografie, încadrat cu tehnicieni corespunzători. Fiecare serviciu și secție a instituției noastre are sarcini bine precizate.

Serviciul de documentare și bibliografie desfășoară o muncă de documentare activă, cuprinzînd redactarea următoarelor materiale:

— *Buletinul bibliografic medical*, publicație lunară editată din anul 1951, reunește, sub formă de semnalizări, sumarele din 192 de colecții de reviste românești și străine. Anual se face descrierea și clasificarea a 25 000 de titluri de articole și cărți. Pe baza acestui material, se întocmesc fișele pentru catalogul alfabetic și sistematic al Centrului. Bibliotecile medicale din rețea folosesc *Buletinul bibliografic medical* pentru întocmirea cataloagelor sau pentru cereri de publicații cu împrumut de la Centrul nostru.

Buletinul de informare, de asemenea cu periodicitate lunară, apare din 1960 și cuprinde traduceri integrale sau în rezumat selecționate din aproximativ 500 de reviste străine. Materialul este repartizat pe următoarele rubrici: organizarea sanitară, sanitaro-antiepideemică, prevederi sociale, activitate terapeutică, metode de laborator, aparatură și instrumente.

Buletinul sanitaro-antiepideemic, cu periodicitate trimestrială, cuprinde probleme de epidemiologie, igiena muncii, igiena comunală, igiena alimentară și igiena școlară.

C.D.M. mai editează *Caietul documentar pe probleme de asigurări și prevederi sociale*, cu apariție trimestrială, și *Lista de medicamente*.

Serviciul de documentare și bibliografie desfășoară, de asemenea, o activitate metodologică și de îndrumare, constînd din deplasări la biblioteci și organizarea de cursuri și instructaje cu bibliotecarii medicali. În anul 1962, a fost organizat un curs cu 23 de bibliotecari. Același serviciu prelucrează și clasifică toate publicațiile intrate în instituție, asigură consultații bibliografice, întocmește bibliografii la cerere și cercetări bibliografice, asigură clasificarea zecimală a tuturor articolelor din revistele publicate de Editura medicală. Menționăm că revistele medicale românești sînt printre puținele din lume care sînt clasificate zecimal, ceea ce ușurează folosirea lor de către serviciile de documentare.

Serviciul de traduceri, care, în 1951, nu avea decît 2 traducători salariați, dispune astăzi de 12 traducători în schemă și de posibilitatea folosirii de colaboratori

externi pentru limbile mai puțin accesibile, precum și pentru lucrările neprevăzute în planul general. Dacă, în anul 1955, au fost traduse cu concursul salariaților serviciului 2 000 de pagini, în 1962 au fost traduse 21 000 de pagini.

Serviciul lui traduceri îi revin sarcini numeroase și importante:

— informarea curentă a conducerii Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale — pe baza literaturii de specialitate — asupra progreselor contemporane în domeniul ocrotirii sănătății;

— efectuarea traducerilor cerute de conducerea Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale și direcțiile tehnice privind documentarea pe cele mai variate aspecte ale ocrotirii sănătății, a cercetării științifice medicale, materiale care se trimit la diferite reuniuni și manifestări internaționale etc.;

— traducerea unei mari părți a materialelor pentru buletinele editate de Centrul nostru;

— traduceri integrale de cărți din literatura medicală străină folosite de rețeaua bibliotecilor medicale a Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale. Această activitate, începută în anul 1960, se concretizează prin traducerea a circa 40 de lucrări, însumând 17 000 de pagini dactilografiate. Dintre acestea, menționăm următoarele titluri, care au fost primite cu mare interes de medici: *Problemele materialismului dialectic în medicină* de C. Seputo (traducere din limba rusă); *Biochimia* de Karlsohn (traducere din limba germană); *Mic manual de probe funcționale* de Heilmeyer și Gitter (traducere din limba germană); *Fiziologia și biofizica medicală* de Ruch și Fulton (traducere din limba engleză); *Manual pentru controlul medical al muncitorilor din întreprinderi* de G. Droghicina și *Spitalele din străinătate* de Martinenko (traduceri din limba rusă).

La cererea medicilor, unele dintre aceste lucrări au fost ulterior tipărite de Editura medicală, înregistrând succes de librărie.

Serviciul de bibliotecă asigură procurarea publicațiilor medicale românești și străine, cât și deservirea cititorilor. Dacă, în 1953, frecvența bibliotecii a fost de 5 441, în acest an ea a ajuns la 30 064, iar al publicațiilor consultate la 80 000. La cerere, biblioteca împrumută publicații medicilor din București și din provincie. Secția de împrumut editează un catalog policopiat, care, de două ori pe an, este completat cu noile publicații primite și trimis în rețeaua sanitară. În anul trecut,

4 344 de medici, dintre care 3 170 din București și 1 174 din provincie, au împrumutat peste 16 000 de publicații. În scopul popularizării publicațiilor medicale românești, acest serviciu editează lunar o listă de recomandare într-un tiraj de 1 000 de exemplare, care este trimisă principalelor unități sanitare din țară.

Centrul de documentare medicală s-a preocupat, totodată, de întărirea schimbului de publicații medicale românești cu cele de peste hotare. În prezent, Centrul nostru are legături de schimb cu 1 700 de instituții din 106 țări. Din străinătate primim prin schimb 1 137 titluri de reviste. Schimbul se face fie pe bază de acorduri unilaterale existente între Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale din țara noastră și ministerele sănătății din U.R.S.S. și țările de democrație populară, fie pe bază de ofertă de schimb adresată prin corespondență direct unei edituri sau instituții medicale din străinătate.

Laboratorul de fotocinematografie realizează, prin colaborare cu institutele de cercetări științifice sau cu diferite clinici, filme științifice. În ultimii 6 ani, au fost realizate peste 40 de filme. Ele sînt prezentate în proiecție la Centrul de documentare medicală, la diferitele ședințe ale Uniunii societății de științe medicale, la congrese medicale în străinătate. Totodată, aceste filme intră în cadrul schimburilor cu străinătatea. Filmul *Patologia stomacului operat*, realizat de Centrul de documentare medicală în colaborare cu Clinica de gastroenterologie a Spitalului „Vasile Roaită”, a primit, în 1961, Medalia de aur la Festivalul filmului științific de la Padova, iar alte patru filme medicale au primit, în același an, Medalia de argint, *Minerva medica* cu prilejul „Zilelor medico-chirurgicale” de la Torino. Această secție mai execută fotocopii și microfilme, precum și desene.

Secția de multiplicare a realizat, în 1962, un tiraj de 5 milioane coli de pe 15 000 de matrițe.

Activitatea de documentare medicală a marcat an de an o creștere datorită sprijinului acordat de organele de partid și de stat. Colectivul nostru se străduiește permanent să-și îmbunătățească munca, să aplice noi forme de documentare, pentru a răspunde cât mai bine sarcinii ce-i revine, aceea de a contribui la ridicarea pe o treaptă superioară a ocrotirii sănătății populației din țara noastră.

dr. Dimitrie NANU
dr. Ion PIRONCOV

CĂRȚI ȘI REVISTE DE BIBLIOLOGIE

KRICEVSKII, G. G. *Bibliografiile generale din țările străine*. Moscova, Editura Camerei Unionale a Cărții, 1962. 283 (-291) p. (Academia de științe a U.R.S.S. Biblioteca fundamentală de Științe Sociale).

Intenția autorului, exprimată în prefață (p. 5—7) a fost de a pune la dispoziția bibliografilor și documentalștilor sovietici un instrument de orientare care să răspundă primei întrebări ivite în practica muncii de informare, privitoare la înregistrarea publicațiilor dintr-o țară, și anume: Care este situația bibliografiei generale în țara respectivă? După cum se știe, bibliografia națională de evidență și înregistrare este lucrarea bibliografică de profil larg, capabilă să răspundă la nenumărate întrebări asupra producției poligrafice dintr-o țară: categorii și genuri de publicații, limbile în care apar, repartitia lor pe domenii, autori etc. etc.

Ghidul pe care îl recenzăm servește, prin referințele sale privind situația bibliografiei naționale în 50 de țări, oricărui serviciu de bibliografie, documentare sau informare curentă, ca instrument în munca de fiecare zi.

Lucrarea prezintă situația bibliografiilor generale, internaționale, apoi pentru fiecare din cele 50 de țări — privitoare la cărți (p. 9—91), *periodice* (p. 92—144), *publicații speciale și publicații ale societăților științifice* (p. 145—176), *dizertații* (p. 177—188) și *bibliografiile de bibliografii* (p. 189—202). În cadrul capitolelor, bibliografiile din fiecare țară (grupe regionale: America, Anglia, Franța, Germania — R.D.G. și R.F.G. —, Europa de nord și centrală, Europa de răsărit, Europa de sud, America latină, domeniile britanice) sînt descrise cu toate datele necesare identificării și aprecierii valorii lor informative. Este prezentată mai întîi bibliografia curentă de evidență și înregistrare, apoi sînt menționate bibliografiile mai vechi pentru diferite perioade din istoria țării unei țări. În paragrafele respective titlurile bibliografiilor sînt citate prescurtat și în traducere rusă. La p. 205—255 într-o listă cuprinzătoare și de o valoare ușor

de apreciat, sînt indexate alfabetic, în limba originală, toate bibliografiile descrise în volum. Este vorba deci de o *Bibliografie de bibliografii naționale* cu situația la zi a acestor importante instrumente de informare.

Deosebit de util este *Tabloul sinoptic al bibliografiilor pe țări*, de la p. 257—271. Pe orizontală, tabloul cuprinde coloanele: țara, bibliografia de țări, de periodică, de articole și recenzii, de publicații oficiale, de dizertații. Pe verticală, țările în ordine strict alfabetică (Australia, Austria etc.), apoi în cadrul fiecărei categorii de bibliografie, perioada cuprinsă în ele și numărul sub care sînt descrise în volum. Astfel, pentru R.P.R. (p. 267), din indicațiile tabloului reiese că bibliografia națională a fost lucrată și publicată (complet sau parțial) pentru anii:

CĂRȚI

- 1508—1830 (*Bibliografia romînească veche* de I. Bianu, N. Hodoș, D. Simonescu, I—IV, Buc., 1903—1944)
- 1905—1911 (Bibl. Acad. Rom., *Creșterea colecțiilor*. Buc., 1933—1937 și 1905—1919 și 1933—1937)
- 1952—1954 (B.C.S. *Anuarul cărții din R.P.R.*, 1952—1954. Buc., 1957)
- 1955—1959 (Camera cărții din R.P.R. (*și în continuare*) *Buletinul bibliografic* (*și în continuare*)
ria A, 1954—1956 și
B.C.S. *Bibliografia R.P.R.*
Cărți, albume, hărți, note muzicale, 1957 și urm.)

PERIODICE

- 1820—1906 (N. Hodoș și Al. Sadi Ionescu, *Publicațiunile periodice romînești*, t. I, 1820—1906, Buc., 1913)
- Articole și recenzii*
1953—1959 (Camera cărții din R.P.R., *Buletinul bibliografic al articolelor din presă*. Buc., 1953—1954; *Buletinul bibliografic*, Seria B, 1954—1956; B.C.S. *Bibliografia periodicelor din R.P.R.* 1957 și urm.)

**Publicații
oficiale**

(List of serial publications
of foreign governments,
1815—1931 ed. by W. Gre-
gory, New York, 1932).

Acest tabel excelent conceput și întoc-
mit, ușor de consultat, permite deci bi-
bliografului să știe ce perioade din istoria
tiparului unei țări au fost inventa-

riate și care lucrări pot fi cercetate în
acest scop.

Iată de ce ghidul lui G. G. Kricevskii,
completat cu un index de nume și titluri
(p. 275—288) și ilustrat cu 36 reproduceri
din lucrările bibliografice de renume,
constituie un instrument util oricărui
serviciu de bibliografie, documentare
sau informare din țara noastră.

Virgil CÂNDEA

CALENDAR

AUGUST 1963

3 AUGUST 1948. *A apărut legea reformei învățământului din R.P.R.*

4 AUGUST. Ziua Marinei R. P. Române.

5 AUGUST 1895. „*A încetat din viață, la Londra, FRIEDRICH ENGELS* (n. 1820 n.n.). După prietenul său Karl Marx [...] Engels a fost cel mai de seamă om de știință și dascăl al proletariatului contemporan din întreaga lume civilizată. [...] Marx și Engels au fost primii care, în lucrările lor științifice, au demonstrat că socialismul nu este născocirea unor vișători, ci scopul final și rezultatul necesar al dezvoltării forțelor de producție în societatea contemporană”. (V. I. Lenin. *Opere alese*. Buc., Editura politică, 1961. vol. 1, p. 44). [Lenin, Vladimir Ilici. *Marx-Engels-marxism*. Ediția a 3-a. Buc., Editura politică, 1959. 515 p. + 3 f. portr.; *Amintiri despre Fr. Engels*. Buc., E.S.P.L.P., 1959, 187 p.; Emil, S. *Colaborarea epocală dintre Marx și Engels*. Buc., Editura politică, 1961. 136 p.; Stepanova, E. A. *Friedrich Engels*. Buc., Editura politică, 1960. 296 p.; Vidgop, L. și Suhotin, I. *O mare prietenie*. Buc., Editura politică, 1961. 204 p. cu ilustr.].

— AUGUST 1929. *A început eroica grevă a muncitorilor de la LUPENI.*

„Prin amploarea, forța și combativitatea ei, greva de la Lupeni din 1929 a înscris o pagină memorabilă în istoria mișcării muncitorești revoluționare din țara noastră. Represiunea sîngeroasă, teroarea dezlănțuită de guvernanții reacționari n-au fost în stare să înăbușe lupta eroică a minerilor din Valea Jiului împotriva jugului burghezo-moșieresc”. (Gh. Gheorghiu-Dej. *Articole și cuvîntări*. iunie 1961

— decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962. p. 365).

11 AUGUST 1933. *A murit ALEX. PHILIPPIDE*, filolog român, membru al Academiei Române (n. 1859). Dintre lucrările sale amintim: *Introducere în istoria limbii și literaturii române* (1888), o gramatică elementară a limbii române (1897), *Principii de istoria limbii* (1894) etc.

— AUGUST. Ziua minerului.

13 AUGUST 1863. *A murit pictorul francez EUGENE DELACROIX* (n. 1798) reprezentant principal și șef al școlii romantice în pictură. Pentru adîncul umanism al operelor sale și contribuția adusă dezvoltării picturii universale, Consiliul Mondial al Păcii a recomandat comemorarea a 100 de ani de la moartea lui Delacroix în toate țările lumii. [Vianu, Elena. *Delacroix*. Buc., Editura tineretului, 1960. 288 p. cu ilustr., 19 f. pl. (Colecția „Oameni de seamă“)].

— AUGUST 1913. *A murit AUGUST BEBEL*. (n. 1840) unul dintre militanții cei mai de seamă ai mișcării muncitorești germane și internaționale, fost membru al Internaționalei I și, alături de K. Liebknecht, unul dintre întemeietorii Partidului muncitoresc social-democrat din Germania și al Internaționalei a II-a. Un capitol important în activitatea lui August Bebel îl constituie lupta dusă de el împotriva oportunismului și a stîngismului anarhist care provocaseră o criză în partidul social-democrat german. V. I. Lenin a subliniat marile merite ale lui Bebel față de mișcarea muncitorească internațională, mai ales în prima perioadă a activității acestuia. [Bebel, August. *Din viața mea*. Partea 1—3. Buc., Edi-

tura politică, 1956—1958. 3 vol. Partea I-a 1956. 271 p.; Partea a II-a 1957. 444 p.; Partea a III-a 1958. 272 p.; Bebel, August. *Femeia și socialismul*. Buc., Editura politică, 1963. 559 p.]

13—15 AUGUST 1906. *Au avut loc lucrările primei Conferințe sindicale din România*. [Din istoricul formării și dezvoltării clasei muncitoare din România pînă la primul război mondial. Buc., Editura politică, 1959. 540 p.]

14 AUGUST 1958. *A murit FRÉDÉRIC JOLIOT-CURIE* (n. 1900), om de știință ilustru și oștean neobosit în frontul mondial al luptătorilor pentru pace. [Joliot-Curie Frédéric. *Opere alese*. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1960. VIII + 320 p.; Joliot-Curie. Frédéric. *Culegere de cuvîntări, declarații și mesaje*. Buc., Editura politică, 1959. 144 p. (Comitetul Național pentru Apărarea Păcii din R.P.R.); Ghimeșan, I. *Fr. Joliot-Curie*. Buc., Editura tineretului, 1961. 320 p. (Colecția „Oameni de seamă“)].

15 AUGUST 1931. *A apărut primul număr ilegal al ziarului „SCINTEIA“*, organ al Partidului Comunist din România. Ziua presei romine.

— AUGUST 1945. *Eliberarea Coreei de sub jugul contropitorilor japonezi*.

17 AUGUST 1868. *S-a născut poetul ION PAUN-PINCIO* (m. 1895). [Păun-Pincio, Ion. *Versuri, proză, scrisori*. Ediția a 2-a. Buc., E.S.P.L.A. 1959. XX + 197 p. (Biblioteca pentru toți)].

20 AUGUST 1868. *A murit COSTACHE NEGRUZZI*. (n. 1808) creatorul primei nuvele în literatura romină. El se număra printre acei scriitori care, în anii premergători mișcării revoluționare de la 1848, și-au pus creația literară în slujba forțelor care încercau să doboare orinduirea feudală; a militat de asemenea cu convingere pentru înfăptuirea Unirii Țărilor Romine. Scriitorul a fost un luptător înflăcărat pentru afirmarea — prin toate căile și mai ales prin teatru — a limbii și culturii rominești. [Negruzzi, Costache. *Opere alese*. Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1957. Vol. 1. Proză, 312 p.; Vol. 2. *Versuri*. 244 p. (Biblioteca pentru toți)].

21 AUGUST 1723. *A murit DIMITRIE CANTEMIR* (n. 1673) domn al Moldovei și savant umanist recunoscut încă în timpul vieții. În scurta lui domnie, Can-

temir se dovedește a fi animat de un înalt patriotism, de voința vie de a scăpa țara de subjugare față de Poarta otomană. Prin varietatea și valoarea operelor sale — raportate la nivelul științelor umanistice al epocii — Dimitrie Cantemir depășește cadrul culturii naționale, creionindu-se ca o figură proeminentă a culturii mondiale. [Cantemir, Dimitrie, domn al Moldovei. *Descrierea Moldovei*. Buc., Editura tineretului, 1961. 264 p. cu portr. (Biblioteca școlarăului, 19); Cantemir, Dimitrie. *Viața lui Constantin Cantemir, zis cel bătrîn, domnul Moldovei*. Buc., E.S.P.L.A., 1960. XXVII + 168 p.; Gheorghiu, Mihnea. *Două ambasade. 1. Ucenicia cărturarului*. Ediția a 2-a revăzută și adăugită; 2. *Tihna valurilor*. Buc., Editura tineretului, 1958. 304 p. cu ilustr.; Măciucă, Constantin. *Dimitrie Cantemir*. Buc., Editura tineretului, 1962. 304 p. (Colecția „Oameni de seamă“); Panaitelescu, P. P. *Dimitrie Cantemir. Viața și opera*. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1958. 270 p. (Biblioteca istorică, 3)].

23 AUGUST. *ZIUA ELIBERĂRII ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST*.

„Insurecția armată victorioasă din august 1944 a deschis o eră nouă în istoria poporului român, a însemnat începutul revoluției populare, care a schimbat din temelii viața țării”. (Gh. Gheorghiu-Dej. *Articole și cuvîntări* august 1959 — mai 1961. Buc., Editura politică, 1961. p. 440).

25 AUGUST 1938. *A murit scriitorul rus. A. I. KUPRIN* (n. 1870), care a luat atitudine — de pe pozițiile realismului critic — împotriva moravurilor nobilimii, armatei și burgheziei țariste. [Kuprin, A. I. *Opere alese*. Buc., Cartea rusă, 1953. 612 p.; Kuprin, A. I. *Nuvele*. Buc., Cartea rusă, 1957. 367 p. (Biblioteca pentru toți); Kuprin, A. I. *Povestiri*. Buc., Editura tineretului, 1957. 100 p. (Biblioteca școlarăului, 112)].

26 AUGUST 1743. *S-a născut marele chimist francez ANTOINE-LAURENT LAVOISIER* (m. 1794).

30 AUGUST 1877. *Cucerirea redutei GRIVIȚA* — o pagină glorioasă de eroism în lupta poporului nostru pentru cucerirea independenței naționale. [Sadoveanu Mihail. *Povestiri din război*. Buc., Editura tineretului, 1960. 116 p.; Georgescu, St. 1877. *Din carnetul unui veteran*. Ediția a 2-a. Buc., Editura militară. 1962. 144 p.]